

recuperem la nostra història

EL PARLAMENT CATALÀ

HEMEROTECA
F. MERINO SANCHEZ

introducció per J. Andreu Abelló

DOCUMENTS 4



DOCUMENTS



Recuperar la nostra història no és un exercici nostàlgic: és un exercici necessari per a poder entendre el present.

Recuperar la nostra història és una forma de cercar, en el passat, instruments per a incidir en el present i modificar el futur.

La proclamació de la República, l'aprovació de l'Estatut, les eleccions del Front popular i la guerra civil són etapes diferents d'un procés ascendent en el qual les classes populars catalanes prenen a les seves mans la defensa de les llibertats polítiques i socials.

Els partits polítics, les organitzacions de classe, amb les seves contradiccions, virtuts i defectes, no fan més que reflectir el grau de maduresa política d'un poble que, des de sempre, però sobretot a partir de 1931, reclama el dret a gestionar els propis interessos.

«Documents» pretén un objectiu alhora tan simple i tan complex: donar a conèixer una etapa de la nostra història quasi amagada durant quaranta anys.

Recuperar aquesta història és recuperar la memòria popular, fer el viatge als orígens, a les fonts.

Com diu Raimon: Qui perd els seus orígens perd identitat.

- LA PROCLAMACIÓ DE LA REPÚBLICA ● Josep Tarradellas**
L'ESTATUT DE CATALUNYA (1. L'Estatut de Núria / 2. L'Estatut de 1932) ● J. A. González Casanova
EL PARLAMENT CATALÀ ● J. Andreu Abelló
ESQUERRA REPUBLICANA DE CATALUNYA ● Anna Sallés
LES DRETES I LA GENERALITAT ● Jesús Rodés
EL 6 D'OCTUBRE ● Albert Balcells
EL FRONT POPULAR ● Borja de Riquer
L'OBRA CULTURAL DE LA GENERALITAT ● Albert Manent
LA DONA I LA II REPÚBLICA ● M. Aurèlia Capmany
EL 19 DE JULIOL ● Frederic Escofet
LA FUNDACIÓ DEL PSUC ● J. Solé Barberà
LA CNT I LA GENERALITAT ● Josep Termes
LES COL·LECTIVITZACIONS ● Josep M. Bricall
ELS FETS DE MAIG DEL 37 ● Francesc Bonamusa
LA BATALLA DE L'EBRE ● Edmon Vallès
LA RERAGUARDA REPUBLICANA ● Teresa Pàmies
L'OCUPACIÓ DE CATALUNYA PER LES TROPES FRANQUISTES ● Josep Benet

Direcció i textos: **Anna Sallés**,
sobre una idea de **Salvador Saura** i **Ramon Torrente**

Coordinació de la part gràfica: **Pep Cruañas**, **Mila Montalbán**,
Gerard Preminger i **Josep Surroca**,
amb la col·laboració de:
Arxiu fotogràfic del "Diario de Barcelona",
Arxiu Mas,
Centre d'Estudis d'Història Contemporània,
Biblioteca de Catalunya,
Arxiu fotogràfic i hemeroteca
de l'Institut Municipal d'Història de la Ciutat,
Hemeroteca Municipal de Madrid,
Arxiu fotogràfic d'Edicions 62 (Edmon Vallès),
Arxius particulars.

Disseny gràfic: **Ramon Torrente** i **Salvador Saura**

Edició: **Rosa Regàs** i **Edicions 62 S. A.**

© **La Gaia Ciència**, Alfons XII 23, Barcelona (6)
© **Edicions 62 S. A.**, Provença 278, Barcelona (8)

Fotocomposició: **Santiago Soto**
Fotolits: **Tardiu S. A.**
Impressió: **Arts Gràfiques Cuscó**
Dipòsit legal: B. 52.182-76
ISBN: 84-297-1.258-5

Distribució general: **Distribuciones de Enlace**,
Ausiàs March, 49. Tel. 245 54 23, Barcelona

*Per raons de compaginació,
en algunes reproduccions
de diaris i revistes
hem fet un muntatge de diversos fragments
d'una mateixa pàgina,
respectant-hi sempre els textos originals.

EL PARLAMENT CATALÀ

INTRODUCCIÓ

Inauguració del Parlament de Catalunya

El dia 6 de desembre de 1932 va ser inaugurat oficialment el Parlament de la Catalunya autònoma. Francesc Macià, president fins aleshores del govern provisional de la Generalitat, amb motiu d'aquesta inauguració, va adreçar un missatge al poble de Catalunya, en el qual recordava que "feia més de dos-cents anys que Catalunya no tenia Corts pròpies" i afegia: "El Parlament de Catalunya és la representació de tots els catalans i la seva labor ha d'ésser feta per a tots. (...) Tots els catalans — els de sang, els de llengua, els de naixença, els de residència — participaran en els avantatges de l'organització autònoma. Considerem, també, catalans — volem remarcar-ho — tots aquells que, residint a la nostra terra, conviuen amb nosaltres i se senten compenetrats amb els nostres anhels i ideals." Francesc Macià acabava el seu missatge dient: "Catalans! En aquesta gran hora històrica que posa en mans de nosaltres mateixos una part important del nostre destí, hem de saludar amb una alegria vibrant d'esperances el primer Parlament de la nova etapa autònoma, en el curs de la qual podrem refer una Catalunya políticament lliure, socialment justa, econòmicament pròspera i espiritualment gloriosa."

El Parlament de Catalunya es va inaugurar amb la solemnitat que corresponia. Aquell dia, els edificis públics i molts de particulars de la ciutat de Barcelona lluien domassos. Les botigues havien tancat a migdia per sumar-se a la solemnitat de la diada. Innombrables ciutadans s'havien anat congregant al parc de la Ciutadella. Al cel, unes avionetes, de les quals penjaven unes grans banderes catalanes, amb llurs evolucions, se sumaven també a la festa. El president Macià va arribar en cotxe descobert, i després de passar revista a les tropes formades, que li retien honors, acompanyat del capità general, Domènec Batet, i del comandant dels Mossos d'Esquadra, Pérez Farràs, entrà al Palau del Parlament.

Quan Francesc Macià va entrar al saló de sessions del Parlament, tots els diputats van posar-se dempeus i aplaudiren llargament. Després, Macià, des del banc roig del govern de Catalunya, va llegir el discurs d'obertura del Parlament, amb una veu lleugerament velada per l'emoció. El discurs va ser transmès fora el Palau per altaveus, perquè pogués ser escoltat per la multitud aplegada al parc, i a tot Catalunya per les emissores de ràdio de la ciutat. Macià, després de saludar els diputats, els digué:

"Sentiu la joia d'aquest moment! I, amb ella, la vostra responsabilitat, i la vostra glòria. Hi ha un poble alçat al voltant vostre. Escolteu la seva vibració! Recolliu els seus anhels! Realitzeu les seves esperances!"

Lluís Companys, president interí del Parla-

ment, contestà a Francesc Macià. Digué: "Hores de joia i emoció, són també aquestes hores d'una gran responsabilitat." Acabà el seu discurs amb el crit de "Visca Catalunya!". A continuació, els diputats presenciaren la desfílada de les tropes davant el Parlament. Aquesta desfílada, semblant a la que havia tingut lloc a Madrid, després d'haver estat aprovada la Constitució, volia ser una demostració explícita d'acatament de les forces armades al nou règim autònom de Catalunya. El Parlament de Catalunya s'havia inaugurat. Catalunya, després de més de dos-cents anys de no disposar d'un òrgan legislatiu propi, tornava a tenir Parlament. I aquest Parlament anava a realitzar una obra que, amb tota objectivitat, podem qualificar de digna, brillant i fecunda.

El nou Parlament de Catalunya s'havia instal·lat en un edifici de la fortalesa de la Ciutadella, que Felip V havia fet construir després de vèncer els catalans el 1714. Aquest edifici, amb motiu de l'Exposició Universal de 1888, havia estat convertit en Palau Reial i posteriorment en Museu Municipal. La transformació de l'edifici aixecat per Felip V en palau del nou Parlament de Catalunya era un bell símbol.

La composició del primer Parlament de Catalunya

Els diputats que formaven el Parlament de Catalunya havien estat elegits en les eleccions celebrades el dia 20 de novembre d'aquell any 1932. Les eleccions havien donat un ampli triomf a les candidatures de l'Esquerra Republicana de Catalunya, el partit presidit per Francesc Macià. Com a resultat d'aquelles eleccions, el primer Parlament de Catalunya va quedar constituït així:

Partits	Diputats
Esquerra Republicana de Catalunya	49
Lliga Catalana	15
Unió Socialista de Catalunya	5
Partit Nacionalista Republicà d'Esquerra	5
Partit Republicà Autonomista	4
Unió Catalanista	1
Partit Republicà Democràtic Federal	1
Acció Catalana Republicana	1
Unió Democràtica de Catalunya	1
Total	82

El total de diputats que formaven el Parlament Català era de vuitanta-quatre, però pel fet d'haver-n'hi dos que havien obtingut acta doble — Francesc Macià i Josep M. Tallada —, van ser vuitanta-dos els que constituïren efectivament el primer Parlament de Catalunya. Alguns dels diputats, en ser elegits posterior-

ment diputats a les Corts espanyoles, optaren per aquest mandat, i deixaren de ser diputats al Parlament de Catalunya.

Els presidents del Parlament català

El dia 13 de desembre, el Parlament de Catalunya va designar el seu primer president. L'elecció va recaure en la persona de Lluís Companys, per setanta vots a favor i un en blanc. Lluís Companys en prendre possessió del càrrec, va fer constar "l'orgull que sentia de poder llegir als seus fills l'honor de poder dir que el seu pare fou el primer president de les Corts de Catalunya".

Lluís Companys va ocupar la presidència del Parlament de Catalunya fins el 14 de juny de 1933, en què, per haver estat designat Ministre de Marina del govern de la República, presidit per Manuel Azaña, presentà la dimissió del càrrec.

El Parlament, en la sessió del dia 20 següent, va elegir nou president en la persona de Joan Casanovas, per cinquanta-nou vots a favor i un en blanc. Per a la segona presidència fou elegit Manuel Serra i Hunter. Cap al final de la guerra, Joan Casanovas fou substituït per Josep Irla.

Retirada i retorn de la minoria de Lliga catalana

El 18 de gener de 1934, després d'haver-se celebrat les eleccions municipals a la Catalunya autònoma, Lliga Catalana va anunciar que la seva minoria es retirava del Parlament de Catalunya. Les raons que donava eren "la manera com el govern de la Generalitat va exercint les funcions inherents al servei d'Ordre Públic és del tot inadmissible" i l'exigència que el principi de la representació proporcional fos aplicat tant a les eleccions a les Corts d'Espanya, com a les del Parlament i municipis de Catalunya.

La sorpresa que va causar aquesta retirada fou molt gran, i els arguments en què es fonamentava no semblaven gaire vàlids. El President de la Generalitat, Lluís Companys va lamentar aquesta retirada, davant el Parlament reunit.

Tanmateix, la Lliga Catalana va interrompre la seva posició abstencionista, el 12 de juny, en encarregar al cap de la seva minoria, Raimon d'Abadal d'assistir a la sessió en la qual s'havia de tornar a votar la llei de Contractes de Conreu, per oposar-se a aquella llei.

Finalment, el 22 de setembre la Lliga Catalana publicà una declaració en la qual, tot i reconèixer que no havien desaparegut els motius que li aconsellaren la retirada del Parla-



ment de Catalunya, decidia, davant la greu situació que travessava Catalunya i tot l'Estat espanyol, que la seva minoria es reintegrés al Parlament català. Així, doncs, el dia primer d'octubre s'hi reintegrava. Cinc dies després, però, el Parlament fóra clausurat.

La suspensió del Parlament

Amb motiu dels fets del 6 d'octubre de 1934 el president del Parlament de Catalunya, Joan Casanovas, fou empresonat juntament amb el govern de la Generalitat. Les sessions del Parlament de Catalunya quedaren interrompudes. Després, la llei de 2 de gener de 1935 deixà en suspens les facultats atribuïdes per l'Estatut d'Autonomia de Catalunya al Parlament Català, fins que les Corts de la República, a proposta del govern, acordessin el restabliment gradual del règim autonòmic.

Contra aquesta llei recorregué davant el Tribunal de Garanties Constitucionals, el segon vice-president del Parlament de Catalunya, Antoni Martínez Domingo, diputat de la Lliga, d'acord amb tots els diputats al Parlament Català, perquè consideraven aquella llei de les Corts espanyoles anticonstitucional.

Cal dir que en aquells moments difícils per a l'autonomia de Catalunya personalitats de l'esquerra i de la Lliga Catalana cooperaren per conservar l'Estatut d'Autonomia i el Parlament de Catalunya.

La reobertura del Parlament

Després del triomf del Front Popular a les eleccions legislatives del 16 de febrer de 1936, es decretà l'amnistia general i el govern de la Generalitat tornà a prendre possessió del Palau de la Generalitat, i el Parlament de Catalunya pogué tornar a obrir.

La sessió d'obertura tingué lloc el dia 29 de febrer. El President del Parlament, en el seu discurs digué als diputats: "No cal que subratlli, perquè és en l'ànim de tots vosaltres i en l'ànim del poble de Catalunya, l'emoció d'aquesta hora en que reprèn les seves funcions el Parlament, després d'un col·lapse de setze mesos."

Durant aquest nou període del Parlament de Catalunya tingué lloc una de les sessions políticament més importants: la que provocà el 5 de maig la interpel·lació sobre el fet del 6 d'octubre, en la qual els protagonistes d'aquells fets donaren llur versió i presentaren llur justificació.

Cal dir que durant aquest període el Parlament de Catalunya funcionà amb tota normalitat i sense que s'hi produïssin les tensions dramàtiques que hi havia a les Corts de la

República de Madrid. Al Parlament de Catalunya la convivència que s'establí entre la majoria i la minoria fou perfecta, i formava part d'aquell "Oasi" que era —segons tots els testimonis— la Catalunya autònoma dins la República, durant els mesos que van transcórrer del 16 de febrer al 19 de juliol de 1936.

L'obra legislativa del Parlament de Catalunya

En examinar l'obra legislativa del Parlament de Catalunya cal tenir en compte el breu període en què pogué actuar. Concretant: des del mes de desembre de 1932 fins el 6 d'octubre de 1934, i des del 29 de febrer de 1936 fins el 21 de juliol del mateix any, en què, a conseqüència de la guerra, la tasca legislativa del Parlament de Catalunya quedà, de fet, suspesa. Per tant, l'obra legislativa del Parlament de Catalunya es va concentrar en un període molt curt: una mica més de dos anys. Les lleis que va aprovar el Parlament de Catalunya durant aquest breu període de vida són les següents:

1. Lleis constitucionals:
Estatut interior de Catalunya.

2. Legislació civil general:
Llei de majoria i habilitació d'edat.
Llei sobre la capacitat jurídica de la dona i dels cònjuges.
Llei de successió intestada.
Llei de creació del Tribunal de Cassació.

3. Legislació civil agrària:
Llei de Contractes de Conreu.

4. Legislació sobre règim local:
Llei municipal.

5. Lleis per al foment de la cultura:
Llei creant el Consell de Cultura de la Generalitat.

Llei sobre Servei d'Arxius, Biblioteques, Museus i Patrimoni Artístic i Científic de Catalunya.

Llei creant l'Institut d'Acció Social Universitària i Escolar de Catalunya.

Llei sobre la conservació del patrimoni històric, artístic i científic de Catalunya.
Llei sobre l'administració de beques.

6. Lleis de tipus econòmic-social:
Llei creant l'Institut de l'Atur Forçós.
Llei creant la Caixa de Crèdit Agrícola i Cooperatiu.

Llei de bases de la Cooperació.

Llei de Cooperatives.

Llei de Mutualitats.

Llei de Sindicats Agrícoles.

Llei sobre la taxa al consum i els serveis d'hostalatge i restaurants.

7. Legislació sanitària:

Llei sobre la salinitat d'aigües.

Llei d'Aigües Minero-medicinals i d'Aigües Pures de Règim.

Llei de Bases per a l'organització de la Sanitat i l'Assistència Social de Catalunya.

Llei de Coordinació i Control Sanitari.

Llei de divisió sanitària de Catalunya.

Llei sobre la carta sanitària de Barcelona.

Llei de sanejament de poblacions.

8. Lleis sobre les finances de la Generalitat:
Lleis aprovant els pressupostos.

Quan es produí l'alçament del juliol de 1936, el Parlament de Catalunya tenia pendents d'aprovar les lleis següents:

Llei de Referèndum.

Llei de Censura Cinematogràfica de Protecció a la Infància.

Llei creant un Carnet d'Identitat Personal.

Llei sobre l'autoritat paterna.

Llei sobre Tutela i Curadoria.

Llei Electoral.

Llei sobre Redimibilitat de Censos.

Llei d'Arrendaments Urbans.

Llei sobre el Rescat o Readquisició de Béns Comuns.

El Parlament de Catalunya, durant el breu període en què funcionà, va fer una tasca legislativa ponderada i, alhora, progressiva i plena de modernitat, d'una excepcional qualitat tècnica. Aquesta tasca ocupa un lloc d'honor a les pàgines de la història del nostre poble.

El Parlament durant la guerra

El 17 de juliol de 1936, el Parlament de Catalunya va celebrar la seva darrera sessió en temps de pau. La sessió següent va celebrar-la ja en temps de guerra i revolució. El dia 21 de juliol, dos dies de vençut l'alçament militar a Catalunya, es reuní en una sessió molt breu. El president, Joan Casanovas, després de comprovar l'assistència de molt pocs diputats, proposà que, davant les circumstàncies que requerien la màxima atenció dels diputats i del govern, s'aixequés la sessió. Així es va acordar.

Durant la guerra, el Parlament de Catalunya, a causa de la revolució i amb la nova correlació de les forces polítiques i socials, romangué pràcticament inactiu. Va celebrar només cinc sessions. La primera, el 18 d'agost de 1937, va ser dedicada a aprovar una llei que prorrogava la vida del Parlament —que tenia una duració de cinc anys i, per tant, finalitzava aquell any—, fins que no s'acabés la guerra; en aquesta sessió es produí un gran debat en exigir la minoria del PSUC la dimissió del president del Parlament, Joan Casanovas, perquè el creien complicat en l'anomenat

complot Reverter; els diputats per 40 vots contra 4 confirmaren Joan Casanovas en el seu lloc. El primer d'octubre següent, la Cambra es reuní per donar compliment a l'article 27 de l'Estatut Interior de Catalunya que disposava que havia de reunir-se automàticament el primer d'octubre de cada any; en aquesta sessió s'homenajà el diputat Amadeu Golldeforns, mort el 19 de juliol de 1936, en els combats de la Porta de la Pau contra les forces militars sublevades. El dia 9 de novembre, el Parlament tornà a reunir-se per prorrogar, ateses les circumstàncies, el mandat legal del president de la Generalitat que finalitzava aquell any, fins que no acabés la guerra. El primer de març de 1938, es reuní per donar compliment també a l'article 27 de l'Estatut Interior de Catalunya, que establia que el Parlament es reunís automàticament el dia primer de març de cada any; en aquesta sessió, el conseller de Finances, Josep Tarradellas, exposà, en nom del govern català, l'obra financera realitzada per la Generalitat, des del 19 de juliol de 1936 fins aquella data. Finalment, el dia primer d'octubre, es reuní per darrera vegada el Parlament de Catalunya i davant la dimissió presentada pel president del Parlament, Joan Casanovas, fou elegit per succeir-lo en la presidència, Josep Irla.

La supressió del Parlament pels vencedors de la guerra

En ocupar les tropes franquistes el territori de la Catalunya autònoma, el govern del General Franco aplicà a la zona conquerida, la llei del 5 d'abril de 1938 que declarava que era necessari "restablecer un régimen de derecho público que, de acuerdo con el principio de unidad de la Patria, devuelva a aquellas provincias [catalanes] el honor de ser gobernadas en pie de igualdad con sus hermanas del resto de España". I, com a conseqüència, abolia l'Estatut d'Autonomia de Catalunya. El Parlament de Catalunya, per tant, desapareixia per disposició dels vencedors de la guerra, com totes les altres institucions de la Catalunya autònoma. Aquella llei va ser completada per la de 8 de setembre del 1939, que es referia a la labor legislativa del Parlament de Catalunya i a la jurisprudència del Tribunal de Cassació, qualificant d'"audacias reformadoras", la tasca d'aquells dos organismes i el nou dret establert pel Parlament de Catalunya; deixava sense efecte i, per tant, sense aplicació totes les lleis, disposicions i doctrines emanades del Parlament de Catalunya i del Tribunal de Cassació, i restablia en tota la seva integritat el Dret que existia

abans de promulgar-se l'Estatut. Aquell any 1939, el palau del Parlament de Catalunya es convertí en caserna de les tropes que havien ocupat la ciutat de Barcelona. La gairebé totalitat dels diputats van haver de marxar a l'exili. Un dels poquíssims que es quedà, vell —tenia 72 anys— i malalt, Josep Fàbrega i Pou, diputat d'ERC per les comarques de Girona, fou detingut, condemnat a mort i afusellat el 17 d'agost. Tot semblava perdut aquell any 1939. Catalunya, com el 1714, tornava a trobar-se sense institucions polítiques pròpies. Però no tot era perdut: quedava un poble que, a despit de tot, no havia renunciat a tornar a reconquerir les seves llibertats.



Josep Andreu i Abelló

CRONOLOGIA

1932

Novembre. El dia 20 se celebraven eleccions per a diputats del Parlament de Catalunya. L'Esquerra guanyà totes les majories.

Desembre. El dia 6, sessió inaugural del Parlament de Catalunya amb la presència del president Macià. Companys era elegit president de la Cambra i ratificat en el càrrec el dia 13, un cop aprovat el reglament interior de les Corts catalanes. El dia 14, ja constituït definitivament el Parlament, Macià era elegit president de la Generalitat per 63 vots contra 11 de la minoria de la Lliga Regionalista, que votà Raimon d'Abadal. El dia 20 es constituïa el primer govern no provisional de la Generalitat. El dia 30 eren aprovats el primer pressupost de la Generalitat i la Llei d'Immunitat Parlamentària.

1933

Gener. La segona setmana del mes es produïa una insurrecció anarco-sindicalista a diverses localitats de Catalunya i de la resta de la República; els esdeveniments més greus ocorregueren a Casas Viejas (Andalusia), on les forces de la guàrdia civil i de la guàrdia d'assalt causaren nombroses víctimes.

Febrer. Els dies 3 i 4 se celebrava l'assemblea constituent de la Lliga Catalana, que substituïa la Lliga Regionalista.

Abril. El dia 20 el govern presentava al Parlament el projecte de Llei de Contractes de Conreu.

El dia 23 se celebraven eleccions municipals parcials fora de Catalunya i la coalició social-azañista era derrotada per les dretes.

Maig. Les Corts de la República aprovaven la Llei de Confessions i Congregacions Religioses.

Juny. Dimissió (dia 8) del govern Azaña; el dia 12 el mateix Azaña en formà un de nou i Companys hi ocupà el Ministeri de Marina, amb renúncia prèvia a la Presidència del Parlament català.

Els diputats catalans elegiren Joan Casanovas president de la Cambra.

Aprovació (dia 23) de la Llei especial per a la resolució dels conflictes derivats dels contractes de conreu, que regiria interinament fins a l'aprovació de la Llei de Contractes de Conreu.

Aprovació (dia 25) de l'Estatut interior de Catalunya.

Juliol. Elecció de la Diputació Permanent del Parlament de Catalunya.

Agost. Aprovació de la Llei de creació d'una Caixa de Crèdit Agrícola i Cooperatiu.

Setembre. Constitució del primer gabinet Lerrooux.

Novembre. El dia 19 se celebraven eleccions legislatives al Parlament de la República; triomf de les dretes. A Catalunya, la Lliga obtingué 28 escons i l'Esquerra 26.

Desembre. Formació d'un nou govern per Lerrooux (dia 16). Aprovació de la Llei Municipal de Catalunya pel Parlament català. El dia 25 moria el president Macià. El dia 30 el Parlament elegia, en sessió extraordinària, Lluís Companys nou president de la Generalitat de Catalunya.

1934

Gener. La Cambra, sota la nova presidència de Joan Casanovas, donava un vot de confiança al primer govern Companys (dia 5). Triomf de l'Esquerra a les eleccions municipals i gran derrota de la Lliga, coalitzada amb carlins i radicals. La Lliga abandonava el Parlament.

Març. Aprovació de la llei que creava el Tribunal de Cassació de Catalunya i de la Llei de Contractes de Conreu.

Maig. El govern, a instàncies de l'Institut Agrícola Català de Sant Isidre, presentava (dia 9) un recurs contra el Parlament de Catalunya per l'aprovació de la Llei de Contractes de Conreu davant del Tribunal de Garanties Constitucionals, el qual anul·lava la llei el dia 8 de juny.

Juliol. Llei de Divisió Sanitària de Catalunya. Aprovació pel Parlament de Catalunya (dia 10) de la Llei de Contractes de Conreu, després d'haver estat elaborat el reglament d'acord amb el govern central.

Octubre. Llei per la qual es crea la Caixa de Dipòsits i Consignacions de la Generalitat. Lerrooux donava entrada a tres membres de la CEDA al seu govern (dia 4). Última sessió del Parlament (dia 5) en la qual es decidí prestar suport a la Generalitat en aquells moments de tensió. El dia 6 esclatava la revolució a Astúries i a Catalunya, on Companys proclamà l'Estat català dins la República Federal Espanyola. Derrota de la Generalitat a mans de l'exèrcit.

1935
Gener. El dia 2 el Parlament de la República aprovava una llei que modificava l'Estatut i les funcions del Parlament de Catalunya.

1936

Febrer. Triomf del Front Popular, a les eleccions del 16 de febrer, a tot el territori de la República i formació d'un govern Azaña.

El Parlament de Catalunya es reunia el dia 29 i ratificava Companys com a president de la Generalitat.

Març. El Tribunal de Garanties Constitucionals anul·lava la llei del 2 de gener de 1935.

Maig. Interpellació, al Parlament de Catalunya, a Dencàs a propòsit del 6 d'octubre.

Azaña era nomenat president de la República Espanyola (dia 10), després de la destitució d'Alcalá Zamora. El dia 16 Casares Quiroga constituïa un nou gabinet ministerial.

Juliol. Aixecament militar contra la República. El 19 de juliol els facciosos eren abatuts a Barcelona gràcies a la decidida actuació de les forces dirigides pel comissari general d'Ordre Públic, Frederic Escofet, i a la ràpida reacció popular.

El dia 21 se celebrava l'última sessió ordinària del Parlament, que des de llavors només es reuniria d'acord amb la periodicitat que assenyalava l'Estatut interior.

1937

Agost. El dia 18 era aprovada la prorroga del Parlament fins a l'acabament de la guerra.

Novembre. El període presidencial de Companys era prorrogat (dia 9) fins al final de la guerra.

1938

Abril. El govern de Burgos decretava l'abolició de l'autonomia catalana.

Octubre. Última sessió del Parlament català, en la qual Josep Irla i Bosch era elegit president de la Cambra.

1940

Octubre. El dia 15 Lluís Companys era afusellat al castell de Montjuïc.

1954

Josep Tarradellas era elegit president de la Generalitat a l'exili per un grup de parlamentaris catalans.

Aquest matí al Palau de la Generalitat

El Sr. Macià ha facilitat la llista del nou Govern de Catalunya

COM QUEDA FORMAT EL CONSELL

Presidència i Agricultura: Francesc Macià
Instrucció Pública: Ventura Gassol
Governació: Josep Terradellas
Economia: Manuel Serra Moret
Treball: Francesc J. Casals
Finances: Carles Pi i Sunyer
Foment: Joan Lluhi Vallescà
Justícia: Pere Comes
Assistència Social: (Sanitat) Antoni Xirau

El futur Parlament de Catalunya

Serà emplaçat al vell Palau reial del Parc de la Ciutadella

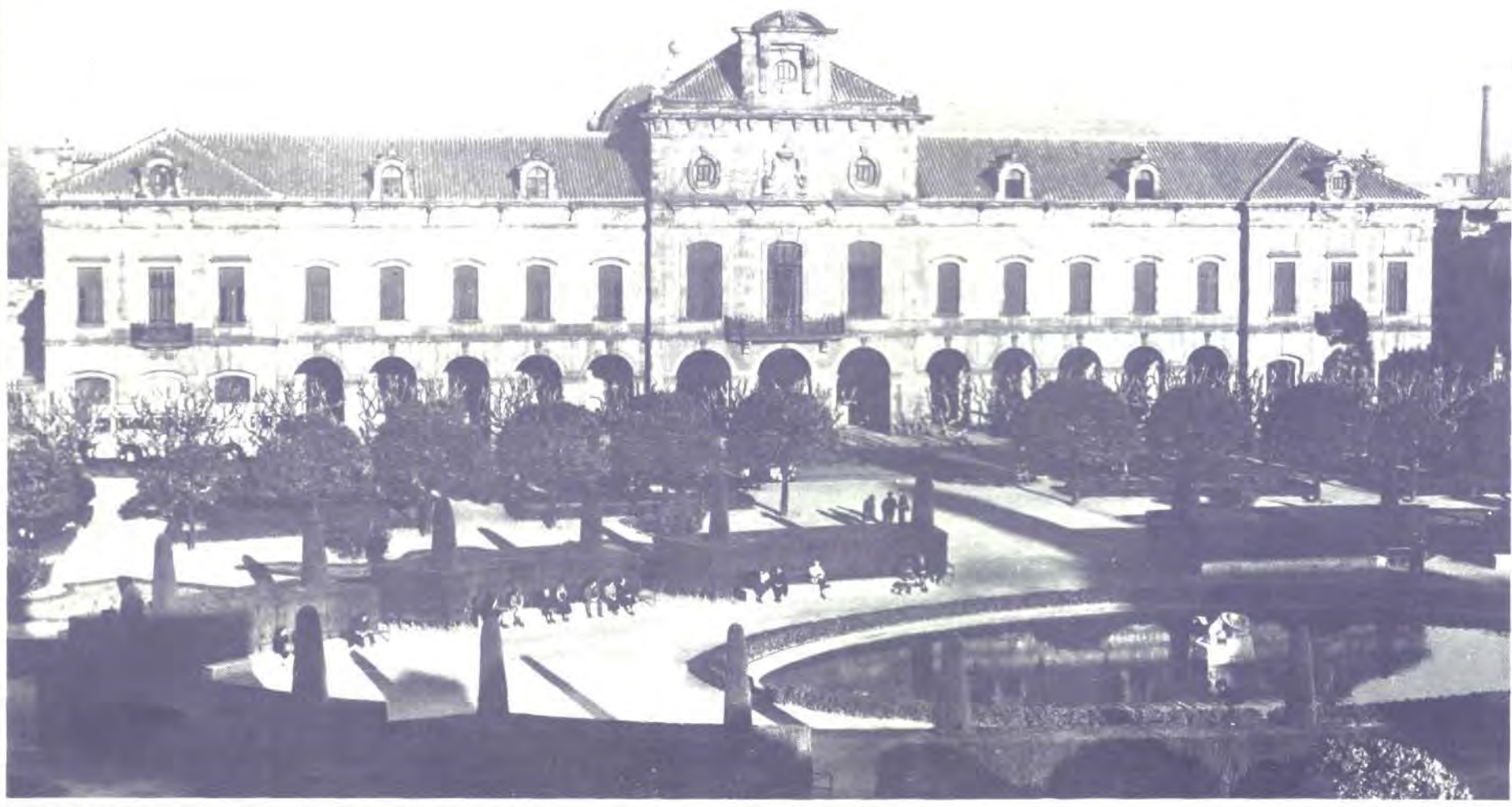
No està decidit, encara, on s'instal·larà el Parlament de Catalunya. El Consell de la Generalitat ha encarregat als seus membres senyors Comes, Xirau i Lluhi, l'estudi d'aquesta qüestió. Els molts palaus que han estat proposats — Palau Nacional, Belles Arts, Palau d'Agricultura... — no reuneixen les condicions necessàries per a estatjar la Cambra de Catalunya. El problema no és, doncs, de fàcil solució.

Un edifici hi ha, a Barcelona, que podria dignament ésser utilitzat per al dit objecte. És, aquest, l'ex-Palau reial del Parc de la Ciutadella, que ara, amb motiu del trasllat dels Museus al Palau Nacional de Montjuïc queda desafectat i en condicions d'estatjar el Parlament català.

El Palau de la Plaça d'Armes del Parc, posseïx una gran sala, anome-

nada del Tron, on pot instal·lar-se la sala de deliberacions de l'Assemblea sense cap dificultat. També pot utilitzar-se, per a sala de deliberació, un dels patis coberts, espaiosos i suficients... Compta, l'edifici, amb sales i dependències nombroses, ben disposades i amples, per a secretaries, biblioteca, sales de juntes i reunions, despatxos oficials, etc., etc. Rodejat de jardins, l'edifici resultaria digne de l'alta finalitat a què se'l destinaria.

Naturalment que aquest emplaçament tindria que ésser provisional doncs el Parlament de Catalunya haurà de tenir un Palau propi, aixecat en lloc cèntric i fruit d'un estudi acurat. Però, mentrestant, el Palau del Parc de la Ciutadella podria servir, a bastament, per a estatjar la futura Cambra de Catalunya.



El dia 3 d'octubre Macià anunciava el nou govern de la Generalitat, el primer de la nova etapa inaugurada amb l'aprovació de l'Estatut d'Autonomia. El nou Consell era integrat pràcticament per gent de l'Esquerra, a excepció de M. Serra i Moret, dirigent de la Unió Socialista de Catalunya (USC). Carles Pi i Sunyer, que en acceptar el càrrec de conseller d'Hisenda hagué d'abandonar la Direcció General de Comerç i Política Aranzelària, i Francesc J. Casals ingressaren en el partit tot just alguns dies després de la formació d'aquest govern, com a resposta a la «crida de Lleida», feta per Macià des d'aquesta capital catalana els primers dies d'octubre. Macià pretenia aglutinar entorn de l'Esquerra tots els republicans catalans i, encara que a la invitació no hi van respondre en bloc els homes d'Acció Catalana, sí que ho van fer una sèrie de personalitats molt rellevants en el camp de la

política i la cultura com ara Pere Coromines, A. Rovira i Virgili, Sunyol i Garriga, Ll. Aymami i Baudina, J. Serra i Hünter, Vicenç Bernades, entre d'altres.

També respongueren favorablement a la crida cenetistes rellevants com ara Pere Foix, Simó Piera i Martí Barrera, i comunistes com ara J. Miravittles i Daniel D. Montserrat.

Fins poques setmanes abans de les eleccions al Parlament, no es va decidir quina seria la seu de la nova Cambra catalana. Després de passar revista als diferents edificis barcelonins que oferien les condicions necessàries —es pensà, per uns moments, en el Palau Nacional de Montjuïc—, el govern de la Generalitat, a instàncies de Tarradellas, escollí el Palau de la Reina Regent, edificat el 1888 amb motiu de la primera Exposició Universal i enclavat al Parc de la Ciutadella. Aquest palau el 1917 havia

estat seu de l'Assemblea de Parlamentaris. Les obres de restauració i d'adequació a les noves necessitats es feren amb celeritat sota la direcció artística de Santiago Marco i la supervisió de Tarradellas. Després de la Guerra Civil, una part del Palau es transformà en el Museu d'Art Modern; actualment les dependències principals continuen tancades. Davant del palau reposa una rèplica de l'estàtua de Josep Llimona Desconsol, col·locada allí el 1917.



LA CAMPANA DE GRACIA

PERIÒDIC NACIONALISTA D'ESQUERRA

PARLAMENT DE CATALUNYA

DAVANT LES ELECCIONS

Per a l'adversari veí nostre

El Congrés extraordinari del nostre partit ha declarat com aspiració general la de lluitar completament sols en les pròximes eleccions. Ha pesat, però, en l'ànim dels delegats, el respecte a l'autonomia que gaudeixen les federacions comarcals, i les necessitats de determinats districtes per donar la batalla a elements que precisament es confabulen per tal de derrotar l'Esquerra.

Aquesta aspiració a valdre's de les pròpies forces i no necessitar de ningú no és exclusiva nostra; qualsevol altre partit voldria fer el mateix, i aquest és també l'anhel domèstic del ciutadà més modest, però és que ben pocs dels credos polítics existents a Catalunya podrien avui realitzar-ho amb tantes probabilitats d'èxit com l'Esquerra, i sobre tot amb tanta de raó.

No fa pas molts dies que en un article, en aquest mateix lloc, defensàrem el criteri de la necessitat de grans partits; els mateixos arguments, si fa no fa, foren reproduïts més tard en un editorial de "La Veu de Catalunya". Tant a la dreta com a l'esquerra, existeix el desig de formar un ampli front que estructurí i organitzí les forces catalanes i sistematitzí llur acció amb una disciplina i un ordre de govern.

Es parla d'una unió d'esquerres. La defensen aquells partits que fins ara ens han combatut amb més tenacitat. Despitats per la desfeta, queien damunt nostre i ens trosevaven tot el que podien, i els actes més innocents i les paraules més inofensives eren comentades i tergiversades, per tal de donar a entendre una culpabilitat que només existia en el desig del glossador.

De totes maneres, en política això té un valor molt relatiu. Les afirmacions que no afecten a la doctrina, i en alguns casos fins

les que afecten a la doctrina, són esmenables i poden contradir-se a cada moment; l'estratègia està subjecta sempre a revisió i modificació.

Precisament per aquestes raons, són perilloses i contraproductes les aliances electorals; si els adversaris d'ahir s'uneixen per tal d'obtenir un profit pròxim, poden també, i així passa tot sovint en la pràctica, desunir-se i combatre's un cop aconseguit el benefici. Aquesta possibilitat té un caire immoral, i cal que els partits tinguin en compte quan perniciosos són per l'educació ciutadana les immoralitats polítiques. Però encara fóra per al poble més perillosa i contraproductent, en aquests moments, l'aliança electoral del nostre partit amb els sectors que se'ns han enfrontat fins ara. El poble vol

que qui organitzí la nova Catalunya sigui l'Esquerra. Té a favor seu l'audàcia d'haver proclamat la República, i, junt amb ella, ben incorporada amb ella, d'haver obtingut la llibertat de Catalunya. La labor dels enemics de Catalunya ha intentat desfer el que es creà en les hores glòries del 14 d'Abri! el pacte de Sant Sebastià i els compromisos anteriors i posteriors no pesaven redevant d'aquell fet consumat. La República no tenia altra tasca que complimentar la voluntat expressada en la seva hora primera. Quan amb menys intensitat emotiva analitzem aquell fet, veurem en què ha influït les determinacions successives. Seria una infidelitat envers el poble acceptar una conxorxa de partits per unes eleccions com les d'ara, que tenen d'estructurar la llibertat de Catalunya. La seva fe està en l'Esquerra, la seva lleialtat és per l'Esquerra. Però sobretot la seva voluntat és que predomini l'Esquerra, car, com déiem en l'altre article, superior en això als estaments més elevats, propugna des de fa molt temps partits forts i únics, perquè comprèn que la pau social, que la lleialtat al seu pensament, que l'eficàcia en l'acció, es troba només en l'existència de grans partits que disciplinin i coordinin la vida ciutadana.

A part dels partits que es troben a la nostra esquerra, partits de classe, i amb un dels quals hem anat fins ara units i amb perfecta harmonia, i potser continuarem d'igual manera, propers a nosaltres hi ha els homes d'Acció Catalana i el petit grup d'independents que no han sistematitzat llurs tasques en un ideari. D'uns i altres, idealment, ens en separa ben poca cosa. Si tant ells com nosaltres, per una aliança electoral, podríem bandejar totes les ofenses que en



"La Campana de Gràcia", el vell setmanari humorístic, canvià d'empresa i de direcció ideològica; a partir del 2 de juliol de 1932 portà el subtítol de "Periòdic nacionalista d'Esquerra" i fou defensor i portaveu del partit de Macià; a la redacció hi trobem, entre d'altres, Jaume Aiguader, Ventura i Gassol, Puig i Ferrer, etc. El llenguatge emprat en aquest editorial dedicat al tema de les eleccions parlamentàries reflecteix una gran seguretat dels homes de l'Esquerra: les dues consultes electorals anteriors (les del 12 d'abril de 1931 i les del 29 de juny del mateix any per a diputats al Parlament espanyol) havien proporcionat el

convenciment que ja era una força hegemònica indiscutible a Catalunya i que les aliances electorals no eren fonamentals per a la victòria del Partit. L'Esquerra decidia anar sola a les eleccions al Parlament de Catalunya, però deixava en llibertat les federacions i els districtes perquè pactessin amb d'altres partits si ho consideraven convenient. Aquesta decisió fou presa en el II Congrés de l'Esquerra celebrat a començament d'octubre de 1932, on, però, s'expressava la prohibició als afiliats tarragonins d'anar a cap candidatura conjunta amb els radicals socialistes de Marcel·lí Domingo, que havia abandonat l'Esquerra a

principis de 1932. A la fotografia, Jaume Aiguader, alcalde de Barcelona i autor d'aquest editorial.

El decret de convocatòria d'eleccions per al Parlament Català

Amb el pensament posat en els destins de Catalunya, el Govern Provisional de la Generalitat sent arribada l'hora solemne de cridar-vos a constituir el seu Parlament.

Hora solemne ve hauria de passar desapercibuda per a ningú i que per a tots hauria d'ésser record del nostre pasat gloriós i bell auguri del nostre esdevenidor.

Les antigues Corts Catalanes foren les primeres a Europa en dictar lleis que n'han perpetuat la memòria. No és un Parlament nou, doncs, ve es constitueix; no es tracta d'un poble que neix a la Història, sinó d'un que hi reneix i ve, gràcies a la fidelitat ve serva sempre el seu esperit i gràcies a la comprensió de la República, recobra les seves llibertats i el govern de si mateix. Esperit que tornarà a aportar, en col·laboració amb els altres pobles d'Espanya, a tots els pobles del món, renovant-se avui per la voluntat de fer prevaler els principis polítics i socials de la revolució que, si féu la República possible a Espanya, a Catalunya li ha obert el camí de les seves llibertats.

Catalans, de vosaltres depenen les possibilitats del camí que se us obre. De vosaltres depèn que el Parlament i el Govern ve aquest elegit, sigui un o sigui un altre. De vosaltres depèn l'esperit ve hagi d'informar la Constitució i les lleis que es dictin a Catalunya.

Una sola cosa demanem i esperem de tots els ciutadans i de tots els partits en nom de Catalunya: que els uns i els altres vagin al sufragi amb una noblesa, amb una altura de mires i amb uns procediments dignes del moment històric i de responsabilitat ve viu el nostre poble. Així mateix ho demanem a tots aquells que, tot i no essent catalans, viuen a Catalunya i comparteixen amb nosaltres uns mateixos ideals de llibertat i de justícia.

Que el primer Parlament de la Catalunya autònoma sigui fruit de consciència i no dengany, de voluntat i no de coacció, d'afirmació d'idearis i no de passions personals que

ens empeturiem a tots i ve no ni manquin aells mat sos que el pobla vulgui ve hi siguin representants.

Que la passió dels diversos idearis ve ben aviat agitaran el poble s'inspirin en les més altes raons del seny i de la noblesa. Que el Parlament que anem a constituir sigui la manifestació sobirana de la voluntat de Catalunya.

Amb aquest esperit i d'acord amb el Consell decretó:

Article primer. — El Parlament de Catalunya es reunirà per a ordenar el funcionament dels organismes de Govern de la Generalitat de Catalunya al Palau de la Ciutadella de Barcelona, el dia 6 de desembre vinent.

La Junta preparatòria de diputats electes se celebrarà el dia 5 de desembre a les quatre de la tarda.

Article segon. — El Parlament estarà investit del més ample poder constituent i legislatiu dintre de la competència que li assenyalen l'Estatut de Catalunya i la Constitució de la República.

Davant d'ell i així que estigui constituït, resignaran els seus poders l'actual President i el Consell de la Generalitat, els quals, prèviament donaran compte de la seva gestió anterior.

Després de la resignació de poders el Parlament procedirà a l'elecció del President de la Generalitat.

Article tercer. — D'acord amb el Govern de la República les eleccions es celebraran a tot Catalunya el dia 20 de novembre vinent.

La seva celebració estarà regulada pel Decret del Govern Provisional de la República del 8 de maig de 1931, per les disposicions aclaratòries posteriors, per la llei electoral de 1907 i els paràgrafs segon i tercer de l'article únic de les disposicions transitòries de l'Estatut.

Per aquesta Presidència i a proposta del Departament de Governació es dictaran les disposicions adients a l'execució del present Decret.

Barcelona, 25 d'octubre de 1932.

Francesc Macià.

Dissolució de la Diputació Provincial de la Generalitat

Ha estat publicat el següent Decret:

"Aprovat l'Estatut de Catalunya i convocat el seu Parlament per Decret d'aquesta data i havent-se de considerar finida la missió assignada a la Diputació provisional de la Generalitat per Decret de 28 d'abril de 1931, procedeix la seva dissolució.

Per tant, com a President de la Generalitat i d'acord amb el meu Consell,

Declaro dissolta la Diputació provisional de la Generalitat de Catalunya constituïda en compliment del Decret de 28 d'abril de 1931. — Barcelona, 25 d'octubre de 1932. El President, FRANCESC MACIÀ."

LAS SIETE PERSONAS

En tiempos de Carlos V. fijaron en Roma, en la estatua de "Pasquino", un grabado que representaba siete personas: un ministro, un militar, un abogado, un banquero, un médico, un clérigo y un labrador: Cada cual, es decir, cada uno de ellos, tenía la siguiente divisa:

EL MINISTRO: "Yo los gobierno a todos"

EL MILITAR: "Yo los defiendiendo a todos"

EL ABOGADO: "Yo abogo por todos"

EL BANQUERO: "Yo los exploto a todos"

EL MEDICO: "Yo los curo a todos"

EL CLERIGO: "Yo los absuelvo a todos"

Y por último, el honradísimo labrador, mirándolos a todos con los brazos cruzados, decía: «Y yo les doy de comer a todos estos sinvergüenzas».

La Diputació Provisional de la Generalitat, un cop aprovat l'Estatut, que regulava el funcionament de la Catalunya autònoma, havia acabat la seva tasca i havia de donar pas a una Cambra no provisional, elegida per sufragi universal. Els partits catalans es preparaven per a les eleccions i començaven la campanya electoral. La incògnita tornava a ser l'actitud que adoptarien els homes de la CNT enfront dels comicis. El requadre titulat Las siete personas aparegué al setmanari cenetista d'Amposta "El Explotado" (27-X-1932) i, si bé no fa cap mena d'al·lusió a les properes eleccions, manifesta una tal dosi d'escepticisme

envers els qui s'autoconcedeixen la gestió dels interessos de la classe obrera, que sembla anunciar un augment considerable de l'absentisme popular en el camp electoral.

L'INSURGENT

Any I - Núm. 19

SETMANARI D'ESTAT CATALÀ

Barcelona, 5 de novembre de 1932

ESTAT CATALÀ, PARTIT PROLETARI DAVANT LES PROPERES ELECCIONS PER AL PARLAMENT DE CATALUNYA

EL PARTIT VA A LA LLUITA PER TAL D'IMPEDIR AMB LA SEVA ACCIO, QUE ELS PARTITS BURGESOS ACABIN DE BASTIR L'EDIFICI "LEGAL" I "DEMOCRÀTIC" D'ESLAVATGE DE CATALUNYA I D'APRESSIO PROLETÀRIA

Estat Català, Partit Proletari, seguint els principis i les normes de conducta que assenyalen el programa i tesis aprovades al Primer Congrés del mes passat, prendrà part a la propera lluita electoral per al Parlament de Catalunya.

Des del punt de mira dels interessos generals de la Revolució proletària, la importància política d'aquestes eleccions és enorme. Només cal pensar que són la part més important de tot el que manca per acabar el període «Constituent» de la República. Si hom té en compte que aquesta ha aconseguit transformar l'explosió del 14 d'abril en un reagrupament total i ferm de tots els sectors de la burgesia pan-espanyola, restaran ben clares les conseqüències que per la realització completa dels anhels ben patents pels quals les masses lluitaren per l'adveniment de la República, duria l'acabament d'aquest període.

Estat Català, Partit Proletari, està convençut que el «parlamentarisme» no és més que un nom «bonic», una «parlamentària» és avui una cosa decadent i fastigosa que no fa més que reproduir en un camp concret les múltiples contradiccions, vicis i vergonyes de la societat capitalista en general. Així el parlamentarisme avui, és ja incapaç per a resoldre cap problema bàsic dels nostres temps, per això Estat Català Partit Proletari, té com a consigna primera de la seva actuació la preparació de la insurrecció dels obrers i pagesos per a instaurar el poder proletari.

Ara bé; E. C. P. P. entén que l'avençament electoral i la intervenció dels representants del Partit als organismes d'elecció popular—Parlament, Municipi—són ocasions magnífiques per agrupar les masses entorn de les reivindicacions econòmiques i polítiques immediates i per seguir més febrilment, en aquestes ocasions, la labor quotidiana de la preparació material i ideològica de la insurrecció ineludible.

Es per això que el nostre Partit combat les tendències, els mals resultats de les quals són ben palpables, de l'abstencionisme polític de certs sectors proletaris. Estem d'acord amb aquells en què la comèdia de les «reformes» i del «programa mínim» ha envoltat sectors enormes del moviment proletari—Internacional Socialista—, però E. C. P. P. entén que si bé no s'han de limitar les finalitats dins del camp positiu d'aquella comèdia, en canvi cal situar-se davant de la lluita per les reivindicacions immediates de les masses, i acceptar tota «reforma» quan aquesta sigui assolida per la pressió que aquestes facin per obligar a pagar una part del deute.

E. C. P. P. presenta candidatura per majoria a Barcelona-Ciutat. Per les altres circumstàncies, els seus afiliats votaran les candidatures dels partits que tinguin els mateixos principis generals que el nostre, d'acord amb el Programa del nostre partit.

Es així com, a la vegada que es pot batre l'Esquerra i tots els seus aliats, —i encara el P. C. R. i el «Marcel·lin»— es pot batre també a la Lliga i els seus candidats «ex-carlins» i «separatista-jesuites» de l'U. D. de C. de Carasco Formiguera.

Res no avançarem si en batre i destruir les forces d'esquerra burgesa que han anat promettent «arrèstos» i «parlaments» a tots els obrers, per tal que no veïssin que els «reformaven», el dogal i poder realitzar, com han fet a fi de comptes, el somni de les dretes—a Catalunya l'ideari de la Lliga—, no destruïssin també les dretes que, si no l'havien sabut realitzar, el saben i sabran defensar.

La victòria ha d'ésser nostra i dels demés defensors de la nostra classe. Es endebades que per continuar enganxant els obrers, el partit que ha merescut que darrerament uns «financiers» i «grans comerciants» hi entressin perquè hi estaven interessats, presentin un «apollitic» anarco-sindicalista — «Barra»—del grup dels petits burgesos evangelistes, Peiró, Pestaña i C., i en, debades que per continuar disfrutant de la confiança dels «patrons» ingenues que creuen que l'alliberament de Catalunya pot assolir-se sense la lluita contra la burgesia i el capitalisme, un d'aquells «purs» reconseguts d'olor de nallina de la Unió Catalanista—Soler i Pla—vagi, amb permís tacit de la Unió, de braç amb «ndes» de l'«Avís», que tan vergonyosament han claudicat davant de l'imperialisme pan-espanyol.

Els obrers i pagesos de Catalunya s'han de donar compte que votant als partits proletaris, la Generalitat dels banquers, terratinents i petits burgesos pot convertir-se en organisme dels obrers i pagesos, en organisme de la Catalunya insurgent, de la Catalunya treballadora que amb el seu poder destruirà l'Estat de la burgesia pan-espanyola.

Per la transformació de la Generalitat en organisme de la Catalunya insurgent.

Per rebutjar i destruir l'obra de traïció dels partits que a Madrid s'oblidaren de la voluntat de Catalunya.

Per la dissolució i tramesa a llurs terres d'origen a tots els no catalans que han vingut a fer de guàrdies d'assalt, guardes «civils» i policies. Per la negació de drets de ciutadania als catalans que exercixen en aquests oficis denigrants. Per la dissolució del soment.

Per la llibertat d'acció sindical, contra la llei Largo Caballero del 8 d'abril.

Per la llibertat d'acció de la Unió de Rabassaires, ASA Sindicats agrícoles, etc.

Per un augment general de salaris. Per la jornada de 7 hores. Per la igualtat política de l'home i de la dona.

Per la nacionalització—primerament— dels bancs, grans empreses, ferrocarrils, mines, serveis públics, de tot allò en fi que representi punts de concentració econòmica, anant avançant de major a menor.

Dissolució de totes les ordes religioses i nacionalització de llurs béns.

Per la revisió de tota l'obra administrativa de l'Ajuntament de Barcelona i incautació de béns i empresament dels regidors enriquets enmig de les traïques municipals.

Per l'abandonament del Marroc, per l'ajut a les altres nacionalitats ibèriques i perquè la Generalitat es rebel·li en cas de que el militarisme espanyol emprengués noves aventures de banditatge i d'imperialisme, aventures amb les quals ni com a homes, ni com a catalans, ni com a obrers tenim res a guanyar.

Per l'ajut econòmic oficial als parats.

Per la racionalització i direcció única de la producció del país.

Per l'independència de Catalunya amb un Govern Obrer i Pagès.

ALS AFILIATS I SIMPATITZANTS D'ESTAT CATALÀ PARTIT PROLETARI

El Comitè Central del Partit ha pres l'acord de prendre part en les properes eleccions per al Parlament de Catalunya, presentant candidatura plena a la ciutat de Barcelona.

Les difícils circumstàncies en què es troba el nostre poble, acompanyat per la desconfiança que li mereixen els partits que avui el dirigeixen, fan que la participació d'Estat Català en la lluita electoral pugui ajudar efectivament a l'ajut de tots els companys; la nostra veu té d'arribar a tots els indrets de Barcelona; la idea que propugna el nostre partit hem de demostrar que és sentida per l'immensa majoria del poble català, dels treballadors que viuen a Catalunya.

Es per tot això i perquè necessitem estar convençuts que hom no voldrà desertar de la lluita, cada dia més difícil, que ens veu obligats a plantejar, que preguem als afiliats i simpatitzants passin el més prompte possible pel nou estatge central, Baixada de Sant Miquel, 5, primer, segona, per a posar-se en contacte amb la Comissió Electoral i organitzar el treball que s'ha de realitzar.

La Comissió Electoral està reunida tots els dies, des de les tres de la tarda fins a la una de la nit.

DISTRICTE IX.

Els companys d'Estat Català de la barriada de Sant Martí han nomenat el Comitè electoral encarregat d'organitzar la campanya que el Partit portarà a cap al Districte novè. Aquest Comitè està format pels companys Josep Gené, Antoni Linares, Josep Molló, Francesc Roca, Serafi Carbó i Francesc Garcia. Tots els que simpatitzen amb el nostre ideari i que viuen a les barriades del Districte novè, són pregats de passar per l'estatge de la delegació, Mallorca, 325, per a posar-se en relació amb el Comitè.

MITING D'ESTAT CATALÀ PARTIT PROLETARI

El dimarts, dia 7, a les deu de la vetlla, tindrà lloc un miting del nostre Partit, al local Saló Moreno (Portaferrissa, 7 i 9), on parlaran diversos companys, exposant el programa del Partit davant la propera lluita política.

El dret dels pobles a disposar d'ells mateixos s'anomena independència política (Lenin)

«L'Insurgent» era l'òrgan de premsa d'Estat Català - Partit Proletari (ECP). «L'Insurgent» feia una mateixa bandera del radicalisme obrerista i de la lluita per la independència de Catalunya, i, per tant, criticava l'Esquerra, tant pel seu programa social petitburgès com pel que considerava la seva submissió al centralisme espanyolista. ECP defensava la participació obrera a les batalles polítiques.

A les eleccions al Parlament de Catalunya, el seu líder, Jaume Compte, obtingué una votació màxima de 586 vots, reflex de l'escassa incidència d'aquest grup entre la classe obrera catalana.

A la pàgina següent, el Bloc Obrer i Camperol (BOC) defineix la seva posició davant les eleccions parlamentàries, a través de «La Batalla», òrgan de premsa de la Federació Comunista Ibèrica, organització dissident de la III Internacional. El BOC atacà violentament l'Estatut aprovat per les Corts perquè el considerava una mutilació de la voluntat catalana, i acusà l'Esquerra de ser l'agent d'aquesta violació del dret a l'autodeterminació. A les eleccions de novembre de 1932 obtingué un màxim de 20.658 vots, 7.720 dels quals pertanyien a Girona i 4.432 a Lleida, segons les dades que en dona I. Molas a El sistema de partits polítics a Catalunya,

1931-1936 (p. 118). En aquest mateix article del 3 de novembre, el BOC afirma que «el problema nacional planteado (...) ha sido resuelto, en realidad, con arreglo a las doctrinas de la Lliga de Cambó. ¡Ha triunfado la idea de Cataluña-región! Por otra parte, la Esquerra, cerrándose en un pailismo estrecho, localista, presentando la cuestión catalana independientemente, fuera del problema general de las demás nacionalidades ibéricas, ha hecho que la mayoría de los obreros y campesinos españoles hayan dejado de ver en la cuestión catalana un factor progresivo de la revolución democrática».

La Batalla

El número próximo de LA BATALLA será extraordinario y dedicado a la conmemoración del XV aniversario del triunfo de la Revolución rusa.

Organo de la Federación Comunista Ibérica y Portavoz del Bloque Obrero y Campesino

ANTE LAS ELECCIONES AL PARLAMENTO DE CATALUÑA

La posición del Bloque Obrero y Campesino

El B. O. C. va a las próximas elecciones, y va, como siempre, completamente solo. Tenemos la firmeza de nuestra posición y no necesitamos otro apoyo que el de los obreros y campesinos. Dejamos las alianzas y contubernios a los partidos de la burguesía y a su apéndice, los socialistas.

Desde las elecciones de junio de 1931 a las de noviembre próximas habrán transcurrido cerca de diez y siete meses. En junio de 1931, las masas obreras y campesinas, impulsadas por el torrente de la revolución democrática, fueron detrás de los partidos burgueses y pequeño burgueses, que, utilizando un lenguaje demagógico, sabían cautivar esperanzas.

Las elecciones del 20 de noviembre tendrán una importante significación histórica. Sus resultados pondrán de relieve el cambio profundo que se ha operado en la conciencia de obreros y campesinos.

La revolución vivida durante este año y medio ha sido una formidable lección experimental. Ha enseñado a los trabajadores más que treinta años de propaganda.

El B. O. C., que ha sido, sin duda, el organismo obrero que más ha contribuido con sus críticas y con su acción persistente a la reacción salvadora de la clase trabajadora, acude a las elecciones grandemente optimista. Estamos persuadidos de que, por primera vez, se constatará cómo los obreros y campesinos de Cataluña, en gran número, saben encontrar el sendero que ha de conducirlos a su emancipación definitiva.

El Estatuto

El Estatuto otorgado por las Constituyentes españolas—cuya culminación será el Parlamento de Cataluña—es una burla que se ha inferido a esta nacionalidad ibérica.

Cataluña plebiscitó el día 2 de agosto de 1931 un Estatuto. Este Estatuto, aunque imperfecto, aunque elaborado al margen totalmente de la clase trabajadora, era un punto de partida. Las Cortes no tenían derecho alguno a vulnerar la voluntad de Cataluña. Sin embargo, del Estatuto del 2 de agosto no quedó nada. La «Esquerra» ha traicionado además la voluntad de Cataluña, aceptando modificaciones en el Estatuto votado el 2 de agosto, para lo cual no estaba facultada. El Estatuto «otorgado» es una caricatura. Todo queda a merced de una grandiosa Comisión Mixta. Nadie ha podido poner en claro todavía lo que corresponderá al Gobierno central y lo que a la Generalidad de Cataluña. La Comisión Mixta será quien resuelva en cada caso.

La Generalidad de Cataluña no será un gobierno autónomo, sino una simple delegación del poder central en el ejercicio de sus funciones. La Generalidad estará constantemente supeditada a las órdenes del Gobierno central. El Estatuto no será, pues, un paso hacia la liberación de Cataluña, sino una forma equívoca de centralismo.

La clase trabajadora de Cataluña ahora tendrá que soportar el peso del Estado central y, además, el de un sub-Estado—Generalidad—al servicio de aquél. Quedará en pie el mismo ejército, la misma policía, la misma guardia civil, la misma burocracia, y al lado de este Estado policiaco, la Generalidad, en manos de la burguesía catalana, creará también sus fuerzas represivas que, naturalmente, irán dirigidas contra la clase trabajadora.

El sub-Estado que será la Generalidad exigirá, como es natural, un aumento de tributaciones, una elevación de impuestos, que serán cargados sobre los obreros y campesinos.

La Generalidad, vigilada constantemente por la Comisión Mixta, como todas las organizaciones mixtificadas, creadas artificialmente, está destinada al más enorme de los fracasos, que es lo que en último término busca la burguesía pan-española para poder entonces, sobre la base de esta experiencia, reforzar más y más el despotismo centralista, heredado de la monarquía.

¿Qué hacer en la Generalidad?

El Bloque Obrero y Campesino defenderá en el Parlamento de la Generalidad:

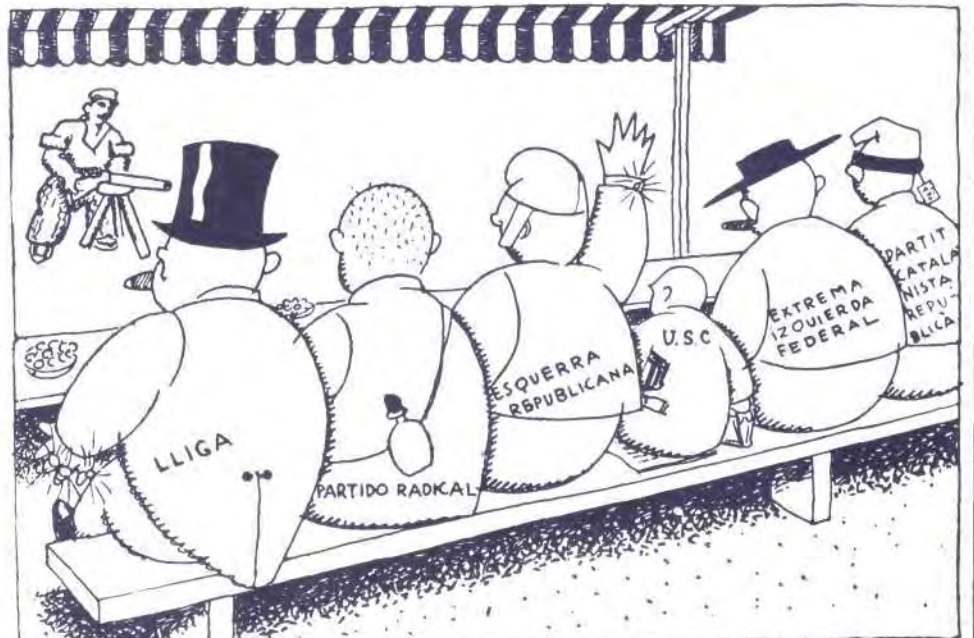
- 1.º Declarar nulo el Estatuto elaborado por las Cortes del Estado español y aprobar la constitución de la República catalana.
- 2.º Puesto que es Cataluña quien únicamente puede decidir lo que a ella le concierne, haciendo caso omiso de la Reforma Agraria, reparto general de la tierra entre los campesinos.
- 3.º Expulsión fulminante de todas las congregaciones religiosas e incautación de todos sus bienes, que serán destinados a cultura popular y a formar parte de un fondo destinado a atender a los obreros en paro forzoso.
- 4.º Disolución de somatén, guardia civil, guardias de asalto, policía del Estado, etc., y armamento general de los trabajadores.
- 5.º Expropiación de todos los que fueron monárquicos hasta el 14 de abril.
- 6.º Nacionalización de Bancas, minas, transportes, servicios públicos y grandes empresas.
- 7.º Disolución del Ayuntamiento de Barcelona y revisión de las fortunas de los concejales, ex concejales y familiares de concejales.
- 8.º Subsidio a los obreros parados.
- 9.º Cargar los impuestos sobre la burguesía.
10. Jornada de seis horas.
11. Disminución de un 50 por 100 de los precios de los alquileres, en los inmuebles habitados por trabajadores.
12. Salario real, teniendo en cuenta el coste de vida, calculado sobre la base de 15 pesetas diarias.
13. Igualdad política y económica del hombre y la mujer.
14. Empréstito forzoso de dos mil millones de pesetas para emprender un plan general de creación de escuelas, de obras públicas, repoblación forestal e industrialización.

La realización de este programa significaría que en Cataluña había triunfado plenamente la revolución democrática, que la burguesía republicana ha impedido.

Este impulso de la revolución en Cataluña repercutiría inmediatamente en toda España. La revolución entraría en una nueva fase. Sería el comienzo de la revolución socialista.

Si las elecciones del 12 de abril de 1931 significaron el triunfo de la República, que las del 20 de noviembre sean la victoria de una Cataluña socialista, formando parte de la Unión Ibérica de Repúblicas Socialistas.

PIM-PAM-PUM ELECTORAL



El Poble—: Fins ara heu parlat vos altres; ara em toca a mi

Solidaridad Obrera

AIT

ÓRGANO DE LA CONFEDERACIÓN REGIONAL DEL TRABAJO DE CATALUÑA
Año III-Epoca VI

Barcelona, jueves 17 noviembre 1932

PORTAVOZ DE LA CONFEDERACIÓN NACIONAL DEL TRABAJO DE ESPAÑA
Número 563

Los obreros conscientes no votarán. — Cada político es un traidor al pueblo productor



En tiempos pasados fué el "Emperador del Paralelo". Escribió una canción y un manual.



Un día se sintió antimonárquico y abandonó el Parlamento y se dedicó a su carrera militar.



Sombra fatídica de la vida española y de la vida catalana, Cambó jamás ha cambiado la

Los políticos, para las elecciones, sacarán mucha gente de los cementerios. Y si les fuera posible, enviarían a ellos otra mucha gente que les estorba. Los obreros que no votan, por ejemplo

XXVI

Barcelona 18 de noviembre de 1932

Número 7-650

Ejemplar: 10 céntimos

EL PROGRESO

Diario Republicano Autonomista — Fundador Alejandro Lerroux

¡Cambó, no!
¡Macià, no!
Lerroux, sí!

¡REPUBLICANOS, EN PIE!

El domingo arrollaremos a los separatistas, a los monárquicos vergonzantes, a los traidores a la República

El gran acto de ayer tarde

España republicana en Barcelona

La voz de la España radical resonó ayer tarde en el Hotel Ritz para afirmar su cordialidad hacia Cataluña, la solidaridad con sus sentimientos liberales y sus ansias de que el triunfo del domingo los instantes dándole la vida parlamentaria de su Estatuto, la expresión democrática federal que impone la República, una e indivisible.

Desde Cádiz a la Coruña, desde Extremadura a Almería, desde Valencia a Málaga, desde Zaragoza a Lugo y, en fin, desde un ámbito a otro de la nación, surgieron acentos efusivos que exteriorizaron con frases en las que el arte del bien decir, se dio la mano con el secreto del bien pensar y del mejor sentir.

¡Qué emocionante aquel espectáculo, tanto a Cataluña nueva y a España engrandecida, porque uno de sus territorios más bellos y más vigorosos de espíritu va a señalar

un bello discurso que argumentó con sólidos razonamientos de oportuna actualidad.

La fe en la República surgió vigorosa; la confianza en el triunfo próximo se mostró presente y la grandeza de alma, al apuntar los ataques que nuestros adversarios le prodigan, fué asistida por la serenidad de su espíritu, y por el sentimiento del deber, puestos al servicio de España, como patria republicana.

Cuanto Lerroux dice tiene la magia de ganar todos los corazones de sus oyentes. Los que ayer le escucharon, por padre lo tienen y con amor de tal lo miran y por patrio lo veneran.

El «Sindicat Agrícola de la Plana de Vich»

A nuestra organización

El escrutinio general de la elección de diputados a la Generalidad de Cataluña, se efectuará en el Club Republicano del Paseo de Gracia, núm. 4, teléfs. 11.200 y 11.301.

A partir de las siete de la mañana del domingo, día de la elección, se constituirá en dicho Club la Dirección general del Partido Republicano Radical.

También a partir de las siete de la mañana, se formarán en todos los Centros del Partido, sesiones de carácter permanente integradas por los socios de los mismos.

Los Candidatos, Presidentes de Centros, Apoderados e Interventores del Partido, se comunicarán con la Oficina Central, dándose a conocer por medio de la clave que les será facilitada y valiéndose del número especial del teléfono que para este efecto se ha dispuesto, y que oportunamente se indicará.

De esperar es, que todos los que tienen encomendada una misión a realizar, el día de la lucha la lleven a cabo con toda fidelidad siguiendo las instrucciones recibidas. Los correligionarios se darán a conocer entre sí, valiéndose de las contraseñas que se les ha facilitado.

Para la constitución de mesas, escrutinio y formalización de las actas y demás documentos electorales, deberán seguirse en todas sus partes los acuerdos tomados por los Secretariados políticos.

Los Delegados, Presidentes de Centros, Interventores y Candidatos, deberán comunicarse a la Dirección General (mediante la clave convenida), todas las incidencias de la lucha, a cuyo efecto se procurarán designar un cuartel general de cada Distrito y un teléfono con un correligionario (telefonista), de servicio permanente.

ALEJANDRO LERROUX

«La Publicitat», vilfana como siempre, trató de injuriar ayer al Sr. Lerroux.

No hacemos responsable de la ofensa al pobre diablo que haya redactado las líneas infamantes. Hacemos responsable a Nicolau D'Olier a quien le decimos que tenemos derecho a no considerarle ni honrado, ni caballero, mientras no devuelva al señor Lerroux el acta de diputado por Barcelona, que obtuvo el 28 de junio de 1931, gracias a los votos del Partido Radical

Tentados estamos en muchas ocasiones a contestar como se merece a esos ataques, algunos de los cuales rayan en la exacerbación del

LAS ELECCIONES DEL DOMINGO

Interesantísimas manifestaciones de Casimiro Giral

El presidente de la Comisión de Gobernación dice que la minoría radical es garantía de que se respetará a los funcionarios sean o no sean catalanes

Dice nuestro colega «La No-

che»: «Unos reporteros municipales tuvieron esta mediodía ocasión de conversar breves minutos con el jefe de la minoría radical del Ayuntamiento, don Casimiro Giral.

El señor Giral, que en un momento libre de sus tareas, como presidente de la Comisión de Gobernación, había salido, fue presa segura del afán informativo de los reporteros, quienes le preguntaron su opinión sobre el resultado de las elecciones.

El presidente de la Comisión de Gobernación, sonrió enigmático y contestó:

—Nunca he sido aficionado a profecías ni a descifrar acertijos,

—¿Y en cuanto al Ayuntamiento?

—¡Ah! Aquí, en esta casa, la minoría del Partido Radical, aunque muy modesta, se basta y sobra para no permitir que se atropelle a nadie en sus derechos, sea o no sea catalán. Igual respeto e idénticos privilegios para todos los funcionarios.

Y el señor Giral se negó, en redondo, a contestar otras preguntas que le formularon los reporteros.

—Ni una palabra más — dice rotundamente. Y asistiendo despareció tras la puerta de su despacho».

Si voleu assegurar amb el vostre vot que el PRESIDENT DE LA GENERALITAT ho sigui DE TOTS EIS CATALANS i NO PAS D'UN BANDOL contra tot el poble, voteu la candidatura de Concòrdia Ciutadana, la de més probabilitats



la nau

ANY XL NUM. 1228

BARCELONA, DIMÈCRES, 16 DE NOVEN BRE.

ELECCIONS DE DIPUTATS PER AL PARLAMENT DE CATALUNYA

Candidatura de Concòrdia Ciutadana Barcelona - Capital

JOSEP AGELL I AGELL President de la Unió Nacional de Fabricants de Productes Químics, professor, ex-director de l'Escola Industrial de la Mancomunitat.	FERRAN VALLS I TABERNER Catedràtic, ex-diputat de la Mancomunitat de Catalunya.
LLUIS CELIS I PUJOL Doctor en Medicina.	JOAN VENTOSA I CALVELL Ex-ministre de Finances.
JOSEP CODOLA I GUALDO Advocat, president de la "Joven-tut" de la Lliga Regionalista.	AMADEU VIVES I ROIG Mestre compositor.
LLUIS DURAN I VENTOSA Ex-senador, ex-conseller de la Mancomunitat de Catalunya.	Barcelona-Circumscripció
JOSEP M. FARRE I MOREGO Notari.	JOSEP M. BLANC I ROMEU Comerciant, publicista.
ALEXANDRE GALLART I FOLCH Professor Universitari de l'Escola Social, i advocat.	ALEXANDRE BULART I RIALP Advocat, escriptor, professor de l'Escola de Comerç de Barcelona.
JOAN ANTONI DE GUELL LOPEZ Ex-alcaldes de Barcelona.	FRANCESC BULTO I SERT Industrial.
LLUIS JOVER I NUNELL Advocat, ex-regidor de Barcelona.	XAVIER CALDERO I CORONAS Publicista, ex-regidor de Barcelona.
DOMENEC JUNCADELLA I BALLBE Dependent de Comerç.	PERE CAIRO I CODINA Farmacèutic, industrial, ex-alcaldes de Badalona.
ANTONI MARTINEZ DOMINGO Ex-alcaldes de Barcelona.	JOSEP CIRERA I VOLTA Advocat, agricultor.
ANTONI PAR I TUSQUETS Degà del Col·legi Notarial de Catalunya.	JOSEP GALLIFA I CORONAS Agricultor, president del Sindicat Agrícola de la Plana de Vic.
JOAN PERPINYA I PUJOL Ex-president de la Cambra de Comerç.	JOSEP MARIA JOVER ARNABAT Exportador de vins.
JOSEP PUIG I CADAFALCH Ex-president de la Mancomunitat de Catalunya.	RAUL M. MIR I COMAS Agricultor, publicista.
FREDERIC RODA I VENTURA Advocat, publicista.	ANTONI MIRACLE I MERCADER Comerciant, ex-diputat a Cortes.
FELIP DE SOLA I CAÑIZARES Advocat, regidor de Barcelona.	RAMON PICART I FELIP Industrial, ex-diputat de la Mancomunitat de Catalunya.
JOSEP M. TALLADA I PAULI Enginyer, economista.	PAU ROMEVA I FERRER Mestre i periodista.
	DELEF SANMARTIN I MONFORT Doctor en Medicina.
	JOSEP M. TRIAS DE BES Advocat, membre de l'Institut de Dret Internacional, ex-diputat a Cortes, catedràtic.
	MIQUEL VIDAL I GUARDIOLA Advocat, economista.

Els senyors Josep M. Farré i Moregó, L. Jover i Nunell, i Pau Romeva, estan autoritzats per U. D. de Catalunya per formar part de l'esmentada candidatura



El senyor Esteve i les eleccions

—Penseu que a casa meua no es farà pressió a ningú. Tothom podrà votar pel seu partit...; però serà aconiadat qui no voti per la Lliga.

Els lerrouxistes van realitzar una campanya electoral basada en la utilització d'un llenguatge demagògic que ja no era sinó el vestigi anacrònic de glòries passades, quan el Partit Radical gaudia de la confiança de certs sectors obreristes i radicals. Els titulars d'"El Progreso", a la pàgina anterior, són una bona mostra d'aquesta demagògia. La CNT, que a les anteriors consultes electorals s'havia abstenut d'adoptar una posició precisa, ara passava a combatre la participació obrera a les eleccions al Parlament de Catalunya: Lerroux, Macià, Cambó entraven en el mateix sac, el dels polítics que, segons la CNT, cada cop més influïda per la FAI, defensaven interessos aliens als de la classe obrera. "La Nau", diari dirigit per A. Rovira i Virgili, ens ofereix la llista dels candidats de la Lliga

per Barcelona-ciutat, en la qual s'inclouen tres membres de la Unió Democràtica, fundada a finals de 1931, i que són el notari J. M. Farré i Moregó, l'advocat Lluís Jover i Nunell i el mestre Pau Romeva i Ferrer. A la llista de Barcelona-provincia s'inclouia també un membre d'Acció Catalana, l'industrial Ramon Picart i Felip. Segons I. Molas (El sistema de partits polítics a Catalunya 1931-1936), la Lliga va treure quinze diputats per al Parlament català: cinc per Barcelona-ciutat, tres per Barcelona-provincia, tres per Girona (candidatura catalanista de Pacificació Social), tres per Lleida (Front Proporcionalista Republicà de les Comarques de Lleida) i dos per Tarragona (Unió Ciutadana); de fet eren setze actes perquè J. M. Tallada en tenia dues, una per Barcelona-ciutat i una altra per Tarragona. La Lliga era confirmada com el

gran partit del centre-dreta a Catalunya i l'únic que podia presentar una oposició important a l'ERC. La caricatura pertany a "La Campana de Gràcia" (8-X-1932).

LA U. S. C. DAVANT LES ELECCIONS



En la reunió extraordinària del Comitè Executiu de la Unió Socialista de Catalunya, realitzada el dia 5 del mes que som, es va acordar fer pública la declaració que se'ns tramet per a la seva publicació:

"El Comitè Executiu de la Unió Socialista de Catalunya es dirigeix als seus militants, i al poble català, per a assenyalar la posició del partit davant la propera campanya electoral. L'hora s'ho val, perquè es tracta d'un moment definitiu en la història de Catalunya, que després de més de dos segles de subjecció ha d'eleger un cos legislatiu propi.

Entenem que la nostra posició, en el moment actual, ha d'ésser la mateixa que el partit ha sostingut en la seva actuació política, des de les eleccions precursors del 14 d'abril de 1931, que determinaren la caiguda de la monarquia. Ho aconsellen les circumstàncies de la política general catalana i ens hi obliga un principi de lleialtat, al qual forçosament hem de subjectar-nos.

A les eleccions anteriors i posteriors al 14 d'abril de 1931 vàrem anar-hi junts amb l'Esquerra de Catalunya, i amb la mateixa Esquerra de Catalunya hem d'anar junts a les eleccions per al primer Parlament català. A l'hora del sacrifici, quan la política catalana i l'espanyola es debaten en el mareny fangós de la monarquia, i el pes d'aquesta era tan feixuc que la victòria era un somni, vàrem juntar-nos amb el novell partit d'Esquerra, sota la bandera de República espanyola i llibertat de Catalunya; ara que els somnis han esdevingut realitat, i que és arribada l'hora d'estructurar la llibertat aconseguida dins la República triomfant, hem de continuar junts, si bé, per la nostra part, arborant l'enseny de consolidació de la llibertat i del socialisme.

Tenim davant nostre el problema, gràvid de responsabilitats, de l'estructuració d'una Catalunya nova, de la qual pretén apoderar-se l'allau de la reacció. Si les dretes aconseguissin apoderar-se del govern de Catalunya, o tinguessin en ell una preponderància excessiva en relació amb llurs forces veritables, el fracàs de l'Estatut seria una resultant fatal. El govern en mans de les dretes significaria un estancament del progrés social, la consagració de fórmules arcaiques en l'organització del treball i la continuïtat d'una política de privilegis, i cal, pel contrari, que Catalunya progressi, que el treball s'organitzi sota uns ideals de germanor i de justícia i que tots els privilegis de classe siguin enderrocats. Cal que governin les esquerres perquè si volem una Catalunya avançada i model d'altres pobles s'haur de socavar els conceptes tradicionals de la vida social, derivats de les condicions del règim capitalista. Es per això que, convençuts d'aquesta necessitat, hem constatat amb satisfacció que l'Esquerra de Catalunya no ha denunciat el pacte d'entesa amb la Unió Socialista de Catalunya; i és per això mateix que la Unió Socialista de Catalunya el manté íntegrament, car aquesta no podia prendre ni hauria pres cap iniciativa que determinés el

triomf de la Lliga Regionalista. Per altra banda, el més elemental concepte de lleialtat política aconsellava la continuació del pacte, i el pacte continua per a les primeres eleccions legislatives de Catalunya.

Una divisió en aquests moments dels dos partits que han aconseguit aglutinar, no sols el reconeixement de la col·lectivitat catalana, sinó també estampar una franca orientació liberal en totes les manifestacions de govern, tant en les de caràcter general a les Corts Constituents com en les particulars del rudimentari govern de Catalunya, seria desorientar el nostre poble i fragmentar perillosament les úniques forces veritablement d'esquerra de la política catalana. Seria contreure una responsabilitat que ni l'Esquerra de Catalunya ni la Unió Socialista de Catalunya no podien afrontar en les circumstàncies actuals.

Es possible que un acord, relatiu a la qüestió electoral, pres en el darrer Congrés de l'Esquerra de Catalunya, hagi pogut fer creure per uns moments que aquesta es desentenien del pacte que teníem establert. La seva redacció podia deixar-ho entreveure. Però no és així, i ens cal manifestar públicament, i degudament autoritzats per la més alta representació de l'Esquerra, que aquell acord no es refereix per a res a la Unió Socialista de Catalunya, respecte de la qual l'Esquerra de Catalunya no ha pensat mai cometre la deslleialtat que hauria significat una separació.

Ni l'Esquerra de Catalunya, ni la Unió Socialista de Catalunya, no podien obrar d'altra manera. Si ens vàrem ajuntar per a aconseguir la llibertat de Catalunya; si junts hem obtingut una victòria, que no havia ni somniat cap dels partits polítics que durant cinquanta anys l'han perseguida inútilment; si la tasca mancomunada ha fet el triomf nostre, com podria justificar-se una separació a l'hora d'estructurar la llibertat que acaba de néixer gràcies a l'esforç comú?

Hem de continuar, doncs, l'obra començada i portar-la a realitzacions. Fer altra cosa, per part nostra, seria desertar d'una tasca evidentment feixuga i plena de responsabilitats, perquè hem d'afrontar els moments en els quals cal que el primer Parlament de Catalunya demostrï la nostra capacitat de governar-nos.

Feta pública la posició acordada per aquest Comitè Executiu davant les properes eleccions (en ús de l'autorització que ens va concedir el darrer Congrés general), esperem que tots els companys de la Unió Socialista de Catalunya, i tots els simpatitzants que vulguin ajudar-nos, s'inspirin en l'esperit de disciplina característic del nostre partit i contribueixin d'aquesta manera al triomf de les candidatures que els seran sotmeses.

Barcelona, 5 d'octubre de 1932. — El Comitè Executiu: *Joan Comorera, R. Folch i Capdevila, Joan Forment, Emili Salet i Llorenç, Joan Fronjosà, E. Granier-Barrera, Joan Coloma, Elio Serrano i Joan Capdevila.*"



Lerroux-Cambó

Mireu-los pel costat que volgueu: són les dues cares d'un mateix cap fracassat.

La Humanitat
8. Oct. 1932

La Unió Socialista de Catalunya (USC), fundada el juliol de 1923, fou resultat d'una escissió de la Federació Catalana del Partit Socialista Obrero Español (PSOE), motivada per la incomprensió de la qüestió catalana per part dels socialistes espanyols. Entre el seus dirigents es destaquen Manuel Serra i Moret, R. Campalans, Josep i Joaquim Xirau, Gabriel Alomar i Jaume Aiguader, que després passà a les files de l'Esquerra. La USC pretenia ser una força socialista i catalanista, que havia de lluitar alhora per l'emancipació de la classe obrera i per l'emancipació de Catalunya. El seu òrgan de premsa seria el setmanari "Justícia Social", que durant la República fou dirigit per Joan Comorera, i que deixà d'aparèixer el juny de 1936, poc abans de la integració de la USC al Partit Socialista Unificat de Catalunya (PSUC). Fins a finals de 1933 mantingué una estreta aliança amb

l'Esquerra, fet que explica, en gran part, la presència constant de la USC a la política catalana i a les Corts espanyoles, no proporcional a la seva influència real a Catalunya, sobretot entre la classe obrera. Les pàgines de "La Humanitat", diari fundat el novembre de 1931 i dirigit per Lluís Companys, reproduïxen la declaració del Comitè Executiu de la USC a propòsit de les eleccions al Parlament català: els socialistes catalans seguien la línia, iniciada el 12 d'abril de 1931, de col·laboració amb les forces de l'Esquerra. Segons I. Molas, «la consistència ideològica del grup, de tota manera, no devia ser massa considerable, almenys si recordem que la Federació de Lleida hagué de ser dissolta l'octubre del 1932 per la direcció, per haver iniciat una aliança anti-Esquerra republicana amb forces de dreta» (El sistema..., p. 102). La USC col·locà cinc diputats al Parlament:

E. Ruiz i Ponseti, Joan Fronjosà i Salamó, per Barcelona-ciutat; Manuel Serra i Moret i Joan Comorera i Soler per Barcelona-provincia; i C. Gerhard i Otenwaelder per Tarragona. A la fotografia, Rafael Campalans, que fou conseller de la Generalitat i diputat a Corts, on es destacà en la defensa de l'Estatut.

L'acte celebrat ahir a la tarda al teatre Olympia, i els altres catorze mitings donats a les 10 del vespre, han estat la consagració més eloqüent de la victòria absoluta que demà aconseguirà l'Esquerra Republicana de Catalunya.

Més de quaranta-mil persones assistiren a aquestes actes, no pas en qualitat d'oients encuriolats, ans amb el desig de poder escoltar els nostres homes i de manifestar-los, d'una manera viva i explícita, l'adhesió a la seva política i l'entusiasme, la confiança, que els mereixia la seva actuació.

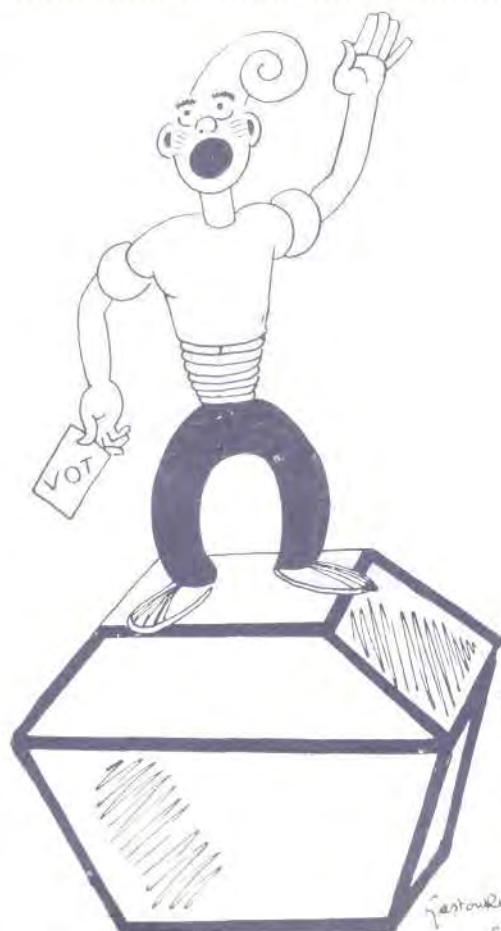
Es en va que els altres partits polítics, des dels seus diaris i des dels seus mitings, tractin, en aquesta darrera hora pre-electoral, de desprestigiar-nos i de difamar-nos. Ho han intentat durant més d'un any i no n'han sortit perquè la veritat sempre resplandeix.

Què poden, doncs, aconseguir ara en aquests moments de passió descordada, si són precisament els moments en què el poble, escoltant els uns i escoltant els altres conserva més la seva serenitat i es troba en millors condicions per a jutjar-nos a tots!

Demà els ciutadans aniran a votar completament lliures dels prejudicis i de la passió a què els dirigents dels partits polítics que ens són adversaris, no s'han sabut sotstreure. Aleshores pensaran en la solemnitat i la transcendència de l'acte que realitzen. Pensaran que és el Parlament de Catalunya el que ha de sortir elegit de les urnes. I pensant això, si tenen una mica de consciència i de responsabilitat, ni votaran els antirepublicans de la Lliga, ni votaran els anticatalans de Lerroux, ni votaran el conglomerat sense programa ni bandera de La Publicitat.

Votaran l'Esquerra Republicana de Catalunya, que té un programa ben definit i concret, mantingut per tot un poble que està disposat a dur-lo a la realització, sota la direcció d'uns homes que li mereixen tota la confiança perquè li varen dir que proclamarien la República i la proclamaren, i li demanaren els vots per fer reconèixer, per la República, l'autonomia de Catalunya i aquesta ha estat promulgada.

L'Opinió 19.nov



La Campana de Gràcia
19 nov. 32

Demà

—Catalunya intentarà tornar a ser rica i puera. Endavant aquesta gent, tant si es voten com si es fàteta!

ESQUERRA REPUBLICANA DE CATALUNYA

AVUI, DIMARTS, A LES 10 DEL VESPRE

GRAN MITING

DE PROPAGANDA ELECTORAL

a la Sala

BOHEMIA

Casanova, 1

Oradors:

JOSEP A. TRABAL
JOAN TAULER
JOAN FRONJOSA
ERNEST VENTOS
JOAN LLUHI I VALLESCA
VENTURA GASSOL
LLUIS COMPANYS
FRANCESC MACIA

UNIO SOCIALISTA DE CATALUNYA

PARLAMENT DE CATALUNYA

20 Novembre 1932

Comença la lluita. Tots els catalans es disposen a preparar les eleccions de diputats per a les primeres Corts Catalanes, que han de culminar en una victòria total de l'Esquerra. Vivim uns dies trascendentals, unes hores de passions i de nerviositats. Que tots els republicans i els revolucionaris es posin la mà al pit i obrin seguint els dictats de la consciència catalanista. O a la dreta o a l'esquerra. I disciplina sobretot. Cal votar la nostra candidatura completa, sense treure ni afegir noms. Catalunya sabrà demostrar que és digna de la seva llibertat.

“L'Opinió” i “La Humanitat” no dubtaren un sol moment de la victòria de l'Esquerra, perquè consideraven que forçosament havia de capitalitzar l'aprovació de l'Estatut per les Corts. Segura del triomf, l'ERC només acceptà entre les seves llistes els homes de la USC ja esmentats, un membre del Partit Republicà Democràtic Federal, J. Mora i Adserà, per Barcelona-província, i quatre membres del Partit Radical Autònom: Jaume Simó i Bofarull, Josep Folch i Folch, Miquel Cunillera i Rius i Gonçal Ibars i Messeguer, per Tarragona. Un dia abans de la consulta electoral, Macià es dirigí, des dels micròfons de Ràdio Barcelona, a tots els catalans, amb un discurs en el qual remarcà la importància de les eleccions que s'havien de celebrar perquè, dels diputats escollits, dependrien tant l'aplicació de l'Estatut com la consolidació d'un sistema democràtic que incorporés Catalunya a la vida dels pobles

d'Europa, i això només seria garantit amb la presència de l'ERC al Parlament de Catalunya. A continuació passava revista als altres partits contrincants, uns fracassats, segons Macià. Aquests partits eren la Lliga, que «en trenta anys d'hegemonia política» s'havia prestat «a totes les col·laboracions amb la monarquia opressora»; el Partit Catalanista Republicà, que «en moments en què l'objectiu comú era enderrocar la monarquia» va refusar «la nostra col·laboració sincera i entusiasta (...) per poder agavellar tots els càrrecs. Són aquests mateixos que ara cercaven la nostra coalició, i en refusar-la nosaltres, per no creure-la convenient a Catalunya en aquests moments, bescanten el Partit i els homes amb els quals fa molt pocs dies volien anar aliats»; el Partit Radical, «acabdillat per un home que ha estat, de sempre, l'enemic de les aspiracions de Catalunya, que, a les Corts, va obstruccionar,

tant com va poder, l'Estatut, i que, en aquests moments de cordialitat entre Catalunya i els altres pobles d'Espanya, intenta de ressuscitar antigues rancúnies ja superades, fomentant un separatisme punible entre els nostres germans d'Espanya que, residint fraternalment a Catalunya, tenen garantit amb el nostre Estatut, el respecte, els drets civils que sempre els havien estat reconeguts de fet entre nosaltres». I més endavant deia: «No escolteu, doncs, catalans, aquests arguments capciosos dels vençuts. És la protesta de la impotència contra les forces joves, contra la vida nova que comença Catalunya!»

Barcelona, 15 novembre de 1932

La nostra candidatura

EL BE NEGRE, conscient de la transcendència històrica d'aquesta hora gràvida de denses responsabilitats, es llança a la lluita electoral amb més entusiasme del que és capaç, i presenta també una candidatura (Candidatura de Concòrdia Descordada), que ofereix a la consideració dels patriotes, dels barcelonins, de la classe mitja, dels homes de professions liberals, dels treballadors i dels no catalans. Candidatura que aspira no sols a les majories, sinó fins i tot a les minories, és a dir, parlant en plata: aspirem al «copo».

La nostra candidatura per Barcelona-Ciutat és la següent:

Déu Nostre Senyor (pels catòlics).
 Dr. Manuel Irurita i Bisbe (pels altres).
 El Comte de Güell (pel seu compte).
 Josep Sunyol i Ciutadania (pels màrtirs de la República)
 Franzozo Farreraz i Duran (pelz estudiantz de Batzillerat).
 Josep Sánchez Silva (pels pro-presos).
 Expòsit Grisó i Expòsit (pels ex-presos, pels im-presos i pels incom-presos).
 Antoni Rovira i Virgili (pels rabassaire-capes).
 Xavier Regàs i Bocamoll (per bemols).
 Artemi Aiguader (pels Artemis).
 Antoni Xirau Palau (pels Xiraus).
 Mariano Rubió Tuduri (pels Tudurins).
 Josep Grau Jassans (per l'alta finança).
 Lluís Capdevila i Monole (pels «no-catalans»).
 Josep Fontbernat Xinxola (pels pobres).
 Joan Pich i Pon (honrat I).
 Emiliano Iglesias Ambrosio (honrat II).
 Casimir Giralt (honrat III).
 Josep Bertran i Güell (pel seu pare).
 Joan Ventosa i Calvell (pels darrers puntals... etc.)
 Manuel Carrasco Formiguera (per cotons).
 Joan B. Roca i Cavall (pels «tatanos»).
 Josep Puig i Cadafalch (pels morts).
 Alexandre Lerroux Garcia (pels vius).



Un home, un vot

A LES URNES, CIUTADANS!



En disposar-se a emetre el
VOT

hom pot dubtar per quina candidatura catalana decantar-se

En el que tothom està, però, d'acord, és en escollir entre totes les xocolates, la

XOCOLATA JUNCOSA

perquè, ultra ésser la millor al paladar de petits i grans, la mainada la prefereix a qualsevol altra, perquè els seus cromos són altament instructius i patriòtics, puix que en un bonic ALBUM pot reunir-s'hi la

HISTORIA DE CATALUNYA

Catalans, ara i sempre: XOCOLATES JUNCOSA

EXIGIU-LES ARREU! SON LES MILLORS!

Si voleu que la Generalitat passi a mans dels lerrouxistes voteu la candidatura de concentració que us recomana «La Publicitat» i que s'anuncia a «La Vanguardia», «El Diàleg» i «El Noticiero».

Avui l'Esquerra Republicana de Catalunya aconseguirà la seva tercera victòria. ...I serà una victòria total a tot Catalunya.

La Lliga Regionalista i el Partit Catalanista Republicà, per a poder arreplegar uns quants vots, s'han vist obligats a dissimular els seus noms desacreditats i presentar les candidatures amb pseudònim.



ELS OBRERS VOTARAN, MALGRAT LA F. A. I.

A mesura que han passat els dies, s'ha anat veient d'una manera més clara i definida quina serà l'actitud dels obrers en les eleccions d'avui.

No hi han pogut res les coaccions i les ofertes de les dretes, ni el llenguatge discordat i incoherent amb què el despit ha fet parlar el portantveu de la F. A. I.

Cal remarcar el contrast existent entre la nostra posició i la de "Solidaridad Obrera". Dia darrera dia les nostres pàgines han estat curules d'articles d'obriers que han volgut fer sentir la seva veu i expressar quina era la seva opinió. No hem sol·licitat cap article. Ha estat l'obrer català que, reaccionant, ha obert els ulls, i ha comprès quina era el camí a seguir. Espontàniament els nostres obrers han experimentat la necessitat imperiosa de fer sentir la seva veu per demostrar la seva conformitat amb la nostra campanya. Han seguit els dictats de la seva sensibilitat desperta, i rebutjat les bufetes d'aquells elements que fins ara no li han donat altre profit que menjar-li una part del seu ja reduït jornal.

A l'altra banda, "Solidaridad Obrera" ha tingut prou cura d'anar publicant dia darrera dia un entrefilet demanant als obrers que s'abstinguessin d'enviar-los articles—es veu que no devien plaure'ls gaire els que rebien—demostrant així quins són els seus sentiments llibertaris, quan tanquen als obrers les portes del diari que es diu defensor del proletariat.

El proletariat català veu venir dies de triomf per a tots els ideals de llibertat. Els nostres obrers—i en dir nostres ens referim a tots els que treballen a Catalunya, catalans i no catalans—han comprès ja d'una manera clara quina és la moralitat dels uns i la moralitat dels altres. Tenen la seguretat que un Parlament d'Esquerra a Catalunya elevarà a aquelles millores ímplements que permetran, dintre un nivell més elevat de vida que l'actual, treballar intensament per la seva alliberació.

Els obrers de Catalunya saben que si voten podrà repetir-se el fet d'esdevenir realitat el que no podran oferir-los mai els predicadors de l'apollitisme. Saben quin és el negre esdevenidor del poble després d'una revolució armada, i saben, també, les realitats que es van obtenint d'una manera progressiva i que fan que sigui cada dia més elevada la seva condició i més respectat el treball.

Els obrers de Catalunya votaran perquè saben que amb el Parlament català d'Esquerra les lleis que s'hi dictaran no seran lleis d'opressió, sinó lleis de llibertat. No seran lleis de defensa dels interessos capitalistes, sinó lleis de justícia per al treball. No seran lleis beneficioses per als interessos d'uns pocs—els més influents, o els més acabats—sinó que seran lleis beneficioses per a la col·lectivitat. Els nostres obrers saben que amb un Parlament d'Esquerra, presidit per Macià, aquest farà saber les paraules que un dia digué Masaryk, el President de la República Txecoslovaca: "Tota política ha d'ésser guiada per un sentiment d'humanitat, i el sentiment d'humanitat és el nostre programa nacional."

I els obrers de Catalunya saben que si no voten, tindriem un Parlament de dreta a Catalunya i tornaria aquella política dels favoritismes al capital i al clergat, d'endogament a l'obrer, d'injustícia social, i això si no servia per a forjar-s'hi el retorn del règim que el poble foragirà per sempre més el 14 d'abril de 1931.

Per tots aquests motius el proletariat català sabrà complir, avui, amb el seu deure i votarà. Votarà malgrat les dretes, i votarà malgrat la F. A. I.

F. GRAU I ROS

L'Opinió 20. nov. 32

A mesura que s'apropava el diumenge 20 de novembre, data de les eleccions per al Parlament, creixia el temor que l'abstenció electoral entre la classe obrera podria significar, per a l'Esquerra, la pèrdua d'un nombre considerable de vots. D'aquí que "L'Opinió" dedicés una atenció especial a atreure's les simpaties obreres. El dia 18 dedica una pàgina sencera a convèncer el proletariat de la necessitat d'abonar la política de l'Esquerra: en primer lloc, publica un editorial signat per Manuel Valldeperes, en què aquest expressa el convenciment que «abstenir-se pot significar el triomf de les dretes i, per tant, de la burgesia explotadora(...) Els obrers de la ciutat o del camp, han d'expressar la seva voluntat dipositant una papereta a les urnes (...) per tal que la seva voluntat sigui tinguda en compte en el moment de procedir a la nova estructuració de Catalunya i a dictar les lleis reguladores del nostres drets ciutadans». D'altra banda, publica les cartes d'una sèrie d'obriers que expressen llur confiança en els homes de l'ERC, «perquè el poble sap que aquest partit és el baluard més ferm de la República», i «perquè en la figura recta i honrada de Macià hi veiem encarnada la tranquil·litat i l'esdevenidor de l'obrer de Catalunya». Guillem Castellví, empleat de banca, afirma que «amb el nostre vot foragitem d'una vegada per sempre de casa nostra les desferres putrefactes d'un monarquisme retrògrad, que volen fer ressuscitar sota noms diversos: carlins, Lliga, Acció Catalana, radicals, FAI, Molts noms, un sol objecte:

aterrar les llibertats que el poble va conquerir el 12 d'abril».

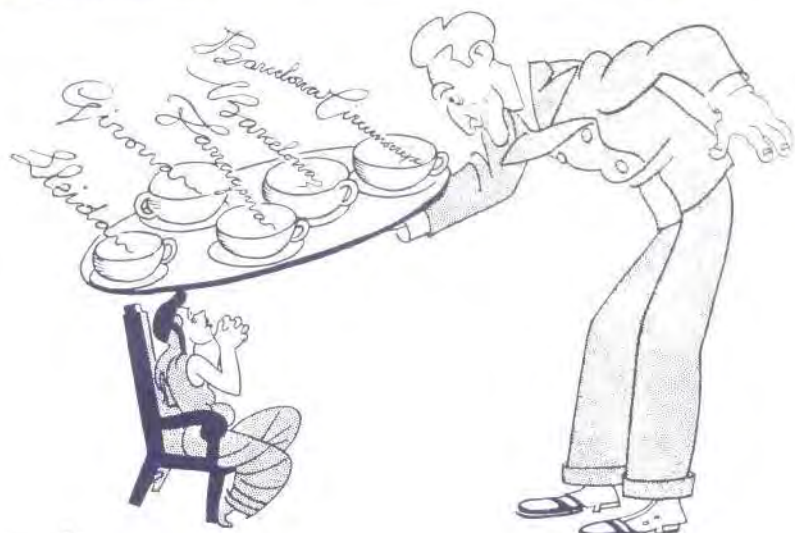
A la fotografia de dalt, Francesc Cambó dipositant el seu vot. A la fotografia de baix, Amadeu Hurtado també en el moment de votar. Hurtado entrà, a títol personal, en el bloc anomenat de Concentració Catalanista Republicana, encapçalat pel Partit Catalanista Republicà.

Aquest partit havia anat perdent força d'ençà de la proclamació de la República, atrapat entre la Lliga Regionalista i l'Esquerra de Macià. La majoria dels seus homes l'abandonaren per anar a l'Esquerra els uns, a la Lliga els altres, i a la Unió Democràtica els altres. A les eleccions de novembre de 1932, el PCR fou derrotat novament a totes les circumscripcions, a excepció de la de Tarragona, on, gràcies a coalitzar-se amb els radicals-socialistes de Domingo, amb Acció Republicana d'Azaña i amb el PSOE, aconseguí guanyar una acta de diputat, que correspongué a Pere Lloret i Ordeix.

Catalunya ratificà, ahir, a Esquerra Republicana la seva absoluta confiança

Els resultats de la jornada triomfal

BARCELONA-CIUTAT			
Esquerra Republicana	62.190	Radicals	6.659
Lliga	33.852	Dreta	6.659
P. C. R.	19.500	B. O. C.	2.099
Radicals	17.669	Federals	2.633
Dreta	6.356	Comunistes	532
Federals	4.156	GIRONA	
B. O. C.	3.202	Esquerra Republicana	35.000
Comunistes	1.696	Lliga	18.000
Nacionalistes	1.683	LLEIDA	
Extrema Esquerra	1.658	Esquerra Republicana	35.000
Centre	479	Proporcionalistes	20.000
Concentració Espanyola	190	B. O. C.	5.000
BARCELONA CIRCUMSCRIPCIO		TARRAGONA	
Esquerra Republicana	68.356	Esquerra Republicana	20.000
Lliga	39.749	Lliga	15.000
		Coalició	14.900



Be Noque
6. Des. 32

—No volles caldo? Cinc fasses!

LA VICTORIA



BARCELONA (Ciutat)

Candidatura d'Esquerra Republicana de Catalunya

Francesc Macià i Llussà 65.500 vots	
Jaume Serra Hunter 62.262	Juan P. Soler i Bru 58.002
Carles Pi i Sunyer 61.945	Amadeu Colldelornis 57.968
Joan Lluhi i Vallescà 60.901	Estanislau Ruiz 57.788
Josep Tarradellas i Joan 60.867	Joan Fronjosa 57.746
Joan Puig i Ferrer 60.540	Mària Rosell i Vilar 57.644
Josep Dencàs i Puigdollers 59.207	Nicolau Battestini i Galup 57.588
Joan Soler i Pla 58.777	F. Ribes i Soberano 57.582
Joan Casanelles i Ibars 58.677	Miquel Guinart i Castellà 57.510
Joan Tauler i Palomeres 58.269	Martí Barrera 57.303

L'Esquerra s'emportà també les majories a tot Catalunya
Tindrem 67 diputats al Parlament

VISCA CATALUNYA!

VISCA LA REPÚBLICA!

La Campana de Gràcia 26. Nov.

Diario Republicano Autonomista Fundador: Alejandro Lerroux

LAS ELECCIONES DEL DOMINGO

Cataluña, al otorgar el triunfo a la tendencia exclusivamente nacionalista, hace posible un doloroso retroceso reaccionario

La «Esquerra Catalana» pierde cerca de 50.000 votos

EN MUCHOS DISTRITOS, LA «LLIGA» SE DEDICÓ A LA COMPRA DE VOTOS, LLEVANDO A CABO OTRAS ILEGALIDADES ELECTORALES

Els resultats electorals confirmaven la divisió política catalana en dos grans blocs, l'ERC i la Lliga Regionalista: la participació o l'abstenció de les masses de la CNT determinaven en gran manera el triomf de l'una o de l'altra. La dreta monàrquica, els tradicionalistes, els radicals, el Partit Catalanista Republicà fracassaren rotundament, mentre que ni els federals ni els nacionalistes tampoc aconseguiren atreure una clientela mitjanament important.

La participació electoral havia estat inferior a la del 12 d'abril i a la del 28 de juny de l'any anterior, i això explica la disminució relativa del nombre de vots recollits per l'Esquerra, que, malgrat tot, assolia totes les majories, mentre

que la Lliga guanyava les minories. «L'Opinió» (22-XI-1932) comentava amb eufòria que el Parlament català es componia de «67 diputats afectes a l'Esquerra Republicana i forces aliades, contra 18 diputats de les oposicions». El BOC manifestava a través de «La Batalla» (24-XI-1932) que la responsabilitat de la victòria de l'ERC requeia en la FAI, perquè aquesta organització, «en lloc de matar les esperances en la petita burgesia, con su actuación absurda de boicot electoral, no ha hecho sino hacer renacer de nuevo esas esperanzas en los remedios ilusorios que pueden proporcionar los partidos de la petita burgesia. Ante la posibilidad de un

triunfo de la Lliga, una buena parte de la clase obrera ha dado sus votos a l'Esquerra como un mal menor». El BOC obtingué 25.000 vots a tot Catalunya, fet que, segons «La Batalla», «era una victoria de la mayor importancia. Es la primera vez en la historia de la clase trabajadora española, que un partido proletario, solo, fieramente solo, sin concomitancias de ningún género, obtiene una votación tan considerable».

Catalunya davant el seu primer Parlament

Les eleccions es realitzen amb serenor i tranquil·litat.- L'Esquerra que, segons sembla, guanya les majories, té una davallada extraordinària de vots en relació a les darreres eleccions. - Diuen que les minories arreu de Catalunya són per a la Lliga, o sigui les Candidatures de Concòrdia i Unió ciutadanes. Augment de votació en les tendències representades per aqueixes.- Fracàs de les altres candidatures i sobretot la de "Dreta de Catalunya"



la nau

ANY VI. NÚM. 1305

BARCELONA, DIMARTS, 8 DE DESEMBRE DE 1932

Editorial

Unió Democràtica al Parlament

Unió Democràtica entra al Parlament de Catalunya mitjançant una representació unipersonal. L'esperit de col·laboració propi del seu ideari es veurà estimulat per aquesta circumstància que fa dependre de la col·laboració, en bona part, l'eficàcia de la tasca. El mandatari d'un partit que té en un programa concret solucions que pràcticament cobren tota l'àrea de les discussions presents, obté una facilitat d'establir a cada moment les col·laboracions evinents ho i resguardant la seva independència. Però les possibilitats previsibles d'aquestes col·laboracions no són en quantitat uniforme respecte a totes les fraccions polítiques. Mentre en relació a algunes, la possibilitat de coincidència és la cosa eventual i la de discrepància la cosa ordinària i freqüent, en relació a alguna altra la coincidència és previsible com a fet quotidià i la discrepància com a eventual. La representació parlamentària d'Unió Democràtica de Catalunya ho tindrà en compte per a sumar-se, als efectes reglamentaris, a aquell grup amb el qual ha anat a la lluita i que ofereix la major base de coincidència i amb el qual probablement, donada l'exigüitat de les atribucions concedides per l'Estatut, poques vegades tindrà ocasió de trobar-se en desacord. Però per a aquest cas si es presentava, reclama i llealment manté la llibertat de la seva actuació. Heus aquí una posició que no pot oferir dubtes i que no sabem si és o no nova en els nostres costums polítics, però podem assegurar que obeeix a una intenció seriosa de treballar eficaçment per a Catalunya.

Ara, que Déu ens guï i ens illumini a tots.

PAU ROMEVA



"El Progreso"
7 / Dic. / 32

Solidaridad Obrera

AIT

ÓRGANO DE LA CONFEDERACIÓN REGIONAL DEL TRABAJO DE CATALUÑA

PORTAVOZ DE LA CONFEDERACIÓN NACIONAL DEL TRABAJO DE ESPAÑA

Año III-Epoca VI

Barcelona, martes 22 noviembre 1932

Número 567

El abstencionismo de los trabajadores ha logrado una rotunda victoria haciendo disminuir en un veinticuatro por ciento el número de votantes.—Todos los partidos han experimentado descenso en sus votaciones respectivas.—La C. N. T. ha triunfado clamorosamente

La Lliga acollí amb optimisme i satisfacció els resultats electorals, superat ja el desconcert dels primers mesos després de la proclamació de la República, provocat per la marxa sorprenent de l'Esquerra. La Lliga havia trobat el seu lloc definitiu a la societat catalana com a partit de centre-dreta.

Unió Democràtica de Catalunya, a través de la ploma de Pau Romeva, l'únic representant d'aquest partit al Parlament català, es comprometia a «treballar per a Catalunya».

La UDC, nascuda el novembre de 1931, era el resultat de la fusió d'homes procedents de les files tradicionalistes i (J. M. Farré i Morego) i del Partit Catalanista Republicà (M. Coll i

Alentorn, M. Carrasco i Formiguera). Tot i que en un primer moment semblava que no passaria de ser un apèndix de la Lliga, per la seva base social petitburgesa i obrera, la UDC va mantenir una postura molt menys conservadora que la Lliga (en la qüestió de la Llei de Contractes de Conreu es mantingué al costat de la majoria parlamentària catalana), i, ja durant la guerra, va estar sempre al costat de la Generalitat.

L'OPINIÓ

Ay V - Número 469
Preu: 10 cèntims

BARCELONA · Dissabte, 3 de desembre de 1932

Dilluns, sota la presidència de Macià i el govern de l'Esquerra, es constituirà el Parlament català.

Després de segles de provincianisme i de submissió als representants de la monarquia, reviurà la vella i gloriosa tradició democràtica de la Catalunya lliure.

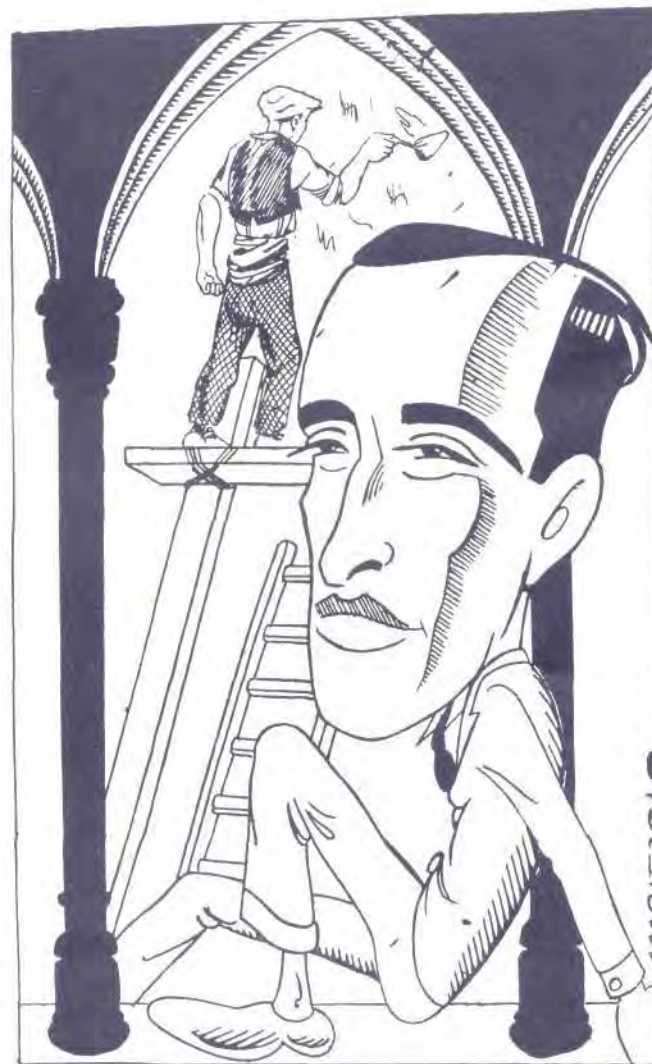
EL SENYOR MACIÀ DONA COMPTE DE L'ESTRUCTURACIÓ DEL PARLAMENT

El senyor Companys serà president del Parlament Català, i el senyor Casanoves, vice-president. — La delegació de les funcions de cap del Govern recaurà en el senyor Lluhi. — El Consell de Govern de la Generalitat sofrirà petites variacions. — Dilluns se celebrarà una reunió de la majoria



Corts Catalanes

Quan aquest número vegi la llum estarà a punt d'obrir-se el Parlament de Catalunya. L'esforç de múltiples generacions de patriotes ha culminat en les eleccions de diputats i en la magnífica victòria de l'Esquerra. Ara és l'hora de posar-se a treballar pensant en les generacions futures. Tindrem unes Corts Catalanes formades per homes lleials a la pàtria i que sabran exercir el seu govern amb la màxima responsabilitat. Però el Parlament de Catalunya fracassaria si cada sector de la vida nacional no vegés atès i resolt el seu problema particular. Cal pensar que cada professió i cada vocació presentarà les seves reivindicacions, amb l'esperança d'ésser escoltada amb atenció i satisfeta amb justícia. Convé que els diputats catalans no rebutgin ni desatenguin les demandes vives de la gent catalana. Pensem que en cada sector o grup que no es vegés atès, hi hauria un possible enemic de les Corts Catalanes, i per tant es convertiria en un germen de rebel·lió. Durant els anys de la funesta monarquia, tots hem viscut com hem pogut. Avui, sota el signe de la República, alçaran el cap tota mena de problemes. Si el nostre govern és un Govern amb majúscula, no en podrà refusar ni un. És per això que a l'hora solemne de l'apertura de les Corts Catalanes, fem vots per tal que l'esperit liberal dels nostres diputats no sofreixi mai eclipsis. I esperem que posaran sempre, per damunt de tot, l'esperit de la Revolució catalanista, única garantia de normalitat per la nostra Nació renascuda.



Terradellas, director de bones neteges:

—Ara anirem per les pintures, que també fan el seu fàstic...

La primera sessió del Parlament tingué lloc el dia 5 i Lluís Companys hi fou elegit president de la Cambra, càrrec en què fou ratificat el dia 13, i Joan Casanoves vice-president.

La inauguració oficial es produïa l'endemà amb la presència de Francesc Macià i el govern de la Generalitat. El dia 14, després d'haver resignat el seu càrrec, Francesc Macià era elegit primer president de la Catalunya autònoma per 63 vots contra 11, que la Lliga atorgà a Ramon d'Abadal.

A la fotografia, la sala de sessions del Parlament. A la pàgina del costat, a dalt, a l'esquerra, Macià en el moment d'abandonar el Parlament; al seu costat distingim, entre d'altres, d'esquerra a dreta: Antoni Xirau, Lluís Companys, el general Batet, Pere Comes i C. Pi i Sunyer. Al darrera, Josep Dencàs, Ventura Gassol, Josep Tarradellas i, encara més endarrera, Josep Andreu i Abelló. A dalt, a la dreta, la multitud espera, davant del palau del Parc de la Ciutadella, l'arribada de Macià

i del govern de la Generalitat. A la fotografia de baix, Macià, junt amb els consellers, parlamentaris i diverses autoritats, a la sortida del palau. Hi veiem en primer terme, a l'esquerra de Macià: Companys, Tarradellas, C. Pi Sunyer, Ventura Gassol i Pere Comes.

L'obertura del Parlament constitueix el més gran esdeveniment de la Catalunya contemporània. En el llibre de la història hi restaran gravats la data d'avui i els noms dels homes als quals el poble ha conferit la seva representació en aquests solemniais moments. Cal que tothom es doni compte de la responsabilitat dels seus actes i doni el seu ajut a l'obra de renovació que Catalunya inicia avui amb l'obertura del seu Parlament autònom



El Reglament de les Corts Catalanes

Vetllant, com sempre, pels interessos dels seus lectors i del públic i la pàtria en general, **EL BE NEGRE** ha volgut donar als assidus concurrents al Parlament de Catalunya, perquè el puguin aplicar en els seus càlculs sobre els resultats de les sessions, un avenç del Reglament pel qual es regirà el joc parlamentari.

Article I. — Els diputats tindran el títol de diputats, i entre ells es donaran el de senyoria. Quan parlin a les sessions començaran per donar als altres el títol de «senyors diputats», i en totes ocasions, se'ls suposarà el d'«honorable», com es fa arreu d'Europa.

Art. II. — Els honorables senyors diputats assistiran a les sessions vestits decentment, i no pronunciaran paraules gruixudes ni obscenes, almenys en públic. Les intervencions les faran en veu alta.

Art. III. — Pel treball que representa assistir a les sessions i votar amb el Govern, els diputats cobriran 750 pessetes mensuals i tindran passió de lliure entrada al Parlament. Si algun diputat és prou delicat per, votant contra el Govern, renunciar a la subvenció, podrà fer-ho lliurement.

Art. IV. — Quan un diputat deixi d'assistir a les sessions li serà descomptada una quantitat en concepte de multa, de la següent manera:

a) Les tres primeres faltes no seran descomptades, però el diputat que les sofreixi es considerarà en estat interessant.

b) De tres faltes fins a cinc suposaran un descompte de 15 pessetes per falta.

c) De sis faltes per amunt el descompte serà de cinquanta pessetes.

Art. V. — Es considerarà com a falta la no assistència a una votació, a menys que el diputat afectat pugui provar que no ha sentit el timbre.

Art. VI. — Per tal d'estalviar diners a la Generalitat, els diputats que demanin votació nominal a darrera hora tindran una prima de cinc pessetes sobre les que facin perdre als absents.

Art. VII. — El Parlament editarà un diari de sessions que es titularà *La Nova Nau*.

Art. VIII. — Dirigirà el diari de sessions el director de *La Nova Nau*.

Art. IX. — Subdirigirà *La Nova Nau* el subdirector del diari de sessions.

Art. X. — Redactarà el diari de sessions el cos de redacció de *La Nova Nau*.

Art. XI. — El cos de redacció de *La Nova Nau* estarà integrat per:

a) Dotze taquígrafs que prendran els discursos taquígràficament.

b) Cinc mecanògrafes, a les quals els taquígrafs dictaran els discursos un cop traduïts.

c) Quatre redactors, que llegiran els discursos mecanografiats i diran que per ells ja estan bé.

d) Quatre correctors d'estil, que corregiran l'estil dels discursos.

e) Tres tècnics eufemistes, que atenuaran les expressions excessivament sinceres.

f) Tres tècnics ortògrafs, que corregiran l'ortografia.

g) Cinc mecanògrafes més, que posaran en net els discursos corregits.

h) Dos supervisors que emetran judici i posaran el vist i plau a l'original que haurà d'anar a la impremta.

i) Un àrbitre, que decidirà en última instància en cas de desavenença sobre els supervisors.

j) Un historiador de l'Esquerra, que assenyalarà els fragments que, havent de passar a la història, hauran d'anar en cursiva.

Art. XII. — Quan una discussió duri més de mitja hora, es considerarà resolta a favor de l'Esquerra.



EL FRACAS DE LA TIRANIA

L'edifici tenebrós que Felip V manà talçar com a monument de la nostra vergonya, servirà per guardar-hi l'instrument lluminós de la nostra redempció.

EL BE NEGRE

SETMANARI SATÍRIC.

Ara que ja tenim
Parlament el
mèrit serà saber
callar

Any II - Núm. 77

Barcelona, 6 desembre de 1932

Preu: 20 còntims

Una pàgina dedicada a la premsa humorística, que ens dona una visió entre irònica i sentimental dels moments que vivia Catalunya. "El Be Negre" proposa una original reglament interior per a les Corts catalanes.

El dia 6 el Parlament elegí la Comissió que havia d'elaborar el reglament interior de la Cambra, que fou aprovat el dia 13 sense cap mena de discussió, perquè no diferia gens dels que reglamentaven aquests tipus d'institucions. Macià, el mateix dia que era elegit president de la Generalitat, presentava la dimissió del govern; el dia 20 el Parlament donava el seu vot afirmatiu al primer govern no provisional de la Catalunya autònoma, un govern integrat exclusivament per homes de l'Esquerra.

El govern de la Generalitat havia creat, ja des d'abans de la constitució del Parlament, una Comissió Jurídica Assessora, encarregada d'estudiar i preparar els projectes de llei. Formada per una trentena de juristes i presidida per J. Maluquer i Viladot, la componien, entre

d'altres, A. Hurtado, Josep Xirau i Josep M. Pi i Sunyer. Paral·lelament, funcionava des de l'aprovació de l'Estatut per les Corts, una Comissió mixta de traspàs de serveis, integrada per sis representants de Catalunya (Coromines, Rovira i Virgili, J. M. Pi i Sunyer, etc.) i sis del govern de Madrid, i presidida per Carles Esplà, sots-secretari de Governació. Quan es produïren els fets d'octubre de 1934 el traspàs de serveis encara no s'havia ultimat totalment. El primer servei que es va traspassar del govern central a la Generalitat fou el de règim local, seguit del d'assegurances socials, del d'Hisendes locals, etc. La dificultat més gran amb què es trobava la Generalitat per a poder assumir les noves funcions era l'escassetat de recursos econòmics; per poder fer front a les despeses immediates, mentre no arribessin les noves assignacions derivades del traspàs de serveis, el conseller d'Hisenda, C. Pi i Sunyer, decidí llançar una emissió de trenta mil obligacions de Tresoreria

de la Generalitat, per un valor total de 15 milions de pessetes.

EL PRIMER GOVERN DE CATALUNYA AUTONOMA

PRESIDENCIA: MACIA; OBRES PUBLIQUES I VICE-PRESIDENCIA: LLUHI; CULTURA: GASSOL; JUSTICIA I DRET: COMES; GOVERNACIO I SANITAT: TARRADELLES; AGRICULTURA I ECONOMIA: XIRAU; FINANCES: PI I SUNYER; TREBALL I ASSISTENCIA SOCIAL: CASALS

CATALUNYA TE EL SEU PRIMER GOVERN

Catalunya autònoma té el seu primer Govern. Pas a pas, s'han anat produint els fets encaminats a dur-nos a aquesta data, com si realment haguessin estat establerts abans un programa. Pas a pas, d'ara endavant, els fets s'aniran succeint els uns als altres, com si aquest programa existís. Catalunya és en marxa.

Hi havia un motor: la voluntat del poble. Hi ha hagut uns homes que rhi posaren al davant; els de l'Esquerra. I quan hi ha una voluntat i un decidit propòsit de fer-la complir, no hi ha obstacles que hi valguin, i s'arriba on sigui que es vulgui arribar.

Aneu repassant la història d'aquests nou anys darrers. Repasseu encara la de quinze anys més enllà. En la història d'aquests nou anys darrers trobareu que els homes que ja durant la Dictadura mantenien viva la rebel·lió aprintual del poble i en nom d'aquesta rebel·lió eren perseguits, eren—fóra algun cas esporàdic molt digne—els homes de l'Esquerra.

Viva, la rebel·lió, durant la Dictadura, a costa d'exilis, de presons, de processos, de persecucions policiaques. Viva, la rebel·lió, al mig del carrer el 11 d'abril de 1931, a jugar-se el cap si calia.

Més enllà d'aquests nou anys darrers, la història ens dona encara gestos de dignitat civil a costa de presons, de deportacions, de sacrificis, de tota mena de persecucions per part dels Governadors del rei. També eren els homes de l'Esquerra d'arribar. Vint-i-cinc anys enrera, ja era Francesc Macià. Quinze anys enrera, ja era Lluís Companys, Joan Casanoves i Martí Barrera, amb Francesc Layret, amb Salvador Seguí i amb tants d'altres que si no haguessin caigut en la lluita, avui serien amb nosaltres. Deu anys enrera ja era Jaume Aiguader. Vuit anys enrera, ja eren Ventura Gassol i Joan Lluhi i Vallescà. Durant tota la Dictadura, ja eren Antoni Xirau, Pere Comes, Joan Casanoves, que aguantaven encesa la flama rebel des d'aquestes mateixes pàgines, per damunt de denúncies, de processos, de visites de la policia; per damunt d'una intranquillitat constant.

Eren l'Esquerra Republicana de Catalunya. Com no havia d'ésser natural que el poble, que els sabia a tots decidits i arriats, no els donés a tots ells, una vegada darrera l'altra, la confiança que s'havien ben guanyat?

Avui Catalunya autònoma té el seu primer Govern. Les coses han anat com havien d'anar, com si hi haguessin hagut un programa preestablert. I aniran tal com han d'anar, pel camí de fer de Catalunya un poble—un poble!—perquè és físicament impossible que, donades les coses tal com són, puguin anar d'altra manera.

Ningú més digne que Francesc Macià per a ésser el primer President de Catalunya autònoma. Ell ha donat la seva confiança perquè integrin el Govern en Casals, Comes, Gassol, Lluhi, Pi i Sunyer, Terradelles i Xirau. Catalunya els té una confiança absoluta. Són joves, són treballadors, són aptes, no són uns illusos, sinó que toquen de peus a terra, tenen plena consciència de la seva responsabilitat, i sobretot, són homes liberals, essencialment d'esquerra. Catalunya autònoma no pot fracassar.

Amb l'empresa que duen, i amb la confiança que el poble té posada en ells, l'esdevenidor és nostre.

Avant, per Catalunya.

Arribarem allà on
volguem arribar.
En marxa!

LA IMPLANTACIO DE L'ESTATUT D'AUTONOMIA

EL TRASPAS DE SERVEIS DEL GOVERN CENTRAL A LA GENERALITAT

Aprovat l'Estatut de Catalunya pel Parlament de la República, un dels afers més urgents que s'ha d'emprendre amb tota l'energia i amb la màxima diligència és, sense cap mena de dubte, el traspàs de serveis, car una vegada portada a cap aquesta tasca, que serà feixuga per les moltes complicacions i entrebancs d'ordre tècnic que aniran sorgint, Catalunya que ja posseeix un Parlament i que ben aviat tindrà ja un Govern definitiu, podrà ésser mestressa dels seus destins i podrà administrar els seus cabals, la seva justícia, el seu ordre públic, la seva cultura i totes les seves altres activitats en un sentit més democràtic i catalanesc que no s'havia pogut portar a cap fins en aquests moments gloriosos per a ella.

D'ençà que el Govern de Madrid redactà el Decret nomenant una Junta Mixta integrada per representants del Govern Central i de la Generalitat de Catalunya, que han tingut gran nombre de reunions preparatòries a Madrid i a Barcelona. Reunions en les quals hom ha pogut pal·lesar una màxima compenetració i un desig mutu de portar a cap el traspàs de serveis amb tota equitat i justícia.

L'ARRIBADA DE LA COMISSIO DE MADRID

Amb vint-i-quatre minuts de retard, ha arribat, aquest matí, al Baixador del Passeig de Gràcia, l'express de Madrid en el qual han vingut a la nostra ciutat als senyors Esplà, Barnés, Fernández Clérigo, Pàbregas del Pilar, Relínque i Díaz del Castillo que, junt amb els senyors Coromines, Sbert, Virgili, Pi i Sunyer, Turell, Ventosa i Roig, Moragues Barret i Closes, formen la Comissió Mixta encarregada del traspàs de serveis del Govern Central a la Generalitat de Catalunya.

Hi havia al baixador del Passeig de Gràcia a esperar els expedicionaris el general Marzo i els coronels de la Guàrdia civil amb comandament, els senyors Pere Coromines, Ibañez, cap superior de Policia, el senyor Ugarte en representació del governador civil, el regidor senyor Joaquim Xirau, el senyor Martorell, cap de Cultura de l'Ajuntament, Virgili, J. M. Pi i Sunyer, Turell, Moragues Barret, el cap de cerimonial de la Generalitat, senyor Rubí, i algun altre que en aquests moments no recordem.

Tot seguit d'arribar s'han dirigit a l'hotel Colom on s'estajaran durant la seva estada a Barcelona.

VISITA A LA GENERALITAT

A un quart d'una del migdia, han arribat a la Generalitat els representants del Govern de la República a la Comissió Mixta de Traspàs de Serveis.

Han estat rebuts al despatx de la Presidència pel President Macià, el conseller dimissionari, senyor Terradelles i diversos membres delegats del Govern de la Generalitat a l'esmentada Junta. L'entrevista ha estat cordialíssima i s'ha efectuat un canvi d'impressions entre els representants de Madrid i els de Catalunya.

DIU EL SENYOR ESPLA

En sortir el senyor Esplà, sots-secretari del ministeri de Governació, hem volgut saber la seva opinió referent a l'important afer del traspàs de serveis.

—L'entrevista — ha dit — que acabem de celebrar amb el senyor President de la Generalitat, no té cap més importància que la que pot tenir una simple visita de cortesia que hem fet al senyor Macià, a qui tots admirem, entrevista que hem aprofitat tots nosaltres per a felicitar-lo per la seva reelecció com a President de la Generalitat i del Govern de Catalunya.

Referent al traspàs de serveis, ens ha dit el senyor Esplà, que aquesta tarda tindrà lloc, a la Generalitat, la primera reunió de la Comissió Mixta, i sempre respondent a preguntes nostres ens ha comunicat que fins ara hi havia una perfecta unanimitat en totes les qüestions que s'han tractat, per la qual causa tenia la seguretat que el traspàs se portaria a terme sense destorb i amb la màxima rapidesa.

MANIFESTACIONS DEL SR. TERRADELLES

Els treballs per al traspàs de serveis del Govern Central a la Generalitat — ens ha dit el senyor Terradelles — s'estan realitzant activament i tots els elements que en aquesta Comissió Mixta representen el Govern de la República estan molt ben disposats.

L'ambient — ha seguit dient — és absolutament favorable i si no s'avança més és perquè es troben dificul-

tats d'ordre tècnic, que requereixen una tasca molt minuciosa.

CONVERSA AMB EL SR. PERE COROMINES

Acabada l'entrevista dels senyors que formen la J. M. de Traspàs de Serveis, hem tingut una estona de conversa amb el senyor Pere Coromines, que ens ha aclarit alguns extrems referents a aquest afer.

A preguntes nostres, ens ha dit el senyor Coromines que encara no havien celebrat cap reunió i que la primera tindrà lloc aquesta tarda, a les cinc, a la Generalitat.

—Les meves impressions — ha seguit dient — són bones. Les relacions existents entre els representants del Govern de la República i els del de la Generalitat, no poden ésser més cordials. Nosaltres nomenarem President el senyor Esplà i ells en justa correspondència em nomenaren a mi vice-president i seguidament nosaltres acordarem cedir-los un oficial de secretaris que treballarà a Madrid amb ells.

—La Junta Mixta — ha afegit — està formada per sis individus d'aquí i d'allà, el senyor Virgili és suplent i el senyor Closes, secretari nostre, té veu, però no té vot; això els podrà aclarir que els de Catalunya semblen vuit i els de Madrid són únicament sis, a causa que encara no han designat ni suplent ni secretari.

En cas d'haver-hi votació, la majoria haurà d'ésser forçosament de vuit vots i en el cas que hi hagués empat o la majoria aconseguís solament set vots, el reglament preveu que ens hem d'adreçar al President de les Corts de Madrid, cosa que crec que no succeirà mai, car en aquest cas ho deixarem per a una altra sessió i segurament que a la pròxima reunió ja hi haurà acord.

Aquest migdia — ha acabat dient — dinem a la Torre de Jaume I. Serà una mena d'inspecció del port, car com vostès no ignoren, és un dels afers de discussió.

Després d'aquestes paraules s'ha acomiadat de nosaltres dient que demà passat, faran una excursió a Montserrat.

MANIFESTACIONS DEL PRESIDENT MACIA

Aquest matí, hem estat rebuts pel President de la Generalitat. Ha començat la seva conversa el senyor Macià dient que havia rebut la visita de la Comissió Mixta de Traspàs de Serveis, els quals l'havien felicitat per la seva reelecció per a la Presidència de la Generalitat i després el senyor Esplà, en un breu parlament, li havia notificat els bons desigs dels representants de Madrid perquè la seva tasca sigui portada a cap amb la major harmonia i cordialitat possibles.

—Avui — ha seguit dient — dinem a la Torre de Jaume I i demà, jo els invito a la Font del Lleó.

—Han parlat del traspàs de serveis?

—Sí, n'hem parlat una mica, però d'una forma superficial. Demà penso que en parlarem amb una mica més d'atenció.

Per ara, les coses marxen admirablement i he pogut observar per part de tots una gran compenetració i un ferm desig de portar a cap les coses amb una completa imparcialitat.

—Quins seran, al vostre entendre, els serveis que oferiran menys dificultats i que, per tant, podrà efectuar-se el seu traspàs amb més rapidesa?

—Crec que el primer traspàs que es portarà a cap serà el de l'Administració local. És possible que sigui el més planer i a mida que es pugui s'anirà traspasant el referent a legislació social, perquè això quant més ràpidament sigui passat a la Generalitat, més aviat serà factible la solució dels conflictes socials existents i els que es puguin presentar.

Els que componen la Junta Mixta — ha afegit — vénen amb molts bons desigs per a resoldre equitativament tots els entrebancs de caràcter tècnic o de realitats que es puguin presentar.

Es indubtable que presidint el senyor Esplà, una persona sumament intel·ligent i comprensiva i que té el desig de resoldre-ho tot amb cordialitat, els inconvenients seran esvaïts ràpidament.

—Vostè presidirà les reunions?

—No, jo no formo part de la Comissió. Això no vol dir que si alguna vegada, volen demanar-me el meu parer o simplement parlar-me d'algun afer relacionat amb el seu començament, tindrà una gran satisfacció a col·laborar-hi.

Després d'aquestes paraules, el senyor Macià ha fet encara algunes altres manifestacions que els nostres lectors trobaran en un altre lloc d'aquesta mateixa edició.

La crisi del Govern de la Generalitat quedà resolta anit

Han entrat a formar part del nou Govern els senyors Pere Coromines, Josep Irla, Joan Selves i Josep Dencàs

Declaracions del senyor Macià

Tal com havia anunciat al matí, a les vuit del vespre el President del Govern de la Generalitat, senyor Macià, rebé els periodistes per a comunicar-los la solució donada a la crisi.

Després de saludar-los, el senyor Macià procedí a la lectura del nou Govern, que queda constituït així:

Justícia i Dret, Pere Coromines.
Governació, Josep Irla.
Finances, Carles Pi i Sunyer.
Cultura, Ventura Gassol.
Agricultura i Economia, Joan Selves.
Sanitat i Assistència Social, Josep Dencàs.

Treball i Obres Públiques, Francesc X. Casals.

Serà conseller delegat, el conseller de Finances, senyor Pi i Sunyer.

Es nomena director general d'Agricultura, el senyor Pere Mies Codina.

Pensem també, per a més endavant —continua el senyor Macià— nomenar altres directors generals.

Donarà compte de la solució de la crisi al president de la Cambra, senyor Companys, el qual demà, dimecres, citarà per a demà passat els senyors diputats, per a reunir-los en sessió i donar-los compte del plantejament i la ramificació de la crisi.

—Quan es portarà a cap el primer Consell?

Demà, dimecres, a les quatre de la tarda. Al matí hauran de prendre possessió els nous consellers.

El senyor Macià manifestà després que donaria compte al President del Consell de ministres, senyor Azafra, de la resolució de la crisi.

El senyor Macià també digué que amentava haver-se separat de quatre amics ben estimats, en les tasques del Govern.

—La política, però, porta aquestes coses i quan marxen uns, són nomenats uns altres. No hi ha més remei.

—Què hi ha de la provisió del Govern civil?

—D'algó no en sé res.
—S'ha parlat del senyor Ametlla?

—No sé si el senyor Moles el va indicar perquè el substituís.

—El Govern de la Generalitat està conforme amb que aquell senyor passi a ocupar el càrrec de governador de Barcelona?

—Tant com conformitat, no n'hi ha. Això no vol dir, però, que entre uns o altres no tinguem preferències per a persona determinada. Segons com sigui la seva actuació, no hi ha dubte que estarem al seu costat. A qui ha de mereixer la confiança absoluta el nou

EL NOU GOVERN

Presidència.	FRANCESC MACIÀ
Conseller Delegat i Finances.	C. PI I SUNYER
Justícia i Dret.	PERE COROMINES
Treball i Obres Públiques.	F. X. CASALS
Governació.	JOSEP IRLA
Cultura.	VENTURA GASSOL
Sanitat i Assistència.	JOSEP DENCAS
Agricultura i Economia.	JOAN SELVES

governador, és al ministre de la Governació. Per aquest fet és que jo no volia que el governador fos, ensems, conseller, perquè si en un moment donat el ministre de la Governació entenia útil l'adopció de determinades actituds, la situació seria violenta i el fracàs del governador seria el fracàs del Govern de la Generalitat. Mentre no s'hagi fet el traspàs de serveis, l'únic qui pot disposar del governador és el ministre de la Governació. Els senyors Terradellas i Lluhi entenen que podien acceptar el nomenament del primer per al càrrec de governador civil, per creure que d'aquesta manera començaria a conèixer el que fa referència a l'Ordre públic i a preparar-se per al traspàs. Però, entretant, què? —pregunto jo. Jo era partidari, evidentment, que el governador fos un home d'esquerra, però mai el propi conseller de Governació, que podia trobar-se, sovint, en una situació falsa pel fet de dependre del ministre de la Governació.

—No s'havien insinuat algunes discrepàncies entre el Govern de la Generalitat i el senyor Ametlla, quan aquest era governador de Girona?

—Discrepàncies no, puix que no és

del nostre Partit. En tot cas perquè pensava d'una altra manera no podíem estar-hi del tot conformes. Però és home que tracta les coses amb cordialitat.

—Amb l'entrada al Govern del senyor Selves, caldrà substituir-lo en la presidència de la majoria parlamentària?

—Evidentment. Això ho acordarà la majoria.

—Essent nomenat el senyor Coromines conseller de Justícia i Dret, no existirà incompatibilitat amb el càrrec que ostenta a la Comissió Mixta?

—No, perquè el Govern nomena uns delegats i la Generalitat uns altres, sense establir incompatibilitat de càrrecs. Ans al contrari, els senyors Esplà i Barnés, que formen part de la Comissió Mixta, en nom del Govern de la República, ocupen càrrecs al Govern de tanta importància com són la sub-secretaria de Governació i la sub-secretaria d'Instrucció Pública, respectivament.

—Anireu al Parlament, dijous vinent?

—No.
I el senyor Macià s'acomia dels periodistes.



CARLES PI I SUNYER, conseller delegat



PERE COROMINES



JOSEP IRLA



JOAN SELVAS



VENTURA GASSOL



JOSEP DENCAS



FRANCESC X. CASALS



la humanitat
25 gener 1933

El govern format el 20 de desembre començà amb empenta la seva tasca: Lluhi i Vallescà presentà al Parlament el programa de govern i C. Pi i Sunyer el pressupost provisional de la Generalitat, mentre no arribessin nous ingressos (l'aprovació del pressupost, el dia 30, fou la primera llei sortida del Parlament català). Però la primera crisi en el si de l'Esquerra es plantejà tot just el mes de gener i portà a la dimissió de Lluhi i Vallescà, Tarradellas, Comas i Xirau. El motiu de la crisi era el criteri diferent que sostenien els dimittits a propòsit de les funcions del president de la Generalitat; Lluhi i els seus companys sostenien que el president de la Generalitat havia de

respondre davant del Parlament a fi d'assegurar la fluïdesa democràtica. El 24 de gener era constituït el nou govern, del qual Pi i Sunyer era el conseller delegat, títol que poc després hom canviaria pel de Primer conseller. Josep Irla va renunciar a la Conselleria de Governació, que va passar a acumular Joan Selves, conseller d'Agricultura i Comerç. La crisi oberta en el si de l'Esquerra entorn de la dissidència dels «lluhins» va desembocar finalment en l'expulsió d'aquest grup de les files del partit de Macià, a la tardor de l'any següent. A la fotografia, el govern constituït el dia 24; d'esquerra a dreta: Xavier Casals, Pere Coromines, C. Pi i Sunyer, F. Macià,

V. Gassol, J. Selves, J. Dencàs, cap de les Joventuts d'Estat Català.

Els acords de la Diputació Permanent es consideraran revocats si, un cop reunit el Parlament, aquest no els ratifica expressament en una de les seves vint primeres sessions.

Art. 23. Els Diputats representen tot el poble.

Art. 24. El mandat parlamentari durarà cinc anys, a comptar de la data de celebració de les eleccions.

Art. 25. Els Diputats seran reelegibles indefinidament i retribuïts tal com fixi el Reglament de Règim Interior del Parlament.

Art. 26. El Parlament català establirà el procediment per a resoldre la validesa de les eleccions dels Diputats i per declarar llurs incapacitats i incompatibilitats.

Art. 27. El Parlament es reunirà en el seu Palau, sense necessitat de convocatori, el primer dia hàbil dels mesos de març i octubre de cada any, i sempre que sigui convocat pel President de la Generalitat o pel del Parlament. Aquest tindrà, a més, l'obligació de reunir-lo quan ho acordi la majoria de la Diputació Permanent o bé ho demani la tercera part dels Diputats possessonats del càrrec, si falten més de quinze dies per a celebrar sessió ordinària.

Les reunions ordinàries del Parlament duraran, almenys, dos mesos cada una.

En casos excepcionals el Parlament, per iniciativa del seu President, podrà reunir-se i actuar en altres indrets de Catalunya.

Art. 28. Les resolucions del Parlament seran preses per majoria de vots, però per a votar les lleis serà necessari el quòrum de la meitat més un dels Diputats que componguin el Parlament, llevat en els casos en què aquest Estatut Interior n'exigeixi un nombre més gran.

Art. 29. El President de la Generalitat i els Consellers tenen veu al Parlament encara que no siguin Diputats.

Art. 30. El Parlament podrà significar, per mitjà de proposicions de desconfiança, la seva disconformitat amb l'actuació del Govern o de qualsevol dels Consellers.

Aquestes proposicions no seran admeses a tràmit si no es presenten signades per cinc Diputats, i no podran ésser discutides i votades fins després de passats tres dies de la presentació al President del Parlament. Les proposicions esmentades no tindran cap efecte si no són aprovades per la majoria dels Diputats possessonats del càrrec.

Art. 31. La condició de Diputat fixeix per les causes indicades en l'art. 33 d'aquest Estatut Interior, per la pèrdua de la capacitat per a ésser-ho i per renúncia.

Art. 32. Tots els catalans, ja ho siguin per naturalesa o per haver adquirit veïnatge administratiu de conformitat amb l'art. 7, podran exercir el dret de petició als Poders públics i a les Autoritats de Catalunya. Aquest dret de petició no podrà ésser exercit per cap classe de força armada, ni individualment ni col·lectivament.

Art. 33. El Parlament finirà:

Primer.— Per l'expiració del termini legal.

Segon.— Abans, si ho acordava el propi Parlament pel vot de la majoria absoluta dels Diputats en exercici del càrrec i en sessió especialment convocada a aquest objecte.

Tercer.— Per referèndum d'acord amb l'article següent. El President de la Generalitat convocarà eleccions generals tres mesos abans de l'expiració del termini legal de duració del Parlament.

En els dos últims casos, el President de la Generalitat convocarà eleccions legislatives dintre dels vuit dies següents a aquell en què hagi estat declarat dissolt el Parlament, per a una data que no sigui més llunyana del seixantè dia següent.

El Parlament dissolt es reunirà amb ple dret i recobrarà la seva potestat com a Poder legislatiu si el President de la Generalitat no convoca noves eleccions en el termini que fixa el present Estatut Interior.

Art. 34. Per a ésser sotmesa a referèndum la proposta de dissolució del Parlament català, haurà de fer-la el President de la Generalitat o el 20 per 100 dels electors inscrits, en votació pública. Consultat el cos electoral, el referèndum serà ferm si la proposta és aprovada per la majoria dels electors que hagin pres part en la votació i si aquesta majoria arriba al 40 per 100 del nombre d'electors inscrits.

No es podrà fer ús d'aquest dret més d'una vegada durant la vida legal del Parlament.

El President de la Generalitat quedarà dimitit, si el referèndum ha estat demanat per ell i la seva proposta és refusada. Si la proposta és aprovada en la forma abans dita, el Parlament quedarà dissolt. En aquest cas el President haurà de convocar noves eleccions que hauran de tenir efecte dintre els seixanta dies següents.

El Parlament no podrà presentar cap proposició de desconfiança envers el President o el Consell Executiu dels del moment que sigui feta pública la iniciativa del President o sigui tramitada la proposta d'anar al referèndum fins que s'hagi efectuat la votació.

Una llei complementària de l'Estatut regularà el procediment per a formular la iniciativa i l'exercici dels drets de referèndum.

En cas que la petició del referèndum hagués obtingut més del 40 per 100 de vots dels electors inscrits, s'entendrà que aquesta petició equival ja a l'aprovació de l'acord de dissolució del Parlament, sense necessitat de nova votació.

Art. 35. Les lleis aprovades del Parlament hauran d'ésser promulgades i publicades en el termini de trenta dies.

Art. 36. Les lleis i els preceptes reglamentaris de caràcter general a Catalunya obligaran dintre el seu territori al cap de vint dies de llur publicació, si no disposen el contrari.

S'entendrà feta llur publicació el dia que acabi la inserció de la llei al *Butlletí Oficial de la Generalitat*.

Art. 37. El Parlament nomenarà, immediatament de constituït, una Diputació de quinze Diputats i quinze suplents, integrada per representants de les diverses fraccions que el formen, en proporció al nombre de cada una d'elles. El President d'aquesta Diputació serà el del Parlament. Aquesta Diputació, quan el Parlament no estigui reunit o, quan estigui dissolt, fins a la constitució del nou Parlament, entendrà:

Primer.— De tot el que refereix a la inviolabilitat i a la immunitat parlamentària.

Segon.— De convocar el Parlament, per acord de la majoria absoluta dels qui integren la Diputació Permanent.

Tercer.— De resoldre respecte a les atribucions que els arts. 45, 56, 71 i 74 li confereixen.

Quart.— De les altres matèries que li atribueix el Reglament Interior del Parlament.

Art. 38. Els acords de la Diputació Permanent es consideraran revocats si el Parlament no els ratifica d'una manera expressa en una de les vint sessions immediates.

Capítol II

PRESIDENT DE LA GENERALITAT

Art. 39. El President de la Generalitat és elegit del Parlament. Si en la primera votació no té majoria absoluta dels vots dels Diputats possessonats del càrrec, es procedirà a nova elecció i serà elegit el que obtindrà la majoria de vots dels Diputats que prenguin part a la votació. Si cap candidat no reuneix aquesta majoria, es procedirà a nova elecció, limitada als dos que n'hagin reunit més en l'anterior, i quedarà elegit el que obtingui major nombre de vots.

El President cessarà normalment quan quedarà constituït un nou Parlament, davant del qual resignarà les seves funcions.

Art. 40. El President nomena i separa lliurement els Consellers que constitueixen el Govern.

Art. 41. El President estableix les directives generals de la política del Govern i dirigeix la seva actuació. És responsable davant del Parlament, i en cas de mancar-li la confiança haurà de dimitir.

Art. 42. La Llei determinarà els honors i la dotació del President.

Art. 43. No seran elegibles per al càrrec de President els eclesiàstics ni els ministres de cap confessió religiosa, ni els religiosos professors, ni els militars en servei actiu.

Art. 44. El President dimissionari haurà de continuar en l'exercici del càrrec fins que el seu successor n'hagi pres possessió. Si per qualsevol causa no pogués continuar, la Presidència de la Generalitat serà exercida interinament pel President del Parlament, i el Vice-President primer el substituirà en la Presidència d'aquest.

El President interí convocarà el Parlament dintre el termini màxim de vuit dies per a elecció del nou President.

Art. 45. El President de la Generalitat pot delegar en un Conseller temporalment, però no parcialment, les seves funcions executives o de govern. La delegació haurà d'ésser comunicada al Parlament o, quan estigui tancat, a la Diputació Permanent.

Art. 46. Corresponen al President fins en cas de delegació:

Primer.— Les funcions de representació i la facultat de reprendre en tot moment la delegació feta.

Segon.— El nomenament i la separació del Consellers. També podrà nomenar Consellers sense Departament.

Tercer.— La designació dels Directors Generals i els nomenaments per als altres càrrecs polítics de Govern, a proposta del Consell Executiu.

Quart.— L'autorització de la lectura dels Projectes de Llei que el Govern presentarà al Parlament.

Cinquè.— La promulgació de les Lleis.

Sisè.— La facultat de presidir el Consell Executiu sense prendre part en les seves votacions.

Art. 47. Delegades pel President de la Generalitat les funcions executives o de govern, el Conseller Primer tindrà directament la representació del Consell Executiu davant del Parlament. Els vots de confiança o de censura no afectaran personalment el President si no són formulats d'una manera expressa.

Art. 48. En el cas que el President no delegui les funcions executives, estarà subjecte al mateix procediment que els altres membres del Consell Executiu pel que toca a la forma de fer efectiva la responsabilitat i a la compareixença davant del Parlament.

Art. 49. El Conseller Primer, reservada la facultat que l'apartat 6.º de l'art. 46 concedeix al President de la Generalitat, presideix i reuneix el Consell Executiu.

En el cas previst en el paràgraf 1.º de l'art. 44, exercirà la Presidència el Conseller Primer.

Capítol III

CONSELL EXECUTIU

Art. 50. El Consell Executiu o Govern es compon del President de la Generalitat i dels Consellers.

Art. 51. El Govern fixarà la denominació i les atribucions dels Departaments.

Art. 52. Els Consellers tindran els honors i la dotació que el Parlament determinarà.

Durant l'exercici de llurs funcions no podran intervenir directament ni indirectament en la direcció o gestió de cap empresa o associació privada de fins lucratius a Catalunya, que estigui en relacions amb la Generalitat. Una Llei especial determinarà els casos d'incompatibilitat compresos en aquest article.

Art. 53. El Govern haurà de dimitir sempre que el Parlament li negui la seva confiança en la forma que determina l'art. 30 d'aquest Estatut Interior. Aquest precepte serà també aplicable als Consellers individualment.

Art. 54. Els Decrets i Reglaments emanats del Consell Executiu seran signats pel President i el Conseller o Consellers corresponents, i si aquell hagués delegat les seves funcions executives, els signarà el Conseller Primer per delegació.

Art. 55. Els Consellers hauran de sotmetre a la deliberació i decisió del Consell tots els Projectes de Llei que hagin de presentar-se al Parlament, així com també tots aquells decrets i disposicions que per excidir de les atribucions privatives d'un Departament, o per llur importància siguin per la Llei reservades al Consell. Al Consellers correspon l'alta direcció i representació dels serveis públics assignats als diferents Departaments.

Art. 56. El President, quan no estigui reunit el Parlament, a proposta i per acord unànime del Govern i amb l'aprovació de les dues terceres parts de la Diputació Permanent, podrà, en casos excepcionals que requereixin una decisió urgent, establir per decret sobre matèries la regulació de les quals correspongui al Parlament.

Aquestes disposicions tindran caràcter provisional i llur vigència estarà limitada en la forma establerta a l'art. 38 d'aquest Estatut pels acords de la Diputació Permanent.

TÍTOL IV

RÈGIM LOCAL

Art. 57. Els Municipis de Catalunya seran autònoms.

Art. 58. Per a l'organització i funcionament dels diferents serveis de la Generalitat, el territori de Catalunya podrà ésser dividit en les demarcacions que la Llei determini.

Art. 59. Els Ajuntaments, fora dels que es constitueixen en Consell obert, seran elegits per sufragi universal, igual, directe i secret, en la forma que la Llei determinarà.

La primera autoritat municipal serà nomenada per elecció directa del poble o per l'Ajuntament, d'acord amb el que determinarà la Llei Municipal. Art. 60. La Llei determinarà les normes per les quals hauran de regir-se els Municipis segons les respectives població, importància i situació, i regularà les condicions del règim de carta municipal.

Art. 61. La Llei determinarà els mitjans econòmics del Municipis, en quantia suficient per a atendre els serveis de llur competència, tot procurant d'arribar a la supressió dels impostos indirectes que graven els articles alimentaris.

Els Municipis tenen el dret de posseir i adquirir béns, el de tenir explotacions econòmiques i industrials, i el d'administrar llur Pressupost.

TÍTOL V

FUNCIÓ JUDICIAL

Art. 62. La justícia és administrada a Catalunya pels Jutges i els Tribunals nomenats d'acord amb l'article II de l'Estatut Exterior. Els Jutges i els Tribunals són independents en l'exercici de llur funció. No tenen altre fi que la justícia. Només estan sotmesos a la Llei.

Art. 63. Una Llei fixarà les demarcacions territorials de Tribunals i Jutjats.

Art. 64. La Generalitat, en allò que d'ella depengui, garanteix als econòmicament necessitats, la gratuïtat total o parcial de la justícia.

Art. 65. El President del Tribunal de Cassació de Catalunya serà designat per elecció.

Una Llei complementària regularà el procediment i les condicions de l'elecció del President d'aquest Tribunal i la forma de procedir al nomenament del seus Magistrats i dels altres funcionaris judicials.

Art. 66. El President del Tribunal de Cassació de Catalunya, ultra les facultats que li atribueix la Llei, tindrà la de proposar al Consell Executiu, d'acord amb la Sala de Govern, els ascensos i trasllats de Jutges i Magistrats, de conformitat amb les disposicions legals.

Art. 67. La Llei establirà recursos contra la illegalitat dels actes o disposicions emanades de l'Administració en l'exercici de la seva potestat reglamentària i contra els seus actes discrecionals constitutius d'excés o desviació de poder.

Art. 68. Tot hom té dret, en els casos i formes determinats per la Llei, a ésser indemnitzat dels perjudicis que li siguin causats per errors judicials o delictes comesos pels funcionaris judicials nomenats lliurement per la Generalitat.

En aquest cas, la Generalitat serà subsidiàriament responsable de la indemnització.

Art. 69. Els Jutges i Magistrats no podran ésser jubilats, separats ni suspesos en llurs funcions, ni traslladats del lloc que ocupin, sinó de conformitat amb les Lleis.

TÍTOL VI

FINANCES

Art. 70. El Consell Executiu de la Generalitat sotmetrà cada any al Parlament de Catalunya, abans del 1.º de novembre, un Pressupost on constarà l'enumeració conjunta i global de les despeses i dels ingressos necessaris per a cobrir-les, durant l'exercici econòmic.

El Pressupost haurà d'estar aprovat abans del dia 1.º de gener de cada any. Si el Parlament, per causa justificada, no pot aprovar-lo abans de l'esmentada data, continuarà regint el de l'any anterior, mitjançant pròrroques trimestrals aprovades pel Parlament, que no podran excidir de quatre.

Art. 71. Hi haurà un sol Pressupost de la Generalitat, on cladrà incloure totes les despeses i tots els ingressos. No es podrà fer ús, llevat en els casos d'excepció esmentats en el paràgraf següent, dels Pressupostos extraordinaris ni crear comptabilitats ni caixes especials, exceptuant les d'amortització, que podran ésser creades en les condicions que la Llei determinarà. Aquesta prohibició no serà obstacle a la constitució i funcionament d'organismes autònoms creats pel Parlament en les condicions que aquest determini.

Unicament podran ésser autoritzats els Pressupostos extraordinaris, quan els motivin raons de necessitat justificada, per la majoria absoluta del Parlament, i, estant suspeses les sessions, en cas d'urgència, per un acord del Consell Executiu aprovat per la majoria absoluta de la Diputació Permanent del Parlament, requerida a aquest objecte. De l'esmentat acord, cladrà donar-ne compte al Parlament, tan aviat com aquest es reuneixi.

Art. 72. Les normes legals d'aplicació dels Pressupostos regiran solament mentre estigui en vigor el Pressupost al qual es refereixin, o una de les seves pròrroques.

El Pressupost serà executiu un cop votat pel Parlament, i entrarà en vigor sense altra formalitat.

Art. 73. No podrà ésser autoritzada la lectura d'esmenes al Projecte de Pressupost presentat pel Consell Executiu que representin augmentos en les despeses previstes, si no van signades per vint Diputats i no s'hi consigna la manera de cobrir l'augment proposat, previ dictamen favorable de la Comissió de Finances. Per a l'aprovació d'aquestes esmenes cladrà la majoria absoluta de vots de Diputats possessonats del càrrec.

Art. 74. Els crèdits sols podran ésser esmerçats per als fins de la partida que assenyali el Pressupost dins el límit de la quantitat consignada; no seran permeses transferències ni ampliacions sense autorització del Parlament.

El Consell Executiu podrà, tanmateix, estant tancat el Parlament i amb l'aprovació de la majoria absoluta de la Diputació Permanent fer ampliacions o transferències de crèdit en cas d'exigir-ho la conservació de l'ordre, calamitats públiques o una necessitat financera urgent d'una altra naturalesa. Tan aviat com el Parlament es reuneixi, el Consell Executiu haurà de donar-li compte dels acords presos.

Art. 75. Les Corporacions públiques de Catalunya estaran obligades a tenir aprovats els Pressupostos abans del dia 1.º de gener de cada any. Les pròrroques d'aquests Pressupostos no podran mai excidir, en conjunt, d'un any de durada.

La Llei regularà les normes i garanties necessàries per a la formulació i aprovació de Pressupostos extraordinaris i per a l'emissió d'emprèstits per part de les Corporacions públiques.

Art. 76. La Hisenda de la Generalitat es nodrirà de tots els ingressos que li pertanyin privatívament i dels altres que li corresponen també directament o indirectament segons les normes de relació amb la Hisenda de l'Estat, a conseqüència del règim que, per aquests efectes, serà aplicat a cada exercici econòmic.

Art. 77. No podrà ésser recaptat cap impost ni contribució que no hagi estat aprovat pel Parlament o per les Corporacions legalment autoritzades per a votar-los, ni ésser exigida exacció no consignada prèviament en Pressupost. No podrà ésser concedida cap exempció ni reducció d'impostos si una Llei no l'autoritza.

Art. 78. El Consell Executiu no podrà alienar ni gravar els béns immobles patrimonials de la Generalitat sense autorització atorgada per una Llei. Aquesta mateixa Llei establirà les condicions generals de la venda o cessió corresponent.

Art. 79. L'emissió d'emprèstits haurà d'ésser autoritzada per una Llei, la qual precisarà les condicions generals de l'emissió.

Tota operació feta amb infracció de l'anterior precepte serà nul·la i no obligarà la Hisenda de la Generalitat per cap concepte.

Art. 80. Els crèdits necessaris per a satisfer el pagament d'interessos i capitals s'entendran sempre inclosos en l'estat de despeses del Pressupost i no podran ésser objecte de discussió mentre s'ajustin estrictament a les Lleis que autoritzaven l'emissió.

Art. 81. L'ordenació formal de la Hisenda de la Generalitat, tant en els ingressos com en les despeses, estarà regulada per una Llei d'Administració i Comptabilitat.

La mateixa Llei regularà el funcionament d'un Tribunal de Comptes constituït amb independència del Consell Executiu, i establirà les garanties, normes i procediments per a assegurar la rendició dels comptes, la qual serà sotmesa a l'aprovació del Parlament.

TÍTOL VII

REFORMA DE L'ESTATUT INTERIOR

Art. 82. El present Estatut Interior podrà ésser reformat per iniciativa:

a) Del President de la Generalitat.

b) De la cinquena part dels Diputats del Parlament.

En tot cas hom determinarà a les propostes l'article o els articles que hagin d'ésser suprimit, modificats i addicionats, i aquelles seran tramitades com un Projecte de Llei.

Per la declaració de la necessitat de la reforma i per la seva aprovació, cladrà el vot favorable de les dues terceres parts del nombre dels Diputats possessonats del càrrec.

Les reformes d'aquest Estatut Interior determinades per altres reformes de l'Estatut o de la Constitució de la República seran aprovades pels tràmits d'un Projecte de Llei ordinari.

ARTICLE ADDICIONAL

Art. 83. Per a l'aprovació d'una proposta de reforma, en el cas a de l'art. 18 de l'Estatut del 15 de setembre del 1932, cladrà el vot favorable de les dues terceres parts dels Diputats que formen el Parlament català.

ARTICLE TRANSITORI

Durant l'any present, com a cas excepcional, en atenció al traspàs de serveis de l'Estat a la Generalitat, podrà ajornar-se la presentació del Pressupost fins al 1.º de desembre.

DISPOSICIÓ FINAL

Aquest Estatut Interior entrarà en vigor el dia de la seva publicació al *Butlletí Oficial de la Generalitat*.

Per tant:

Mano a tots els ciutadans de Catalunya que cooperin al compliment d'aquesta Llei i a tots els Tribunals i Autoritats que la facin complir.

Barcelona, 26 de maig del 1933

FRANCESC MACIÀ

El Conseller Delegat,
CARLES PI I SUNYER

EL PARLAMENT DE CATALUNYA

Per unanimitat foren elegits president del Parlament, el senyor Joan Casanoves, i vice-president primer, el senyor Serra Hunter

• Dimecres, 9 d'agost de 1933

EL TRASPAS DE SERVEIS

L'opinió pública catalana, d'una manera gairebé unànime, està descontenta de la forma com s'aplica l'Estatut, millor dit, de com es realitza el traspàs de serveis de l'Estat a la Generalitat.

Tot i comprenent l'extremada delicadesa amb què ha d'ésser tractat aquest tema, ens considerem obligats a fer-nos ressò del descontent públic, que compartim, i a exposar el nostre punt de vista respecte d'aquesta qüestió.

Si d'alguna cosa ens hem d'aousar és de no haver-ho fet abans. Ningú no creurà segurament que el silenci entorn d'aquest problema serveixi perquè les coses vagin més bé. Per altra part, en un règim polític democràtic, com el que avui tenim, ha de procurar-se sempre que les responsabilitats en què puguin incórrer els homes que ocupen càrrecs de govern, quedin ben delimitades davant del poble. Única manera aquesta d'aconseguir la necessària selecció política, de tenir desperta la consciència ciutadana i de rectificar les directrius polítiques, quan així ho exigeixi la voluntat de la majoria del país.

Servint aquesta finalitat de delimitació de responsabilitats escrivim aquestes ratlles. Si advertim a temps que les circumstàncies polítiques poden variar en un termini més o menys curt, agreujant els efectes perniciosos de la lentitud amb què es va fent el traspàs de serveis, hauriem contribuït, en la mesura de les nostres forces, a fer ressaltar les responsabilitats futures. A més a més, considerem arribat el moment d'oposar-nos a aquesta ratxa confusionista que bufa des de fa un quant temps i que preté confondre el Govern de la Generalitat amb el Partit d'Esquerra Republicana i fins i tot amb Catalunya. Aquesta posició és incorrecta, sostinguda pels homes que ocupen el Govern. El que aquests han de fer és enfrontar, sense palliatius ni confusionismes, les pròpies responsabilitats. El Partit en tots moments té les mans lliures per a solidaritzar-se amb la seva obra o rectificar-la. Catalunya està per damunt de qualsevol dels seus Governos i només la perspectiva històrica permetrà judicar serenament la coincidència d'una política amb els seus interessos permanents.

Qui té la culpa de la lentitud amb què s'està fent el traspàs de serveis? Segons el dir general, la culpa és de la representació de l'Estat i, encara més, de la resistència que oposen els grans centres burocràtics. Avui per avui no volem negar aquestes asseveracions, però sí que ens interessa fer constar que no n'hi ha prou amb fer semblants afirmacions de responsabilitat; cal, a més a més, provar-les.

En el seu dia, millor avui que no demà, les persones que ocupen llocs de comandament a Catalunya hauran de contestar, satisfactoriament, les preguntes següents: ¿Hi ha hagut la suficient activitat per part de la representació catalana? ¿S'han posat en joc, en tots moments, els mitjans adequats perquè la Comissió Mixta portés la marxa que convenia a Catalunya? ¿S'ha comprès bé, des del primer moment, que el factor temps, per múltiples raons era contrari als interessos autonòmics? Les relacions entre el Govern de la Generalitat i la seva representació a la Comissió Mixta, ¿s'han mogut sempre en el pla adient de les respectives facultats, facilitant així la mútua eficàcia delimitant bé les corresponents responsabilitats? ¿S'ha tingut present, en tots moments, el que disposa l'article 19 del decret constituint la Comissió Mixta?

Tenim confiança que aquestes preguntes podran ésser contestades en forma convincent pels actuals dirigents. Lluny de nosaltres una suposició contrària, però, encara més lluny, deixar entreveure, per mitjà del silenci, que per la lentitud del traspàs de serveis pugui correspondre la més petita ombra de responsabilitat en els representants catalans de la Comissió Mixta. Responsabilitats només en pot tenir, en el seu cas, el Govern que els ha nomenat i els manté.

També caldrà contestar satisfactoriament, afrontant-ne totes les responsabilitats, a algunes altres preguntes que es poden fer i la resposta a les quals interessa molt a l'opinió pública, conèixer: ¿Es considera el Govern, responsable dels acords de la Comissió Mixta quan aquests poden implicar una interpretació restrictiva del text de l'Estatut? ¿Està conforme en la prelocació de temes que la Comissió sembla haver adoptat i que indiquen una tendència a deixar per al final els traspàs de serveis més substancials? ¿Considera que aquesta prelocació entre els serveis, si s'ha fet de menor a major importància, agreuja els perills que en si mateix ja comporta la lentitud en els treballs?

No ens interessa, avui, aprofundir el sentit d'alguna d'aquestes preguntes. Amb tot, hem de fer un lleial advertiment. En el traspàs del servei del Notariat es va admetre una solució que és una interpretació quelcom restrictiva del text de l'Estatut aprovat per les Constituents. Si continués, en els successius traspàsos, una interpretació semblant, ens trobaríem en el cas, tot i sentint-ho molt, de formular una clara protesta i d'exigir les degudes responsabilitats.

Abans d'ésser exigents amb els altres tenim per costum ésser-ho, primer, amb nosaltres mateixos. Per això exposarem amb la major claredat el nostre punt de vista. Considerem imprescindible que es venci la lentitud d'actuació de la Comissió Mixta. Encara és més urgent, però, que es determini la solució que resolgui els problemes inherents a la valorització dels serveis. Portem vuit mesos llargs d'actuació i encara no es descobreix aquest factor essencial. Cal fixar l'ordre dels acords a prendre per la Comissió Mixta i passar a primer terme els que facin referència als serveis més importants, preveient així, des d'ara, per haver-ho descuidat abans, la situació que pot crear un canvi polític al Govern de Madrid que minvés la influència catalana, tan decisiva durant aquests últims mesos. Ha de preveure's i, per tant, complimentar-se, l'article 19 del decret del Govern de la República constituint la Comissió Mixta. Finalment, cal situar bé la representació catalana en la susdita Comissió i el Govern de la Generalitat dintre el camp de les respectives facultats, perquè puguin funcionar efectivament l'una i l'altre en l'hora oportuna, delimitant així, com és obligat, les respectives responsabilitats.

Catalunya vetlla la sort de la seva autonomia actual. Que tothom ho tingui ben present perquè als interessos de Catalunya hi posposarem patriòticament, qualsevol gènere de consideracions que poguessin diluir o esmentar les possibles responsabilitats concretes i les que es puguin contraure d'ara endavant.



Una vida de aventura política. Lejanos años en que Juan Casanovas era amenazado por los pistoleros a sueldo, en que su vida era un constante atravesar la cancela de la cárcel o la fila que marca el paso de dos fronteras. Años de miseria y de inquietud en París... Hoy, el rostro prematuramente aviejado, el actual presidente del Parlamento de Cataluña, tras una vida de lucha y de combate, llega al puesto donde precisa la máxima serenidad...

El juny de 1933 Azaña formava nou gabinet i oferia la cartera de Marina a Lluís Companys, que va renunciar la Presidència del Parlament català. Aquest elegí per substituir-l'hi Joan Casanovas i M. Serra i Hunter per a la vice-presidència primera (la segona estava en mans de Martínez Domingo, de la Lliga Regionalista).

El comentari de "L'Opinió" es fa ressò del descontentament existent a Catalunya per la

lentitud amb què es realitzava el traspàs de serveis. Especialment el referent als serveis d'ordre públic, que no havia avançat gens des del nomenament de la Comissió mixta, a causa de la manca d'entesa entre el Ministeri d'Hisenda de la República i el govern de la Generalitat. C. Pi i Sunyer diu que el govern central no acompanyava la transferència de serveis amb la corresponent transferència d'ingressos i que això col·locava les finances de la Generalitat en una situació molt

difícil. El pas de Companys al govern central fou útil per a accelerar els traspàsos.

[O]

s, 3 d'octubre 1933

TOT GOVERN QUE COMENÇA SENSE GALLARDIA HA D'ACTUAR AMB FEBLESA I HA D'ACABAR FUGINT.

EL GOVERN DE LA GENERALITAT DE CATALUNYA, EN CRISI

AIXI HO COMUNICA AHIR AL PARLAMENT CATALA EL CONSELLER PRIMER, SENYOR PI I SUNYER

La crisi ha estat extraparlamentària, i el Govern ha llançat les armes i ha fugit sense combat.—La solució sembla que ja seria coneguda de dies a la residència presidencial.—Es dona per segur que el senyor Companys serà nomenat Conseller Primer

IMPRESSIO PARLAMENTARIA

Hi havia, evidentment, una gran expectació per a la "rentrée" parlamentària. Han abundat massa en aquests darrers temps els esdeveniments polítics sensacionals, perquè la represa de les sessions de Corts no oferís un interès palpitant. En primer terme, la divisió de la majoria a conseqüència de l'actitud del grup de L'OPINIO; en segon terme, la posició dels diputats afectes a la Unió de Rabassaires; en tercer terme, el debat polític d'envergadura en el qual s'havien de ventilar, entre altres qüestions candents, la qüestió electoral, la de l'Ajuntament de Barcelona i els traspassos de Serveis a la Generalitat de Catalunya.

Pels passadissos de la Cambra, però, molt abans de començar la sessió, ja es respirava un socarrim de crisi que ofenia la gorja. Una reunió insospitada del Consell abans de reunir-se la majoria, obrí els ulls als periodistes, i en cosa d'uns instants pogué tenir-se la certitud de la crisi. Des d'aleshores, l'expectació augmentà i els comentaris polítics es feren més àcids i més intencionats. Es tenia per descomptat que no hi hauria debat polític i tothom esperava que el president de la Cambra es limitaria a donar compte de la crisi total.

Contra aquestes hipòtesis lògiques, però, es produí, en començar la sessió, el discurs del primer conseller, discurs en el qual, ultra anunciar la crisi, se n'explicaren els motius i es parlà d'acceptar en tots els terrenys el debat polític anunciat. Aquest discurs, al qual volia replicar el senyor Lluhi, quedà sense rèplica per la negativa obstinada de la presidència contra la qual, el diputat esmentat, féu constar la seva protesta enèrgica.

I així acabà la sessió, al cap de vint minuts d'haver començat, amb la confirmació oficial de la crisi, vius comentaris als incidents de la Cambra i l'ajornament momentani d'un debat polític que cada dia apareixerà més carregat d'espècies i més apassionant.

FIGURES DEL PARLAMENT DE CATALUNYA



SERRA HUNTER



ANTONI ROVIRA I VIRGILI



JOSEP MARIA ESPANYA

la humanitat

3

LA SESSIO D'AHIR AL PARLAMENT CATALA

Es aprovat el projecte de llei d'ajornament de les eleccions municipals.—Els diputats de Lliga Catalana neguen llur adhesió a un record pietós que la Cambra dedica als capitans Galán i García Hernández

15. desembre 33

El dia 2 d'octubre de 1933, Carles Pi i Sunyer presentava la dimissió del Consell de la Generalitat davant el Parlament de Catalunya. El motiu central de la nova crisi eren les dificultats en què es trobava el govern per a tirar endavant el projecte de llei que regulava els contractes de conreu. Ni la Lliga, ni la Unió de Rabassaires ni el grup de "L'Opinió" estaven d'acord amb la manera com el govern intentava fer aprovar un projecte tan conflictiu. "L'Opinió" (3-X-1933) deia que era «lamentable l'aspecte de fugida, que té per a un govern de

Catalunya, davant d'un debat polític fonamental, no afrontar-lo». Al mateix temps considerava improcedent la forma en què s'havia produït la dimissió de Pi i Sunyer: «El Consell de la Generalitat que presidia, com a primer conseller, el senyor Carles Pi i Sunyer ha tingut la fi que es mereixia. No tenint noció clara del funcionament de les institucions polítiques catalanes, en lloc de dimitir davant del President de la Generalitat, com corresponia, pel fet d'exercitar funcions delegades, ho fa davant del Parlament, sense,

però, que aquest li hagi estat desfavorable.» El nou Consell, constituït el 4 d'octubre, tenia com a conseller primer Miquel Santaló.

AHIR, 27 DE DESEMBRE DE 1933

Darrera el fèretre gloriós del President Macià, seguí tot el poble de Catalunya

Una gernació mai vista acompanyà el President a la darrera estada. Les cinc i setze minuts de la tarda, rebé sepultura el cadàver de Macià, al cim de Montjuïc.



FRANCESC MACIÀ, ES MORT

El seu cos ens ha deixat. Però el seu esperit viu en nosaltres, i serà la nostra guia, la nostra orientació en les lluites que s'apropen...



La malaltia de Macià fou tan sobtada que la seva mort sorprengué pràcticament tothom. Intervingut d'apendicitis la matinada del 19 al 20 de desembre, els metges que l'atenien, doctors Vilardell, Corachan i A. Pi i Sunyer, havien d'acceptar la mort ja com a irreversible el dia 23. El president de la Generalitat, Francesc Macià, moria a les onze del matí del dia de Nadal de 1933.

A la fotografia de dalt, Niceto Alcalá Zamora, president de la República, que es traslladà a Barcelona per assistir a l'enterrament de Macià; darrera seu, el president del Parlament

català, Joan Casanovas. A la fotografia de baix, la tomba de Macià, a la plaça de la Fe, al Cementiri Nou de Barcelona.

EL TRASPAS DE SERVEIS

DEMA CESSEN ELS GOVERNADORS CIVILS I ENTRA EN FUNCIONS, COM A COMISSARI GENERAL PER A CATALUNYA, EL Sr. SELVES

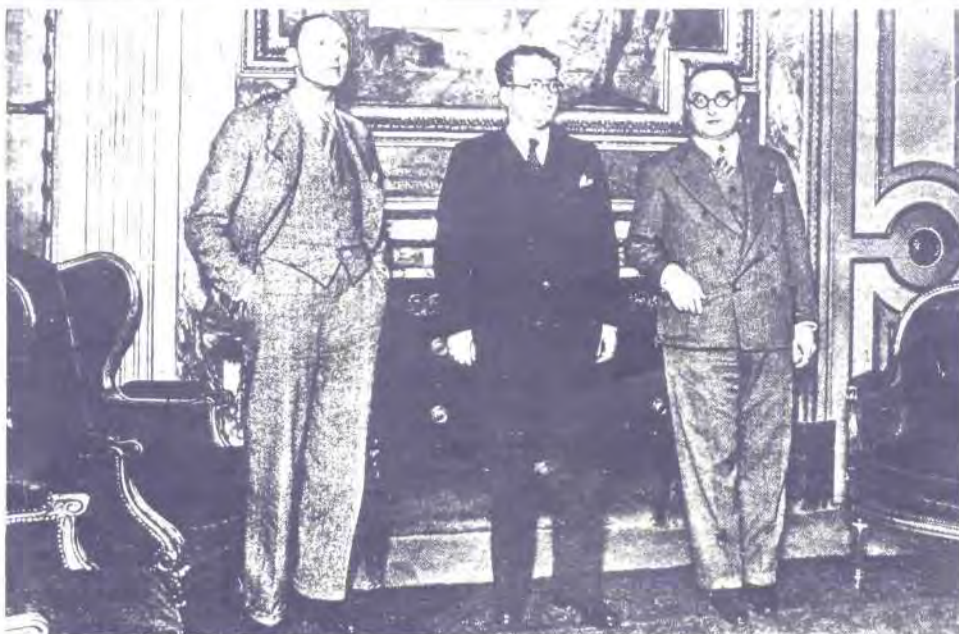
En l'express d'ahir al matí arribaren a la nostra ciutat, procedents de Madrid, els sots-secretaris de Governació i de Justícia, senyors Azcàrate i Barroso, respectivament.

A l'Estació foren rebuts pel governador general de Catalunya, senyor Selves, pels assessors, senyors Espanya i Hervàs; el general de la Guàrdia civil, senyor Marzo; el tinent coronel de Seguretat, senyor Flores; el cap superior de Policia, senyor Pérez Salas; el secretari del Govern general, senyor Orriols, i una representació de la Generalitat i altres autoritats.

El sots-secretari de Governació, senyor Azcàrate, des de l'Estació es dirigí cap a l'Hotel Colom per tal de descansar. Més tard assistí a la Junta de Traspasos, que tingué lloc a la Generalitat.

En el mateix tren arribaren també el director general de Presons, senyor Hipólito Giménez i l'ex-marquès d'Alhucemas.

Al migdia es reuní a la Conselleria d'Hisenda de la Generalitat, la Comissió Mixta de Traspasos.



30. des. 33

BARCELONA · Dimarts, 2 de gener de 1934

LLUIS COMPANYS, PRESIDENT DE LA GENERALITAT

CAP A UN GOVERN DE CONCENTRACIO D'ESQUERRES? EL PRESIDENT CRIDA A CONSULTA ELS SENYORS CASANOVES, NICOLAU D'OLWER, LLUHI, COMORERA I HURTADO



L'HONORABLE
LLUIS COMPANYS I JOVER

Un President i una majoria

A quarts de sis de la tarda del passat diumenge, pels vots de 56 diputats, Lluís Companys era elegit President de la Generalitat de Catalunya. El segon President de la Generalitat restaurada...

Aquests 56 vots —força mes del que cal segons l'Estatut Interior, per a ésser elegit en el primer torn— han donat una gran autoritat moral al nou President i han demostrat que al Parlament de Catalunya hi ha una forta majoria disposada a sostenir la política catalanista, republicana i esquerrista representada pel nom prestigiós de Lluís Companys i per la seva llarga història d'activitat incansable i de lluita ardida.

L'Estatut Interior disposa que per a ésser elegit un nom en el primer torn, ha d'aplegar la majoria absoluta dels diputats possessionats del càrrec. Ara aquesta majoria la torment 40 diputats. Si no hi hagues hagut de bon principi majoria suficient, s'hauria anat a una segona votació, en la qual basta, per a ésser elegit, la majoria absoluta dels votants. I si no s'hagués aconseguit tampoc aquesta majoria, a la tercera votació només hi haurien pogut anar els dos noms amb major nombre de vots en la votació anterior i hauria quedat elegit el que hagues aplegat finalment la majoria de vots, absoluta o relativa.

Es verament satisfactori el fet que la primera votació donés ja resultat positiu, amb una xifra que sobrepassa considerablement el mínim indispensable, a despit de la retirada de tots els diputats de la Lliga i dels 8 vots en blanc que aparegueren. Recordis que Francesc Macià, el gloriós primer President, aplegà, ja poc mes d'un any, 63 vots.

Tenim, doncs, un President de la Generalitat elegit per una grossa majoria. Aquesta majoria es molt mes que una suma momentània de paperetes dins una urna, es molt mes que la coincidència circumstancial dels diputats de diversos grups de la Cambra en la votació d'un nom. Aquesta

majoria ve a ésser l'arregliment dels grups aliadits en un front de defensa i de combat per Catalunya i per la República esquerrista. Els 56 vots obtinguts per Lluís Companys ofereixen una base ampla i sòlida per a una política de conjunt parlamentària i extraparlamentària, que asseguri el manteniment de les llibertats catalanes i el desenvolupament vigorós de l'esperit de la revolució.

A Catalunya, els republicans d'esquerra —tots patriotes catalans— ens trobem encara en possessió de les corporacions populars, de les institucions polítiques i dels ressorts de govern. De mes a mes, seguim essent la majoria de l'electoral. Conservem, per tant, tot allò que els nostres afins d'Espanya han perdut per una sèrie d'errors imperdonables. Som a temps de salvar-ho tot dins Catalunya, i de constituir aèl una base per a la reconquesta espanyola.

Per a no frustrar les magnífiques possibilitats que, malgrat tot, es presenten davant els republicans catalans d'esquerra, cal aixar els cors per damunt de les qüestions personals i dels problemes secundaris. El problema màxim i urgent de l'hora actual és el d'evitar que les eleccions municipals catalanes proporcionin a la Lliga una victòria per l'estil de la que les dretes espanyoles aconseguiren en les eleccions de diputats a Corts.

En el cas que la Lliga guanyés les vinents eleccions municipals, especialment a Barcelona, el cop fóra gravíssim per a la Catalunya esquerrista. L'actual Parlament català i el Govern esquerrista de la Generalitat rebrien una ferida mortal. I serien víctimes segures de la desteta tots els grups i sectors de l'esquerrisme català. Tots en patirien igualment: els d'Estat Català i els d'Estat Espanyol, els de l'estel solitari i els de la constel·lació federal, els de la rabassa morta i els de la propietat viva. Catalunya entraria en un període de doble domini dretista exercit alhora des de Madrid i des de Barcelona.

Hem d'evitar això, amics. Per a evitar-ho tenim un President fort a la Generalitat i una majoria forta al Parlament.

A. ROVIRA I VIRGILI

El dia 30 de desembre, en sessió extraordinària, el Parlament de Catalunya elegia president de la Generalitat Lluís Companys per 56 vots favorables contra 6 paperetes en blanc.

La Lliga es mantingué al marge de l'elecció.

A primers d'any, Companys formava un govern de concentració d'esquerrers: Ventura Gassol, J. Dencàs, J. Selves i M. Barrera, de l'Esquerra; Lluhi i Vallescà, de "L'Opinió"; Martí Esteve, d'Acció Catalana; i Joan Comorera, de la Unió Socialista. La lliçó de les eleccions al Parlament de la República (novembre de 1933), en què la desunió de les esquerres havia permès la victòria de les dretes arreu de l'Estat, encara que no pas a Catalunya, no era oblidada.

L'editorial de Rovira i Virgili insisteix en la necessitat de la unió dels republicans

d'esquerrers, sobretot enfront de les eleccions municipals que s'havien de celebrar aquell mateix mes. Una derrota de les esquerres significaria «un doble domini dretista exercit alhora des de Madrid i des de Barcelona». Les eleccions municipals celebrades el 14 de gener foren una victòria rotunda de les esquerres a tot Catalunya; l'alcaldia de Barcelona restava a les mans de l'Esquerra, perquè C. Pi i Sunyer passava a ser el nou batlle de la capital del Principat.

A la fotografia, Joan Selves, conseller de Governació, amb el director general d'Administració Local, J. M. Espanya, a l'esquerra i el comissari d'Ordre Públic, T. Ramon Amat, a la dreta. El dia 31 de desembre de 1933, en virtut del traspàs de serveis d'ordre públic a la Generalitat, els governadors civils cessaven i entrava en funcions el comissari general per a Catalunya, càrrec que passà a ocupar Selves.

PARLAMENT DE CATALUNYA

ANEX AL «DIARI DE SESSIONS» N.º 159

ANEX N.º 2 AL «DIARI DE SESSIONS» N. 180

LLEI

creant el Tribunal de Cassació de Catalunya

TÍTOL I

ORGANITZACIÓ DEL TRIBUNAL

Article 1.º El Tribunal de Cassació exerceix la seva jurisdicció en tot el territori de Catalunya. La residència del Tribunal de Cassació és la ciutat de Barcelona, però ell mateix pot acordar de trasladar-se i actuar temporalment en qualsevol altre lloc de Catalunya.

Article 2.º Constitueixen el Tribunal de Cassació un President i dotze Magistrats.

Article 3.º El Tribunal de Cassació actua en ple com a Cambra de Govern i en dues Sales de Justícia, una de civil i una altra de contencioso-administrativa, les quals, per acord del ple, podran distribuir-se en les seccions que convingui.

TÍTOL II

DE L'ELECCIÓ DE PRESIDENT

Article 4.º Per a l'elecció de President del Tribunal de Cassació, es constituirà una assemblea integrada per les persones següents:

Primer. — Vint-i-quatre Diputats del Parlament de Catalunya.

Segon. — El President de la Comissió Jurídica Assessoradora.

Tercer. — Els Degans dels Col·legis d'Advocats de les poblacions on existeixin Audiències.

Quart. — El Degà de la Facultat de Dret i Ciències Econòmiques i Socials de la Universitat de Catalunya.

Cinquè. — Dos Magistrats del Tribunal de Cassació designats per la Cambra de Govern del mateix Tribunal.

Sisè. — Els Procuradors de Catalunya.

Setè. — El President de l'Audiència Territorial de Barcelona.

Vuitè. — Els dos Presidents de Sala de l'Audiència Territorial de Barcelona.

Novè. — Els Presidents de les altres Audiències de Catalunya.

LLEI

sobre la capacitat jurídica de la dona i dels cònjuges

Art. 1.º La dona té la mateixa capacitat civil que l'home.

Aquesta igualtat no impideix les disposicions particulars a un dels dos sexes, derivades de causes fisiològiques, com la incapacitat de l'edat núbil i la prohibició a la celebració de contractes i obligacions alans haver transcorregut el període legal.

Art. 2.º El matrimoni no és causa modificativa de la capacitat d'obrar de la dona.

Art. 3.º La Llei no concedeix al marit autoritat sobre la muller ni li atorga la seva representació.

Art. 4.º Els cònjuges poden exercir professió, ofici, càrrec, comerç o indústria que no els impideixi el compliment dels deures familiars i sense obligar l'altre cònjuge.

Art. 5.º Cadascun dels cònjuges podrà, sense llicència de l'altre, adquirir per títol oneros o lucratiu, alienar i gravar els seus béns, comparèixer en judici i en general, contractar i obligar-se i realitzar tota mena d'actes jurídics.

Això, no obstant, cap cònjuge no pot adoptar sense consentiment de l'altre.

Art. 6.º Els cònjuges poden celebrar entre ells tota mena d'actes jurídics, sense perjudici de la revocabilitat, bé per actes entre vius, bé per actes de darrera voluntat, dels actes realitzats a títol lucratiu.

Art. 7.º Queden expressament derogades les disposicions d'excepció a favor de la dona que consignen el «Senatus-consultus Velleianus» l'Authentica «Si qua mulier», el capítol VIII de la novel·la 134, el capítol XI del «Recognoverunt proceres» i el costum I, paràgraf 1 i 2, rúbrica 7 del llibre IV del «Llibre de les costums escrites de la ciutat de Tortosa».

Art. 8.º Aquesta Llei entrarà en vigor el dia 1.º de gener del 1935.

En cap cas, durant la vigència del matrimoni, no podrà l'un d'ells executar els béns de l'altre.

Palau del Parlament, 13 juny del 1934.

El President de la Generalitat promulga la llei de Contractes de conreu

...mentre, a Madrid, el Fiscal de la República diu que no cal prendre cap determinació fins que la llei comenci a aplicar-se

Ahí l'honorable President de la Generalitat de Catalunya va signar un decret promulgant la llei de Contractes de Conreu que fou aprovada pel Parlament Català en la memorable sessió del dia 12 del mes que som.

El text de la llei es publicarà íntegrament al "Butlletí Oficial de la Generalitat de Catalunya" d'avui.

El dia 1 de novembre de 1933, el ministre de Justícia de la República, Juan Botella Asensi, feia el lliurament dels serveis de justícia a la Generalitat. En virtut d'aquest traspàs, el 13 de desembre següent, la Comissió dictaminadora presentà el projecte de llei sobre el Tribunal de Cassació al Parlament català, que l'aprovà el 27 de febrer de 1934. Segons s'hi estipulava, «compondrien el tribunal un president i dotze magistrats. Hi hauria dues sales, una de civil i una altra per als assumptes contencioso-administratius. El president seria elegit per vint-i-quatre diputats designats pel Parlament i, a més, pel president de la Comissió Jurídica Assessoradora, els degans dels Col·legis d'Advocats on hi hagués Audiència Provincial, el degà de la Facultat de Dret de la Universitat de Barcelona, dos magistrats del Tribunal de Cassació designats per la Sala de Govern, el procurador de Catalunya, el president de l'Audiència Territorial, dos presidents de Sala de la mateixa Audiència, els presidents de les Audiències Provincials, el president de l'Acadèmia de Jurisprudència i Legislació de Barcelona i els degans dels jutges de Primera Instància i dels jutges municipals de la capital» (J. de Camps i Arboix, El Parlament de Catalunya, p. 114). El primer president en fou Santiago Gubern i Fàbregues.

El dictamen de la Llei sobre la Capacitat Jurídica de la Dona fou presentat al Parlament per J. Andreu i Abelló. La llei, que era un salt qualitatiu substancial respecte a la legislació civil sobre la dona vigent a la resta de la República, partia del principi de la igualtat entre l'home i la dona en matèria civil. El matrimoni no alienava la capacitat de la dona per a exercir cap professió, ni li impedia realitzar cap mena d'actes jurídics. No la col·locava, en definitiva, sota la tutela del marit. La Llei de Contractes de Conreu fou promulgada pel Parlament de Catalunya el dia 12 d'abril de 1934, després de ser aprovada el dia abans per 56 vots a favor i cap en contra, per absència de la Lliga Catalana, que havia abandonat el Parlament durant la discussió del projecte. La Lliga assumia així totalment la defensa dels terratinents agrupats a l'Institut Agrícola Català de Sant Isidre. La llei no qüestionava la legitimitat de la propietat privada, sinó que frenava els abusos a què es veien sotmesos els pagesos. Camps i Arboix diu: «La tendència general de la llei era la de regular la funció social que havia d'exercir la propietat de la terra enfront de la seva preeminència individualista (El Parlament de Catalunya, p. 138). L'Institut Agrícola presentà recurs davant el Tribunal de Garanties

Constitucionals, que anul·là la llei el dia 8 de juny. El Parlament català va tornar a votar la llei i, a continuació, s'iniciaren negociacions entre tots dos governs que permeteren l'aprovació de la llei pel Parlament català, després d'algunes modificacions (10 de juliol). Els fets d'octubre significaren l'anul·lació de la llei, a favor dels interessos dels terratinents, però el triomf del front popular permeté que es tornés a promulgar.

PARLAMENT DE CATALUNYA

Presidència
de l'honorable Sr. Joan Casanovas

DIARI DE SESSIONS

Sessió del dia 5 d'octubre del 1934

SUMARI

A un quart de sis i deu minuts de la tarda s'obre la sessió sota la presidència de l'honorable senyor Joan Casanovas.

Es llegida i aprovada l'acta de la sessió anterior.

A prec de l'honorable senyor Conseller de Finances, en nom del Govern al qual les presents circumstàncies requereixen una constant atenció i impideixen assistir a les deliberacions de la Cambra, s'acorda aixecar la sessió.

Ordre del dia per a la sessió del dimarts.

Són dos quarts de sis de la tarda.

A un quart de sis i nou minuts de la tarda, s'obre la sessió sota la presidència de l'honorable senyor Joan Casanovas.

Al banc roig hi ha els honorables senyors Consellers de Finances, de Cultura, de Treball, d'Obres Públiques i Assistència Social i Sanitària i d'Economia i Agricultura.

Es llegida i aprovada l'acta de la sessió anterior.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Conseller de Finances.

El Sr. CONSELLER de Finances: Senyors Diputats: Les circumstàncies actuals requereixen per part del Govern una atenció constant, i és per això que amb la màxima sobrietat jo m'aixeco en nom del Govern a demanar a la Cambra que, essent difícil, per no dir impossible, complir a la vegada els deures que al Govern imposa aquesta hora per la qual passa Catalunya i l'assistència a les deliberacions de la Cambra, vulguin els senyors Diputats acordar aixecar la sessió d'avui.

El Sr. PRESIDENT: Així ho acorda la Cambra? (Assentiment.) Resta acordat.

ORDRE DEL DIA

per a la sessió de dimarts

1. Precs i preguntes.
2. Interpel·lació sobre el Decret del Departament d'Economia de 23 d'agost proppassat creant uns Inspectors de proveïments.
3. Discussió del Dictamen de la Comissió sobre el Projecte de Llei regulant el procediment per a l'exercici dels drets de referèndum.
4. Discussió del Dictamen de la Comissió sobre el Projecte de Llei de Censura Cinematogràfica de protecció a la infància.

(S'aixeca la sessió a dos quarts de sis de la tarda.)

Impremta de la Casa de Caritat: Montalegre, 5: Barcelona



Any IV Núm. 207 — Preu: 15 centims.

EDICIONS L'EUROPEU

Barcelona, dimarts, 5 d'octubre del 1934

HORES D'INQUIETUD

Dissabte a les vuit i vint minuts del vespre el President de la Generalitat, senyor Companys, proclamà l'Estat Català dintre la República Federal Espanyola

La matinada del diumenge, després d'intens foc que durà vuit hores, amb intervenció de l'artilleria i morters, la Generalitat, l'Ajuntament i Governació caigueren a poder de les forces de l'exèrcit

El dia 5 d'octubre el Parlament de Catalunya celebrà la seva última sessió, i no tornaria a obrir les portes fins després de la victòria del front popular (Front d'Esquerres de Catalunya). L'entrada de tres ministres de la CEDA al govern Lerroix, el dia 2 d'aquest mes, va provocar la vaga general revolucionària a Astúries i, a Catalunya, la proclamació per Companys de l'Estat català en el si de la República Federal Espanyola, el dia 6 d'octubre. La matinada del 6 al 7 la Generalitat era vençuda per les forces del general Batet. Durant la nit Jaume Compte, líder del Partit Català Proletari, havia mort als locals del CADCI (Centre Autonomista de Dependents del Comerç i de la Indústria). El conseller de Governació, Dencàs, absolutament inoperant durant aquestes hores, fugí de Catalunya. El dia

7, el president Companys, consellers de la Generalitat, diputats i regidors de l'Ajuntament de Barcelona eren empresonats. A la fotografia, la plaça de la República ocupada per l'exèrcit, després de la rendició de la Generalitat (7 d'octubre).

PRESIDENTS I GOVERNS DE LA GENERALITAT DE CATALUNYA

PRESIDENTS

Honorable senyor FRANCESC MACIÀ I LLUSSÀ. (Elegit el 14 de desembre del 1932. Mort el 25 de desembre del 1933.)
 Honorable senyor JOAN CASANOVAS I MARISTANY. (Interí.)
 Honorable senyor LLUÍS COMPANYS I JOVER. (Elegit el 31 de desembre del 1933.)

GOVERNS

Del 3 d'octubre del 1932 al 19 de desembre del 1932 (provisional)

PRESIDENT: Sr. Francesc Macià i Llussà.
 OBRES PÚBLIQUES: Sr. Joan Lluhí i Vallescà.
 FINANCES: Sr. Carles Pi i Sunyer.
 INSTRUCCIÓ: Sr. Ventura Gassol i Rovira.
 JUSTÍCIA I DRET: Sr. Pere Comes i Calvet.
 GOVERNACIÓ: Sr. Josep Tarradelles i Joan.
 ECONOMIA: Sr. Manuel Setra i Moret.
 TREBALL: Sr. Francesc X. Casals i Vidal.
 SANITAT I ASSISTÈNCIA SOCIAL: Sr. ANTONI XIRAU I PALAU.

Del 19 de desembre del 1932 al 24 de gener del 1933

CAP DEL CONSELL EXECUTIU I CONSELLER D'OBRES PÚBLIQUES: Sr. Joan Lluhí i Vallescà.
 JUSTÍCIA I DRET: Sr. Pere Comes i Calvet.
 HISENDA: Sr. Carles Pi i Sunyer.
 CULTURA: Sr. Ventura Gassol i Rovira.
 AGRICULTURA I ECONOMIA: Sr. Antoni Xirau i Palau.
 TREBALL I ASSISTÈNCIA SOCIAL: Sr. Francesc X. Casals i Vidal.
 GOVERNACIÓ I SANITAT: Sr. Josep Tarradelles i Joan.

Del 24 de gener al 7 de febrer del 1933

CONSELLER DELEGAT I FINANCES: Sr. Carles Pi i Sunyer.
 JUSTÍCIA I DRET: Sr. Pere Coromines i Montanya.
 GOVERNACIÓ: Sr. Josep Irla i Bosc. (Per no haver pogut prendre possessió, fou encarregat interinament del despatx d'aquest Departament el Conseller d'Agricultura i Economia, senyor Joan Selves i Carner.)
 CULTURA: Sr. Ventura Gassol i Rovira.
 AGRICULTURA I ECONOMIA: Sr. Joan Selves i Carner.
 SANITAT I ASSISTÈNCIA SOCIAL: Sr. Josep Dencàs i Puigdollers.
 TREBALL I OBRES PÚBLIQUES: Sr. Francesc X. Casals i Vidal.

Del 7 de febrer al 4 d'octubre del 1933

CONSELLER PRIMER I FINANCES: Sr. Carles Pi i Sunyer.
 JUSTÍCIA I DRET: Sr. Pere Coromines i Montanya. (Del 28 d'agost al 18 de setembre fou encarregat interinament del despatx d'aquest Departament el Conseller d'Agricultura i Economia, senyor Pere Mies i Codina.)
 GOVERNACIÓ: Sr. Joan Selves i Carner. (Per dimissió del senyor Selves, fou encarregat interinament, per Decret del 29 d'agost del 1933, del despatx d'aquest Departament, el Conseller de Treball i Obres Públiques, el senyor Francesc X. Casals i Vidal.)
 JUSTÍCIA I DRET: Sr. Pere Coromines i Montanya.
 CULTURA: Sr. Ventura Gassol i Rovira.
 AGRICULTURA I ECONOMIA: Sr. Pere Mies i Codina.
 SANITAT I ASSISTÈNCIA SOCIAL: Sr. Josep Dencàs i Puigdollers.
 TREBALL I OBRES PÚBLIQUES: Sr. Francesc X. Casals i Vidal.

Del 4 d'octubre al 8 d'octubre del 1933

CONSELLER PRIMER: Sr. Miquel Santaló i Parvorell.
 JUSTÍCIA I DRET: Sr. Pere Coromines i Montanya.
 GOVERNACIÓ: Sr. Pere Mestres i Albet.
 FINANCES: Sr. Carles Pi i Sunyer.
 CULTURA: Sr. Ventura Gassol i Rovira.
 SANITAT I ASSISTÈNCIA SOCIAL: Sr. Josep Dencàs i Puigdollers.
 AGRICULTURA I ECONOMIA: Sr. Joan Ventosa i Roig.
 TREBALL I OBRES PÚBLIQUES: Sr. Martí Barrera i Maresma.

Del 8 d'octubre del 1933 al 3 de gener del 1934

CONSELLER PRIMER I FINANCES: Sr. Miquel Santaló i Parvorell.
 JUSTÍCIA I DRET: Sr. Pere Coromines i Montanya.
 GOVERNACIÓ: Sr. Pere Mestres i Albet.
 CULTURA: Sr. Ventura Gassol i Rovira.
 SANITAT I ASSISTÈNCIA SOCIAL: Sr. Josep Dencàs i Puigdollers.
 AGRICULTURA I ECONOMIA: Sr. Joan Ventosa i Roig.
 TREBALL I OBRES PÚBLIQUES: Sr. Martí Barrera i Maresma.

Del 3 de gener al 18 de setembre del 1934

PRESIDENT: Sr. Lluís Companys i Jover.
 JUSTÍCIA I DRET: Sr. Joan Lluhí i Vallescà.
 GOVERNACIÓ: Sr. Joan Selves i Carner.
 FINANCES: Sr. Martí Esteve i Guau.
 CULTURA: Sr. Ventura Gassol i Rovira.
 ECONOMIA I AGRICULTURA: Sr. Joan Comorera i Soler.
 SANITAT I ASSISTÈNCIA SOCIAL: Sr. Josep Dencàs i Puigdollers.
 TREBALL I OBRES PÚBLIQUES: Sr. Martí Barrera i Maresma.

Del 18 de setembre al 13 d'octubre del 1934

PRESIDENT: Sr. Lluís Companys i Jover.
 JUSTÍCIA I DRET: Sr. Joan Lluhí i Vallescà.
 GOVERNACIÓ: Sr. Josep Dencàs i Puigdollers.
 FINANCES: Sr. Martí Esteve i Guau.
 CULTURA: Sr. Ventura Gassol i Rovira.
 ECONOMIA I AGRICULTURA: Sr. Joan Comorera i Soler.
 OBRES PÚBLIQUES I ASSISTÈNCIA SOCIAL I SANITÀRIA: Sr. Pere Mestres i Albet.
 TREBALL: Sr. Martí Barrera i Maresma.

PRESIDENTS, VICE-PRESIDENTS I SECRETARIS DEL PARLAMENT DE CATALUNYA

PRESIDENTS DE LA CAMBRA

Honorable senyor LLUÍS COMPANYS I JOVER. (Elegit el 13 de desembre del 1932.)
 Honorable senyor JOAN CASANOVAS I MARISTANY. (Elegit el 20 de juny del 1933.)

VICE-PRESIDENTS PRIMERS

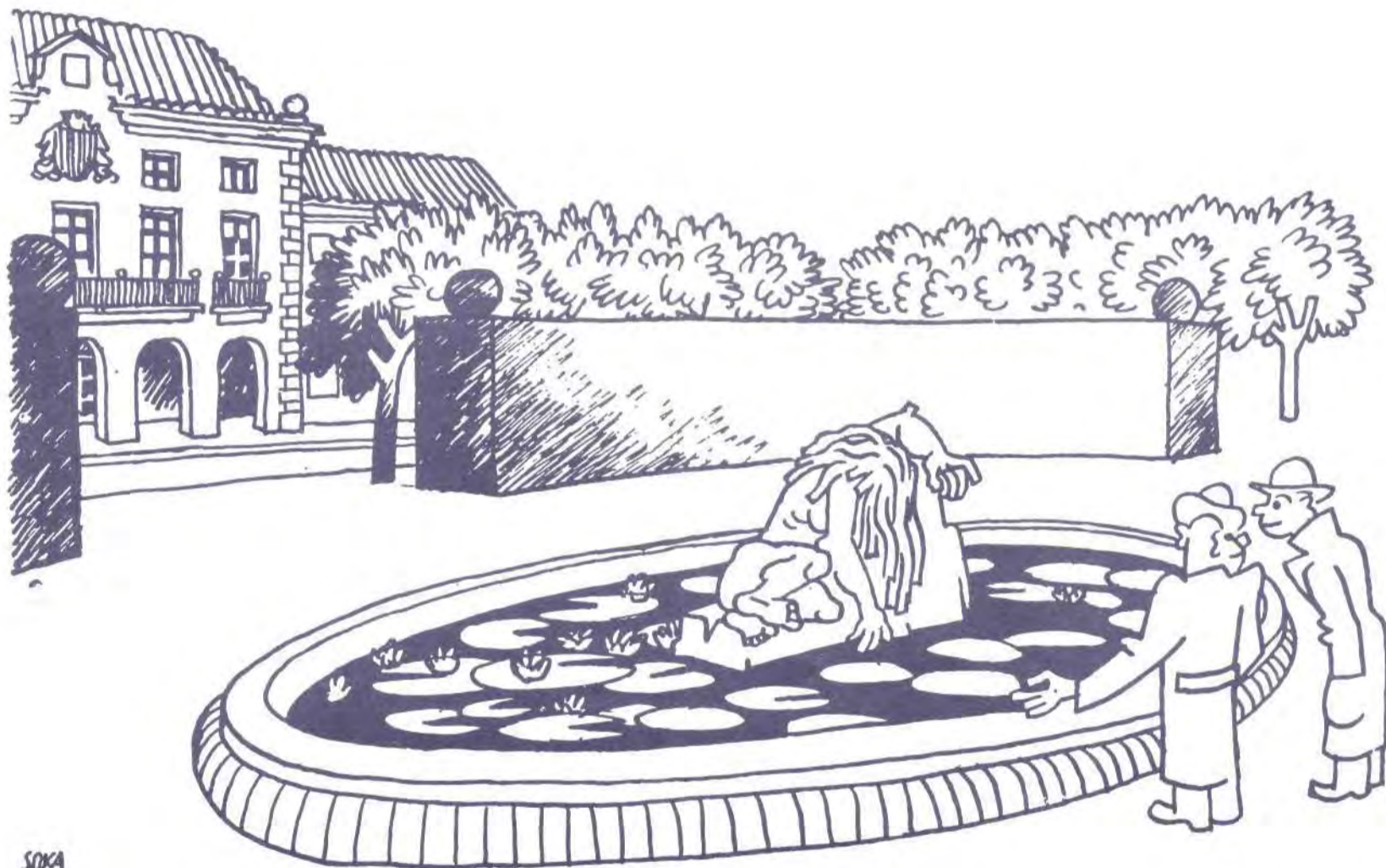
Sr. Joan Casanovas i Maristany. (Elegit President el 20 de juny del 1933.)
 Sr. Jaume Serra i Hünter. (Elegit el 20 de juny del 1933.)

VICE-PRESIDENT SEGON

Sr. Antoni Martínez i Domingo. (Elegit el 13 de desembre del 1932.)

SECRETARIS

Sr. Martí Rouret i Callol. (Elegit el 13 de desembre del 1932.)
 Sr. Antoni Dot i Arxer. (Elegit el 13 de desembre del 1932.)
 Sr. Carles Gerhard i Ottenwaelder. (Elegit el 13 de desembre del 1932.)
 Sr. Josep M.^a Casabò i Torres. (Elegit el 13 de desembre del 1932.)



EL DESCONSOL

—Des del 6 d'octubre està així?
 —Ja li ve d'abans.

El Be Negre
 12 desembre 34

Com a conseqüència de la derrota del 6 d'octubre, les institucions que la Generalitat havia forjat des de la proclamació de la República i, especialment, des de novembre de 1932 foren anorreades: el Parlament era ocupat per l'exèrcit, hom nomenava un governador general per a Catalunya, el coronel Jiménez Arenas ocupava la presidència de la Generalitat. Lluís Companys, J. Casanovas, C. Pi i Sunyer, V. Gassol, etc., eren empresonats al vaixell Uruguay. El Patronat de la Universitat Autònoma de Barcelona era dissolt; la premsa republicana i obrera, clausurada. El comandant Pérez Farràs, cap dels Mossos d'Esquadra, i el capità Frederic Escofet, comissari general d'Ordre Públic, eren

jutjats a Montjuïc, condemnats a mort i després indultats; les organitzacions obreres eren perseguides. En virtut d'una llei del 2 de gener de 1935 se suspènien el règim autònom i les funcions del Parlament.

**Sentència del Tribunal de Garanties Constitucionals reconeixent la Inconstitucionalitat
de la Llei del 2 de gener del 1935**

Josep Serrano i Pacheco, Secretari general del Tribunal de Garanties Constitucionals,

Certifico : Que en el recurs esmentat a continuació ha estat dictada pel Tribunal ple la següent

Sentència. — Excms. Srs. : Ferran Gasset i Lacasaña. — Manuel de Miguel i Traviesas. — Cèsar Silió i Cortès. — Manuel Alba i Bauzano. — Sergi Andion i Pèrez. — Francesc Barnés i Salinas. — Francesc Basterrechea. — Francesc Beceña i González. — Pere J. Garcia de los Rios. — Gil Gil i Gil. — Gabriel González i Taltabull. — Lluís Maffiotte de la Roche. — Francesc Mahiquez i Mahiquez. — Carles Martín i Álvarez. — Eduard Martínez i Sabater. — Gonçal Meràs i Navia. — Joan Salvador i Minguíjon. — Josep Manuel Pedregal. — Víctor Pradera i Larrumbe. — Carles Ruiz del Castillo. — Josep Sampol i Ripoll. — Antoni M.^a Sbert i Massanet. — Francesc Vega de la Iglésia.

Madrid, 5 de març del 1936. Vist el recurs d'inconstitucionalitat interposat pel senyor Antoni Martínez i Domingo, en funcions de President del Parlament de la Generalitat de Catalunya, en els autos del qual i en l'acte de la vista pública ha informat, en nom del recurrent, el Lletrat senyor Àngel Ossòrio i Gallardo, contra la Llei del 2 de gener del 1935, dictada pel Parlament de la República. Éssent ponents per a aquest tràmit els excel·lentíssims senyors Vocals senyors Francesc Beceña i González, Carles Ruiz del Castillo i Antoni M.^a Sbert i Massanet.

Per les eleccions del 16 de febrer de 1936, a la sortida del bienni negre, la campanya electoral es fa -i es guanya- sota el signe de Macià.



La Humanitat
16 febrer

El mes de gener de 1936, el cap del govern de la República, Portela Valladares, dissolia les Corts i convocava eleccions per al 16 de febrer. El triomf de les candidatures del front popular fou aclaparador a Catalunya i a tota la República. El 21 de febrer Companys i els consellers de la Generalitat sortien del penal del Puerto de Santa María. A començaments de març, Catalunya havia recuperat la legalitat que havia perdut el 6 d'octubre de 1934. El dia 5 es publicava una sentència del Tribunal de Garanties Constitucionals, per la que es declarava la inconstitucionalitat de la llei promulgada el 2 de gener de 1935. El dia 29 de febrer el Parlament de Catalunya tornava a obrir les seves portes, sota la presidència de

J. Casanovas, i reelegia Companys com a president de la Generalitat. El dia 29 Companys presentà a la Cambra el Consell Executiu, compost pels mateixos homes que l'integraven l'octubre de 1934, a excepció de Dencàs, conseller de Governació, que hi fou substituït per J. M. Espanya. En aquesta mateixa sessió la Lliga, per boca de R. d'Abadal, manifestava que estava disposada a mantenir «una oposició col·laboradora».

La reunió del Parlament

Ho recordem com si fos ara: a les darreries de l'any 1934 els pertodistes madrilenys preguntaren al senyor Alexandre Lerroux, cap del Govern espanyol, què es faria amb el Parlament català. I aquell personatge, aleshores omnipotent, digué amb afectació: «Vosaltres heu vist mai cap mort que ressusciti?» Segons el senyor Lerroux, el Parlament català era un mort que no podia ressuscitar.

Mal profeta, el senyor Lerroux. Tanç com mal polític i mal republicà. Si avui el caigut cabdill radical fos a Barcelona, podria veure com el Parlament que ell donava per mort i enterrat es viu i ben viu, i es reuneix oficialment en el seu palau, i confirma Lluís Companys, el president d'ahir, en la més alta magistratura de Catalunya.

Han passat catorze mesos d'ençà que foren dites aquelles paraules malévoles que tenien aire d'absoltes. I el qui apareix com a mort —i mort sense resurrecció possible— no és pas el Parlament de Catalunya. És l'home que, empès i ajudat per altres homes, volgue enterrar el nostre Parlament, la nostra autonomia i la nostra ànima nacional.

Jau Alexandre Lerroux en el clot fangós de la seva mort política. Mentrestant, sota l'alta bandera de flames, es reuneix el Parlament de Catalunya per a ratificar la seva confiança al President de Catalunya.

* * *

El senyor Lerroux hauria d'haver estat invitat a presenciar la reunió d'aquesta tarda. I el senyor Anguera de Sojo, també. El gran jurista que va concebre la tesi de la fallida dels òrgans de l'autonomia catalana, hauria de tenir, entre el públic de l'acte solemne, un lloc preferent.

No volem cap mal al senyor Anguera de Sojo, per mal que ell hagi fet a la nostra pàtria. Però ens imaginem la seva persona corporal assistint a la sessió extraordinària del Parlament. Ens l'imaginem amb el seu aspecte d'inquisidor, amb la seva roba negra clapada per la cendra del tabac, i amb més cendra que roba. Ens l'imaginem com un penitent com un repenedit.

Ell, català i antic catalanista, va voler destruir el Parlament de Catalunya amb una tesi jurídica inventada expressament, concebuda en una llarga vetlla solitària. ¿Una fórmula de paper contra l'existència d'una nació i contra la voluntat d'un poble? ¿Catalunya sucumbint sota el cop d'una llei de Madrid? És explicable, al capdavall, que el senyor Alexandre Lerroux hagués cregut que això era factible. Però és inexplicable que ho hagués pogut creure un català com el senyor Josep Oriol Anguera de Sojo.

Si aquest senyor fos present a la sessió d'aquesta tarda, la seva actitud seria sens dubte expiatòria. I ell mateix no comprendria com havent somniat de vegades amb ésser un Pau Claris, s'havia convertit en un petit comte de Santa Coloma.

* * *

Si el senyor Lerroux i el senyor Anguera no són presents a la sessió d'avui, hi seran presents sens dubte uns altres senyors que no van fer la llei del 2 de gener, però que la van acceptar i se'n van aprofitar goloridament.

Hi seran presents aquests senyors que també van donar per mort aquest Parlament del qual formen part. Per mort van donar-lo, en efecte, quan van exercir càrrecs de conseller en una Generalitat governativa. El Govern català ha de sortir del Parlament català, com hi sortia abans del 6 d'octubre, com hi tornarà sortir ara. I ells, mentre el nostre Parlament era foragitat del seu palau, i estava lligat de mans i era tingut per inexistent, feien de consellers. Feien de consellers intrusos, sense aquella confiança del Parlament exigida per les lleis autonòmiques.

El Parlament de Catalunya es reuneix avui per a exercir una de les seves funcions cabdals. Senyor Lerroux, senyor Anguera, senyor ex-consellers governatius, digueu-nos: ressusciten els morts?

A. ROVIRA I VIRGILI

ANY VIII. NUM. 2.156

(Amb censura
policial.)

BARCELONA: DIMECRES, 6 DE MAIG DE 1936

EL DEBAT POLITIC SOBRE EL 6 D'OCTUBRE

AHIR, AL PARLAMENT DE CATALUNYA, EL Sr. SIMO BOFARULL INICIA EL DEBAT QUE AMB TANTA EXPECTACIO HOM ESPERAVA

El Sr. Dencàs explicà detalladament com ocorregueren els fets, la qual cosa, a més d'una intervenció enèrgica del Sr. Companys, motivà un fort incident entre l'orador i el Sr. Lluhi

19 Juliol 36



22 Juliol 36

NO HAN PASSAT!!!

Les tràgiques jornades de Barcelona

Les masses populars i la força pública, capitanejades pel Govern de Catalunya, amb heroisme de màrtirs, barraren el pas a les tropes sublevades i esclafaren el moviment dels assassins feixistes

La sessió més apassionant de les celebrades pel Parlament durant aquests mesos anteriors a la guerra civil fou, sens dubte, aquella en què els diputats van debatre les responsabilitats de Josep Dencàs en els fets del 6 d'octubre. Simó i Bofarull obri el debat i declarà que la proclamació de l'Estat català dintre la República Federal Espanyola havia estat un error, perquè no hi havia entesa suficient ni amb la classe obrera ni amb les forces d'ordre públic. El conseller de Governació, Dencàs, massa jove per a ocupar un càrrec de tanta responsabilitat, no havia sabut estar a l'altura de les circumstàncies. Dencàs es defensà pretextant un complot imaginari contra la República dominat per les dretes, en el qual participaven des de Joventuts d'Estat Català

fins a homes com ara Esplà, Pérez, Farràs i Prieto, amb el consentiment dels consellers. Lluhi acusà Dencàs d'infame, delator i traïdor. Companys hi intervingué per desmentir «propòsits guerrillers» i per explicitar que la insurrecció de la Generalitat respongué al temor que la República, totalment a les mans de la dreta, no arrabassés a Catalunya les institucions autonòmiques. La represa de la tasca del Parlament fou violentament interrompuda per la insurrecció militar de juliol de 1936. La guerra hi marginà les funcions legislatives, perquè el que importava era trobar i endegar els mecanismes de defensa de la República.

El dia als Jutjats

El senyor Andreu, president del Tribunal de Cassació de Catalunya



Ahir al matí va prendre possessió de la presidència del Tribunal de Cassació de Catalunya el senyor Andreu, que ja ho és de l'Audiència Territorial. Fou complimentat pels magistrats, jutges, relators i pel personal del dit Tribunal.

El senyor Andreu conferencià, durant llarga estona, amb el procurador de Catalunya, senyor Duran d'Ocon.

Al migdia manifestà als periodistes que els magistrats del Tribunal de Cassació havien complimentat el nou Conseller de Justícia, senyor Andreu Nin, el qual havia admès la dimissió del càrrec de President al senyor Jaume Govern, i havia confiat a ell la presidència del dit Tribunal.

Acabà dient-los que l'exercia per tal de fer complir les disposicions del Conseller i recollir, alhora, l'anhel del moment revolucionari que vivim.

El Parlament català aprovà un projecte de llei en el qual es relleva el President de la Generalitat de l'obligació de convocar eleccions fins que no sigui vençuda la subversió militar feixista

El Sr. Casanoves continua essent President del Parlament

Ahir, tal com es va acordar en el darrer Consell del Govern de la Generalitat i per tal de donar compliment als preceptes de l'Estatut Interior de Catalunya, tingué lloc la reobertura del Parlament de Catalunya.

MOLTA ANIMACIO

Des de molt abans de començar la sessió parlamentària, hom observà a totes les dependències del Palau de la Cambra Catalana i molt particularment a.s passadissos gran moviment. La primera sessió de la nova etapa parlamentària desvetllà gran espectació. A més de gairebé la totalitat de diputats, presenciaren també la important sessió destacades personalitats del nostre món polític. Entre altres veiérem el sots-secretari de Finances, Martí Feced; el diputat a Corts, Marian Rubió i Tuduri; Frontera, sots-secretari de Cultura; el diputat a Corts, Josep A. Traba; l'ex-conseller de Governació, Artemi Aiguader; Manuel Companys; Escofet i Castan, del Consell Permanent d'E. R. de C.; el delegat d'Euscadi, Areitioaurtena, amb el secretari general, Altaba; Batista i Roca, Cornudella, etc.

ES REUNEIX LA MAJORIA

A un quart de cinc de la tarda, es reuní en una dependència del Palau del Parlament de Catalunya la majoria d'E. R. de C., i hi assistiren tots els diputats. Es trobaven a.s

passadissos del Parlament els diputats senyors Xirau, Fontbeinat, Galés, Batestini, Riera, Ribes Soberano, Armendares, Romeva, Josep Companys, Balart, Soler i Pla, Gerard, Dalmáu, doctor Conillera, Andreu, Abelló, Sellés, Ventura Gassol, Espanya, Canturri, Viadiu, Humbert Torres, Magre, Irla, Do! Arxé i Ruiz Ponseti.

Els consellers també s'hi trobaven en la seva totalitat. A la tribuna pública hom remarcà la presència de l'esposa del President de Catalunya, que fou rebuda a la seva arribada pel cap de cerimonial, senyor Dalmáu Costa. També es trobaven presents els ex-consellers Martí Feced, Artemi Aiguader i el diputat senyor Casanelles.

EL QUE DIU VIDIELLA

Interrogat el conseller Vidiella sobre el fet que hagi assistit a l'obertura del Parlament la representació de la minoria socialista, ja que havia circuitat la veu que no hi assistirien. Vidiella contestà que el partit al qual pertanyia havia fet acte de presència per haver estat convocat prèviament. Afegí, però, que de les coses que es tractin dependrà l'actuació de l'esmentada minoria d'ara endavant.

ARRIBA EL PRESIDENT DE CATALUNYA

A tres quarts de cinc féu acte de presència al Parlament de Catalu-

nya l'honorable President de Catalunya, Lluís Companys.

El senyor Companys, en passar pels passadissos fou abordat pels periodistes, els quals l'interrogaren sobre la sessió que s'anava a celebrar.

Any 59.—N.º 19685.—Preu: 15 cts.

ABONAMENTS	
Període més llarg de 12 mesos	170 Ptas
Catalunya i Arribada de 12 mesos	1000 "
Període més curt de 6 mesos	500 "
Període més curt de 3 mesos	250 "
Període més curt de 1 mes	80 "
DIARI D'AVISOS I NOTÍCIES	
ANUNCIS I RECLAM. SEGONS TARIFES	

LA PUBLICITAT

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ: BARCELONA TALLERS D'IMPRESSA: BARCELONA, 11 I 12 - TELEFON 1003

Dimecres, 10 de novembre de 1937

EL "TERMINI BREU" PER A LA RETIRADA DELS VOLUNTARIS JA FA UN MES QUE DURA

El Parlament de Catalunya va confirmar en el seu lloc el President Companys

EL Parlament de Catalunya es reunia ahir i examinava la decisió del President Companys, anunciada amb les declaracions que tanta sensació causaren fa un mes en ésser fetes públiques. Aleshores ja vàrem sostenir que la resolució sobre el problema plantejat pel President de la Generalitat i la interpretació

dels textos legals sobre els quals basava la seva anunciada dimissió el senyor Companys corresponia únicament al Parlament de Catalunya. Ahir, quan aquest s'encairava amb la situació plantejada per les declaracions del President, es produïa un fet que revelava, una vegada més, la unitat del nostre poble i la seva voluntat de

vèncer. Després dels impressionants testimonis d'adhesió que es produïen en conèixer-se la resolució del senyor Companys, i que apegaven en un plebiscit unànime tots els partits i tots els estaments de Catalunya, calia la ratificació solemne del Parlament, l'explícita demostració de confiança que revalidés, encara que en el text ni

en l'esperit de la llei no fos necessari, els poders del President de Catalunya, i el confirmés, amb la plenitud d'autoritat i de força moral, en el seu lloc rector de la voluntat catalana de victòria.

Per boca del diputat Pere Lloret, Acció Catalana Republicana, que ja havia expressat al President Companys l'adhesió dels seus militants a la seva persona i proclamava el seu desig de veure'l regint, fins al triomf decisiu de la nostra causa, els destins de Catalunya, agraïa la demostració de delicadesa i de respecte al càrrec que era la resolució feta pública pel President i refermava el sentit de la proposició que havia d'ésser aprovada per la majoria dels diputats presents, amb la sola veu adversa del senyor Romeva.

El Parlament de Catalunya es reuní només cinc vegades durant la guerra: el 18 d'agost, l'1 d'octubre i el 9 de novembre de 1937, el març de 1938 i, finalment, l'1 d'octubre d'aquest mateix any. A la sessió del 18 d'agost de 1937, en què hom rellevà el president de la Generalitat de l'obligació de convocar eleccions fins després de la guerra, Joan Casanoves fou acusat, per la minoria del PSUC, d'haver participat en l'intent de declarar la neutralitat de Catalunya i col·locar-la sota la protecció de França i la Gran Bretanya.

Reunió del Parlament Català

**PRESIDENT
COMPANYS**

Catalunya i la llibertat són una mateixa cosa. On viu la llibertat, allí és la meva Pàtria.

**JOSEP
TERRADELLES**

Hem procurat salvar un prestigi, sostenir una dignitat, salvar un crèdit, sostenir una moral, treballar...

Ahir els diputats catalans, es van reunir novament, al Palau del Parlament. La sessió donà lloc que Josep Terradellas fes una exposició de la situació financera de la Generalitat i, en certa manera, de tota la situació política que necessàriament ve afectada, de manera decisiva per les finances de Catalunya.

El President de la Generalitat, Honorable senyor Lluís Companys, hi pronuncià un vibrant i emocionant discurs.

Novament, el President de la Generalitat s'esmerçà a fer comprendre que cal tenir la màxima cura de la reraguada, martiritzada i dolorida. La veu de Lluís Companys vingué ahir a omplir un buit en aquest sentit, que l'opinió pública havia remarcat. Tot el

que es faci en el sentit reclamat pel President és poc, en comparació al que és urgent de realitzar.

Però no són els discursos el que ens cal posar de relleu en la sessió. L'important és la sessió mateixa. Es aquesta voluntat democràtica que en les passades jornades afirmà el III Ple de l'Esquerra i que ahir van publicar els nostres parlamentaris.

En el duel terrible entre democràcies i països totalitaris Catalunya defensa la democràcia no retolant-se així, sinó practicant amb totes les limitacions que la guerra imposa, però practicant en definitiva l'ideal pel qual el nostre poble lluita, sofreix i mor.

la humanitat

Fundador: LLUIS CO.

ANY VII Federació i
Núm. 2.060 Cda. Univers.
Folletó 22125
C. LLEGS 18

DIUMENGE, 2 D'OCTUBRE

ELS MOTIUS D'ADMIRACIO ES SUCCEEIXEN
EN AQUESTS DOS ANYS
DE DOLOR I DE GLORIA



JOSEP IRLA

AHIR VA REUNIR-SE EL PARLAMENT DE CATALUNYA

JOSEP IRLA I BOSCH, ELEGIT PRESIDENT DE LA NOSTRA CAMBRA

Rovira i Virgili i Folc i Folc, designats, respectivament, vice-president primer i secretari

"NO TINC RES A AFEGIR AL QUE PORTO EXPRESSAT, NI EN LA PARAULA, NI EN EL SILENCI, NI EN EL TO, NI EN EL GEST. EL POBLE DE CATALUNYA, QUE TE UNA SENSIBILITAT I UNA FINOR POLITIQUES TAN EXTREMADES, NO NECESSITA AMPLIACIONS"
—DIGUE EL PRESIDENT COMPANYS.



Josep Irla era elegit, a l'última sessió del Parlament de Catalunya (1 d'octubre de 1938), president de la Cambra, mentre que A. Rovira i Virgili n'era elegit vice-president. Irla succeí, a l'exili, a Companys en la Presidència de la Generalitat, després de l'afusellament d'aquest pel govern del general Franco (1940). El 1954, la Presidència de la Generalitat era lliurada a Terradellas. El gener de 1939, la majoria parlamentaris catalans, igual que els

consellers i milers de catalans, iniciaven el camí de l'exili.

